

รายงานการศึกษา
แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษา
สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในประเทศไทย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

371.95 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ส691ก รายงานการศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับ
ผู้มีความสามารถพิเศษในประเทศไทย กรุงเทพฯ: 2563
133 หน้า
ISBN (e-book) 978-616-270-268-6
1. การจัดการศึกษา 2. ผู้มีความสามารถพิเศษ 3. ชื่อเรื่อง

รายงานการศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในประเทศไทย
หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สกศ. ลำดับที่ 42/2563
ISBN (e-book) 978-616-270-268-6

จัดทำ เรียบเรียง และเผยแพร่

กลุ่มพัฒนานโยบายด้านการมีส่วนร่วมและสมัชชาการศึกษา
สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
99/20 ถนนสุขุวิทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ 0-2668-7123 ต่อ 2542 โทรสาร 0-2243-1128
เว็บไซต์ <http://www.onec.go.th>

ปกและภาพประกอบ design by VectorStock.com, pnggate.com, th.lovepik.com

การศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษา
สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในประเทศไทย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

รายงาน “การศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในประเทศไทย” ฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารวบรวม วิเคราะห์ กฎหมาย นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ รวมถึงการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษที่มีการดำเนินงานในประเทศไทย ตลอดจนข้อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนา ผู้มีความสามารถพิเศษของประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน และจัดทำเป็นข้อเสนอแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในประเทศไทย ที่มีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน โดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร (Documentary Research) มีขอบเขตเนื้อหาที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ กฎหมาย นโยบายและแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ผู้มีความสามารถพิเศษ การส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษที่มีการดำเนินงานในประเทศไทย ทั้งโดยหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ข้อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดำเนินการภายหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จนถึงปัจจุบัน รวมทั้งข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย จากรายงานวิจัยเรื่อง “การศึกษา สภาพและรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย กรณีผู้มีความสามารถพิเศษ (2562)” ที่มีความสอดคล้องกับสภาพการณ์หลังประเทศไทย ใช้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561- 2580) เป็นแนวทางหลักการพัฒนาประเทศให้ทุกหน่วยงานนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

สำนักงาน ฯ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ที่ทำให้รายงานการศึกษาฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนนักการศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารสถานศึกษา รวมถึงประชาชนที่สนใจ ได้ศึกษาและนำข้อมูลไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษเพื่อส่งเสริมศักยภาพทรัพยากรมนุษย์และตอบรับแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการในการ “ยกกำลังสองการศึกษาไทย สู่ความเป็นเลิศ” ซึ่งเน้นการพัฒนาทุนมนุษย์ อันเป็นกลไกสำคัญและพื้นฐานการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในทุกมิติ

(นายสุภัทร จำปาทอง)

เลขาธิการสภาการศึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงาน “การศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในประเทศไทย” ฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ กฎหมาย นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ 2) ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์การส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษที่มีการดำเนินงานในประเทศไทย 3) ศึกษา วิเคราะห์สังเคราะห์ข้อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษของประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน และ 4) จัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในประเทศไทยที่มีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน โดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร (Documentary Research) มีขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ กฎหมาย นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับผู้มีความสามารถพิเศษ การส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษที่มีการดำเนินงานในประเทศไทย ทั้งโดยภาครัฐและภาคเอกชน และข้อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดำเนินการภายหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รวมทั้งข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย จากรายงานวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย กรณีผู้มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ.2562) ดังมีผลการศึกษาโดยสรุป ดังนี้

1. กฎหมาย นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 – 2534) เป็นแผนแห่งชาติฉบับแรก ที่กล่าวถึง การพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการศึกษาและฝึกอบรมที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ ต่อมาเมื่อประเทศไทยใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 สิทธิทางการศึกษาของผู้มีความสามารถพิเศษมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น อันเนื่องมาจากผลแห่งรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว ทำให้ประเทศไทยมีกฎหมายการศึกษาแห่งชาติฉบับแรก คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้บัญญัติถึงการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษไว้ในหลายมาตรา ต่อมาจึงมีกฎหมาย นโยบายและแผนสำคัญที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ซึ่งสามารถวิเคราะห์ สรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ ตั้งแต่สิทธิและโอกาสที่จะได้รับการจัดการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของแต่ละคน ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพทั้งการจัดการกระบวนการเรียนรู้ หลักสูตร เนื้อหาสาระ และกิจกรรม โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เหมาะสมกับวัยและศักยภาพ

ตามความถนัด ความสามารถ อีกทั้งให้รัฐจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษ และในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ได้บัญญัติให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำหน้าที่เป็นองค์กรส่งเสริมและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้บัญญัติให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายหลักการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580) ได้กล่าวถึง ผู้มีความสามารถพิเศษ ในยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนา มนุษย์ตามพหุปัญญาที่หลากหลาย สร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบ อาชีพได้ โดยเน้นการส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว มีกลไกคัดกรองและส่งเสริม จัดโรงเรียนและระบบเสริม ประสบการณ์ ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมและสร้างมาตรการจูงใจเพื่อพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ ผลักดันให้ ประเทศไทยมีบทบาทเด่นในประชาคมโลก โดยดึงผู้ที่มีความสามารถพิเศษทั้งชาวไทยและต่างชาติมาร่วมพัฒนา ประเทศไทย เพื่อยกระดับศักยภาพของประเทศไทยให้สามารถแข่งขันในเวทีโลก ตามแนวทางในยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยเด็กทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมาย มีโอกาสเข้าถึงระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และเท่าเทียม โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ ตาม แนวทางในยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ** (พ.ศ. 2561 - 2580) มีแผนแม่บทที่เกี่ยวกับผู้มีความสามารถพิเศษ 2 แผน ได้แก่ 1) แผนที่ 11 การพัฒนาศักยภาพ คนตลอดช่วงชีวิต ประกอบด้วย 2 แผนย่อย ได้แก่ แผนย่อยที่ 1 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ มุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพ และแผนย่อยที่ 4 การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน รวมถึงดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถพิเศษด้านต่าง ๆ มาสร้างและพัฒนาประเทศ ควบคู่กับการรักษาและส่งเสริม ผู้มีความสามารถพิเศษ และ 2) แผนที่ 12 การพัฒนาการเรียนรู้ มี 1 แผนย่อย ได้แก่ แผนย่อยที่ 2 การตระหนักถึง พหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย มุ่งเน้นการพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้เน้นการพัฒนา ศักยภาพคนไทยตั้งแต่ระดับเด็กปฐมวัย และมุ่งเน้นการสร้างและผลิตนักวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมที่สอดคล้องกับการเติบโตของอุตสาหกรรมเป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาประเทศ และในแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา กำหนดประเด็นที่เกี่ยวกับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ ไว้ในเรื่องที่ 3: การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ประเด็นการปฏิรูปที่ 3.2 : การจัดการ การศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ มีเป้าหมายเพื่อให้บุคคลที่มีความสามารถพิเศษ ได้รับการ พัฒนาอย่างทั่วถึงเต็มศักยภาพ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีศักดิ์ศรี โดยมี

เป้าหมายเร่งด่วนที่ต้องเร่งดำเนินการ คือ การคัดกรองบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการบริหารจัดการที่เชื่อมโยงฐานข้อมูลให้เป็นเอกภาพ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั่วประเทศ ให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ

แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2579) ประเด็นการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ยึดหลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) ที่รัฐต้องจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา สนับสนุนให้ได้รับการศึกษาตามศักยภาพและความพร้อมอย่างเท่าเทียมให้ครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงจัดรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสมกับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น และในแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้ให้ความสำคัญกับการผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศ เพื่อให้มีการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาและด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีที่มีคุณภาพ โดยใช้ร้อยละของผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และด้านอื่น ๆ ที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นตัวชี้วัด

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ในนโยบายเร่งด่วนที่ ๗ เรื่อง การเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ ๒๑ และนโยบายที่ ๘ ด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย ได้ประกาศเป็นนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงพหุปัญญาของผู้เรียนที่หลากหลายเป็นรายบุคคลตามศักยภาพในระดับประถมศึกษา และต่อยอดในระดับมัธยมศึกษาด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรม คณิตศาสตร์ (STEM) และภาษาต่างประเทศ (ภาษาที่สาม)

2. การส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษที่มีการดำเนินงานในประเทศไทย

จากการศึกษา สามารถวิเคราะห์รูปแบบการส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษที่หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนดำเนินการได้ 4 รูปแบบ คือ (1) การส่งเสริมในรูปแบบการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา (2) การส่งเสริมสนับสนุนในรูปแบบการเสาะหา (3) การส่งเสริมสนับสนุนในรูปแบบการมอบทุนการศึกษา (4) การส่งเสริมสนับสนุนในรูปแบบการสร้างองค์ความรู้

นอกจากนี้จากการวิเคราะห์สภาพการมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคเอกชนในการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ พบว่า

1. ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษครอบคลุมทั้งในลักษณะในโรงเรียนและกิจกรรมส่งเสริมที่ครอบคลุมหลายด้าน ภาคเอกชนมีความพร้อมที่จะดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษสูง เนื่องจากมีความคล่องตัวและมีเอกภาพในการบริหารจัดการ

2. การส่งเสริมและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษมุ่งเน้นไปทางด้านวิชาการมากกว่าการส่งเสริมทักษะด้านการเคลื่อนไหวทางร่างกาย เช่น ศิลปวัฒนธรรม ดนตรี นาฏศิลป์ ซึ่งไทยมีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นเห็นได้จากค่าใช้จ่ายรายหัวที่รัฐสนับสนุนให้กับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ในโรงเรียนเฉพาะทาง ขณะที่ด้านดนตรี (โรงเรียนมัธยมสังคีต) กำลังเผชิญกับปัญหาการขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรการศึกษา

3. ปัจจุบันการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษยังไม่ได้ตอบสนองต่อหลักการในการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษอย่างสมควร เพราะเป็นการสอนตามหลักสูตรปกติทั่วไป แต่เน้นความเข้มข้นด้านวิชาการ / ทักษะเฉพาะทาง ที่อาจไม่ได้เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individualism) โรงเรียนเฉพาะทางบางแห่งเปิดรับผู้เรียนไม่มีความถนัดเข้าเรียน อาจส่งผลให้กลายเป็นโรงเรียนทั่วไปในที่สุด และแม้รัฐจะสนับสนุนงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยีให้แก่ห้องเรียนพิเศษ แต่โรงเรียนยังต้องเก็บค่าใช้จ่ายแรกเข้าเพิ่มเติมสำหรับการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ

4. การจัดการศึกษาในรูปแบบของโรงเรียนเฉพาะทางเริ่มก่อตั้งขึ้นภายหลังแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ที่เน้นพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จวบจนปัจจุบัน แต่ความพยายามดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับการที่ประเทศไทยยังคงติดกับดักรายได้ปานกลาง (Middle-Income Trap) ซึ่งไทยควรใช้ประโยชน์จากผู้มีความสามารถพิเศษเป็นแกนนำขับเคลื่อนประเทศในแต่ละด้าน

5. การส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษ ด้านวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนมากได้รับการสนับสนุนจากสถาบันส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ส่วนด้านดนตรี ทัศนศิลป์ กีฬา ส่วนมากได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชนซึ่งขึ้นอยู่กับนโยบาย ความสนใจ ณ ช่วงเวลานั้น ๆ ทำให้ไม่ครอบคลุมทุกด้าน และขาดความต่อเนื่อง

6. การขาดหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบการส่งเสริมและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษในระดับชาติ งานวิจัย พบว่า หน่วยงานกลางที่จัดตั้งในอดีต เช่น ศูนย์ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษแห่งชาติ ซึ่งมีหน้าที่กำหนดนโยบาย หลักการ เป้าหมาย กลไกและยุทธศาสตร์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ จึงถูกยุบไปในปีสุดท้ายเมื่อปี พ.ศ.2552

7. ตามหลักการเด็กที่มีความสามารถพิเศษควรค้นพบให้โดยเร็ว ก่อนที่ศักยภาพจะถูกกลืนไปกับเด็กทั่วไป ขณะเดียวกันประเทศไทยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป ซึ่งอาจทำให้ช้าและตกหล่นได้ในระดับปฐมวัยและประถมศึกษา รวมถึงยังขาดกระบวนการและมาตรฐานการเสาะหา คัดกรองผู้มีความสามารถพิเศษที่เป็นระบบ และสร้างขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อใช้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศ ซึ่งโรงเรียนส่วนมากใช้ผลการเรียนหรือแบบทดสอบที่สร้างขึ้น ทำให้มาตรฐานการคัดกรองผู้มีความสามารถพิเศษแตกต่างกันไป ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

8. ประเทศไทยยังไม่มีหลักสูตรที่สร้างผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนผู้มีความสามารถพิเศษ

9. การขาดการนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม เช่น องค์ความรู้ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาที่ได้ศึกษาวิจัยพัฒนาไว้หลายด้าน แบบวัดแนวความสามารถพิเศษในการเสาะหา / คัดเลือกชั้นพื้นฐานสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา รวมถึงเครื่องมือทดสอบวินิจฉัยอัจฉริยภาพด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่จัดทำขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2561

10. การส่งเสริมและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษของแต่ละหน่วยงานขาดการบูรณาการ มีลักษณะต่างคนต่างทำ โดยเฉพาะการใช้ระบบเทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูล รวมถึงการจัดทำฐานข้อมูลกลาง

3. ข้อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษของประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน

จากการศึกษาข้อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษของประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย จากรายงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาสภาพและรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย กรณีผู้มีความสามารถพิเศษ” สามารถสังเคราะห์ประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

3.1 ด้านกลไกการบริหารจัดการ

ควรมีการบริหารจัดการในรูปแบบของการจัดตั้งองค์กร หน่วยงาน คณะบุคคล และควรมีการจัดทำแผนบริหารจัดการต่าง ๆ รวมถึงสร้างระบบ กลไก และวิธีการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้มีความสามารถพิเศษของประเทศ ส่งเสริม สนับสนุน สถานศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษทั้งในด้านทรัพยากร วิชาการและอื่น ๆ เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีประสิทธิภาพ การจัดวางโครงสร้างพื้นฐานการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่น หลากหลาย และเชื่อมโยงต่อเนื่องกันตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จนถึงระดับอุดมศึกษา สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษา องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชนเป็นสถาบัน / ศูนย์ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษในสาขาต่าง ๆ ตามความเชี่ยวชาญ รวมถึงการจัดทำ ปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนากฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด แนวปฏิบัติต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ

3.2 ด้านการเสาะหา คัดกรอง

ควรเสาะหาเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้เร็วที่สุด ในช่วงอายุ 2 - 6 ขวบ โดยให้ความรู้แก่พ่อแม่ ครู - อาจารย์ จัดกิจกรรมกระตุ้น พัฒนา / สนับสนุนการพัฒนาเครื่องมือ รูปแบบ และกระบวนการตรวจสอบเพื่อการเสาะหาคัดเลือก (Identify) เด็กที่มีลักษณะพิเศษที่มีความหลากหลายและมีมาตรฐาน จัดให้มีศูนย์เสาะหาและพัฒนาเด็กที่มีความสามารถพิเศษในแต่ละจังหวัด เพื่อทำหน้าที่เสาะหาและพัฒนาเด็กที่มีความสามารถพิเศษในจังหวัดนั้น ๆ และจัดให้มีหน่วยงานเก็บสะสมคลังเครื่องมือที่มีมาตรฐาน ทั้งแบบสำรวจ แบบทดสอบ

ที่มีมาตรฐาน และแบบทดสอบทั่วไป และมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง รวมถึงนำองค์ความรู้ในการเสาะหา คัดกรองผู้มีความสามารถพิเศษที่ได้มีการพัฒนาไว้แล้วมาใช้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

3.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน

การจัดตั้งหรือปรับปรุงโรงเรียนเฉพาะทางที่มีอยู่แล้วให้ครอบคลุมทุกประเภทความสามารถ เร่งปรับปรุงหลักสูตร รวมถึงการกำหนดหน่วยการเรียนรู้หรือโครงสร้างเวลาเรียน การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลที่เน้นสมรรถนะของผู้เรียนอย่างรอบด้านตามพหุปัญญา ปรับระบบการจัดการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่น ตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทำท่าย เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ในมหาวิทยาลัยด้วยรูปแบบต่าง ๆ มีระบบการจูงใจให้คณาจารย์ที่เชี่ยวชาญในมหาวิทยาลัยร่วมเป็นที่เลี้ยง (Mentor) รวมถึงให้สถานศึกษา / สถาบันอุดมศึกษาจัดแผนการเรียนรายบุคคลที่มีความเหมาะสมกับศักยภาพ สร้างเครื่องมือวัดสมรรถนะทางการเรียนสำหรับการเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ รวมทั้งให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กทุกด้านอย่างชัดเจน และควรเชื่อมโยงทุกสาขา / ด้านตามแนวพหุปัญญาโดยบูรณาการด้านศิลปะ ดนตรี หรืออื่น ๆ

3.4 ด้านการผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านผู้มีความสามารถพิเศษ

สร้างกลไกการผลิต พัฒนา และจูงใจบุคลากรด้านผู้มีความสามารถพิเศษและด้านที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงมหาวิทยาลัยที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง / โดดเด่น จัดหลักสูตรระยะสั้น / ยาว และเป็นพี่เลี้ยงให้แก่ผู้มีความสามารถพิเศษ และให้สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนคณะครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์ จัดให้นิสิตนักศึกษาทุกคนได้ศึกษาถึงลักษณะและวิธีการเรียนรู้ของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ รวมถึงจัดเป็นสาขาเฉพาะการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก

3.5 ด้านการวิจัยและพัฒนา

ส่งเสริมให้เกิดการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ รวมถึงการวิจัยและการพัฒนาเครื่องมือการเสาะหาคัดเลือกให้ครอบคลุมทุกด้าน พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาให้หลากหลาย เหมาะสม รวมถึงค้นหาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการพัฒนากลไกการบริหารจัดการและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ ตลอดจนการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา การพัฒนาระบบการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถให้บริการแก่นักวิจัย ครู พ่อแม่ ผู้บริหาร ผู้สนใจ และผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ

3.6 ด้านการประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้เข้าใจ ความตระหนักและการมีส่วนร่วม

ประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครู พ่อ - แม่ ผู้ปกครอง ครอบครัว มีความรู้ความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาบุตรหลานให้มีการพัฒนาที่สมบูรณ์รอบด้าน ตลอดจนการส่งเสริมผลงานของผู้มีความสามารถพิเศษ โดยให้สื่อมวลชนเป็นพลังสำคัญ

4. ข้อเสนอแนะแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในประเทศไทย

4.1 แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามแนวทางของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) อย่างมีประสิทธิภาพนั้น กลไกสำคัญ คือ การพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษอย่างต่อเนื่อง และให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างครบวงจร ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือกันอย่างต่อเนื่องของทุกภาคส่วน โดยตระหนักถึงเป้าหมายการพัฒนาประเทศร่วมกัน คณะผู้จัดทำจึงได้สังเคราะห์ แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ และมีผู้รับผิดชอบหลัก ดังนี้

1) **ด้านกลไกการบริหารจัดการ** โดย (1) วางนโยบาย ระบบกลไกแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่ชัดเจนสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องทุกสมัย (2) มีองค์กรกลางระดับประเทศ บริหารงานโดยคณะกรรมการระดับชาติ มีหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ ต่อเนื่องไปจนถึงการวางแผนเส้นทางอาชีพ (Career Path) วิเคราะห์และจัดทำแผนความต้องการกำลังคนโดยเฉพาะสาขาที่สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาประเทศ สร้างระบบ / กลไกความร่วมมือ และประสานการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนการจัดสรรงบประมาณ ทรัพยากรการศึกษาให้ครอบคลุมทุกด้าน สร้างงานวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับผู้มีความสามารถพิเศษให้ครอบคลุมทุกด้านบนฐานความหลากหลายของพหุปัญญาแต่ละประเภท รวมทั้งเป็นหน่วยงานเก็บสะสมคลังเครื่องมือที่มีมาตรฐาน ตลอดจนจัดทำฐานข้อมูลกลางผู้มีความสามารถพิเศษ หรือใช้ระบบสารสนเทศเพื่อรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยแยกเป็นข้อมูลสำหรับนักการศึกษา ครู ผู้ปกครอง (3) มีหน่วยงานหลักที่ดูแลรับผิดชอบผู้มีความสามารถพิเศษในองค์กรต่าง ๆ ที่รับผิดชอบจัดการศึกษา (4) จัดทำ ปรับปรุง แก้ไขหรือพัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อกำหนด แนวปฏิบัติ ต่าง ๆ (5) จัดสรรงบประมาณ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สื่อการสอน ห้องปฏิบัติการ และทรัพยากรการศึกษาอื่นๆ ให้ครอบคลุม ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย โดยมีผู้รับผิดชอบหลักคือ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับ กระทรวง / องค์กรอื่น ๆ ที่จัดการศึกษา

2) **ด้านการเสาะหาคัดกรอง** โดย (1) สร้างกระบวนการเสาะหา คัดกรองผู้มีความสามารถพิเศษ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย โดยความร่วมมือระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครอบครัว โรงเรียน (2) สำรวจ/คัดเลือกเด็กที่มีความสามารถพิเศษในแต่ละด้าน โดยใช้กระบวนการและเครื่องมือที่มีความหลากหลาย และมีมาตรฐาน (3) สร้างนักจิตวิทยาในโรงเรียน หรืออบรมครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ (4) สร้างและพัฒนาเครื่องมือคัดกรอง รูปแบบและกระบวนการเสาะหาคัดเลือกที่หลากหลาย ครอบคลุมทุกด้าน โดยตระหนักถึงพหุปัญญา (5) จัดตั้งศูนย์เสาะหาและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษทั้งในส่วนกลาง และภูมิภาค โดยมีผู้รับผิดชอบหลักคือ กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับมหาวิทยาลัย และกระทรวง / องค์กรอื่น ๆ ที่จัดการศึกษา

3) **ด้านการจัดการเรียนการสอน** โดย (1) พัฒนาหลักสูตรเฉพาะสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ โดยตระหนักถึงพหุปัญญาของเด็กเป็นรายบุคคล (2) ปรับปรุงการกำหนดหน่วยการเรียนรู้ โครงสร้างเวลา

เรียน การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ข้อจำกัด แนวปฏิบัติต่าง ๆ (3) วัดและประเมินผลด้วยเครื่องมือที่หลากหลายและเที่ยงตรง (4) สร้างระบบและเครื่องมือการเทียบโอนความรู้ความสามารถอย่างเป็นมาตรฐาน เพื่อใช้สำหรับการศึกษาในทุกรูปแบบ (5) จัดตั้งหรือปรับปรุงโรงเรียนเฉพาะทางให้ครอบคลุมทุกประเภทความสามารถ (6) สร้างระบบการส่งต่อผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ โดยมีผู้รับผิดชอบหลักคือ กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับมหาวิทยาลัย และหน่วยงาน / องค์กรอื่น ๆ ที่จัดการศึกษา

4) ด้านการผลิตและพัฒนาบุคลากร โดย (1) ให้โรงเรียน/สถาบันการศึกษามีนักจิตวิทยา (2) สนับสนุนการพัฒนาอบรมครู คณาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ (3) ส่งเสริมมหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ โดยกำหนดเป็นวิชาบังคับที่นักศึกษาทุกคนต้องศึกษาเกี่ยวกับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ รวมถึงเปิดสอนสาขาการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก (4) สร้างแรงจูงใจให้คนสนใจทำงานในด้านการศึกษาพิเศษ โดยมีผู้รับผิดชอบหลักคือ กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับมหาวิทยาลัย

5) ด้านการวิจัยและพัฒนา โดย (1) สร้างกลไกการทำงานในลักษณะการรวมตัวของผู้เชี่ยวชาญในหลายสาขาวิชา (2) ดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถในต่างประเทศมาร่วมทำงาน ถ่ายทอดองค์ความรู้ในศาสตร์ความเชี่ยวชาญ (3) ส่งเสริมระบบการเรียนรู้ของผู้มีความสามารถพิเศษโดยใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล (4) สนับสนุนผู้มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การศึกษาดูงาน เข้าค่าย เข้าร่วมการแสดงผลงาน / แข่งขัน ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ โดยมีผู้รับผิดชอบหลักคือ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงาน และมหาวิทยาลัย

6) ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดย (1) สร้างความรู้เข้าใจเกี่ยวกับผู้มีความสามารถพิเศษให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง (2) สร้างความตระหนักให้ทุกภาคส่วนในสังคมเห็นถึงความสำคัญของการส่งเสริมและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ (3) สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม ผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อ โดยให้สื่อมวลชนเป็นพลังสำคัญ โดยมีผู้รับผิดชอบหลักคือ กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับ และกระทรวง / องค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.2 การขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในระดับนโยบาย การจัดการ และการพัฒนางาน / โครงการต่างๆ ควรใช้ผู้ที่มีความสามารถพิเศษในแต่ละด้านเป็นแกนนำและเป็นผู้ขับเคลื่อนงานโครงการ และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมรับผิดชอบประสานงานโครงการ ตามภาระความรับผิดชอบของหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ ตามแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในข้อที่ 4.1

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก
สารบัญ	๘
ตอนที่ 1	1
บทนำ	1
1. เหตุผลและความจำเป็น	1
2. วัตถุประสงค์	4
3. ขอบเขตการศึกษา	4
4. นิยามและความหมาย	5
5. หลักการและแนวคิดการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ	6
5.1 ปรัชญาในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ	6
5.2 สิทธิของเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษที่สมควรได้รับ	7
5.3 การจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ	8
ตอนที่ 2	16
กฎหมาย นโยบาย และแผนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา	16
สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ	16
1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	16
2. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580)	17
3. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580)	21
4. แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา	24
5. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 -2564)	25
6. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่วันพฤหัสบดีที่ 25 กรกฎาคม 2562	28
7. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553	29
8. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546	30
9. แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2579)	31
10. แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)	32

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
ตอนที่ 3	การส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ที่มีการดำเนินงานในประเทศไทย	37
	• รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในประเทศไทย ที่ดำเนินการในโรงเรียน	37
	• หน่วยงานที่ดำเนินการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้มี ความสามารถพิเศษในประเทศไทย	38
ตอนที่ 4	ข้อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษของประเทศไทย จากอดีตถึงปัจจุบัน	66
	• สรุปสาระสำคัญจากข้อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนา ผู้มีความสามารถพิเศษของประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน	100
ตอนที่ 5	แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ในประเทศไทย	117
	• ข้อเสนอแนะแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับ ผู้มีความสามารถพิเศษในประเทศไทย	121
	• แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ	123
บรรณานุกรม		133

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 การศึกษาวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษจากอดีต – ปัจจุบัน	69

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ	
1 ขั้นตอนกระบวนการเสาะหาคัดเลือกเด็กที่มีความสามารถพิเศษ	9
2 ช่วงเวลาการจัดทำยุทธศาสตร์และข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ	68
3 ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	101
4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	101
5 (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	105
6 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากงานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพและรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย กรณีผู้มีความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562	109
7 การบริหารจัดการในรูปแบบของการจัดตั้งองค์กร หน่วยงาน คณะบุคคล	111
8 แนวทางการปรับปรุง พัฒนากฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติ สิทธิประโยชน์	113
9 กลุ่มเป้าหมายในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสร้างความตระหนัก	116
10 แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ	117

1. เหตุผลและความจำเป็น

ธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนล้วนมีศักยภาพที่แตกต่างกันอันเนื่องมาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม มนุษย์บางคนมีความสามารถในการใช้ภาษา ขณะที่บางคนมีความสามารถในการคิดคำนวณ การใช้ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะศิลป์ ดนตรี กีฬา ศิลปะการแสดง งานช่าง หรือด้านอื่น ๆ และมนุษย์คนหนึ่งอาจมีความสามารถมากกว่าหนึ่งด้านซึ่งสามารถอธิบายได้จาก “ทฤษฎีพหุปัญญา” (Theory of Multiple Intelligences) ของศาสตราจารย์โฮวาร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) นักจิตวิทยา มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ได้อธิบายให้เห็นถึงความสามารถที่หลากหลายของมนุษย์ โดยเสนอแนวคิดที่ว่า สติปัญญาของมนุษย์มีหลายด้านที่มีความสำคัญเท่าเทียมกัน ขึ้นอยู่กับว่าใครจะโดดเด่นในด้านไหนบ้าง แล้วแต่ละด้านผสมผสานกัน แสดงออกมาเป็นความสามารถในเรื่องใด เป็นลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละคนไป (ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา, 2561) ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลก ทุก ๆ ประเทศมีกลุ่มบุคคลที่มีศักยภาพสูงโดดเด่นเหนือกว่าบุคคลในวัยเดียวกันอยู่จำนวนหนึ่งซึ่งในต่างประเทศรวมทั้งประเทศไทยมีเด็กและเยาวชนที่เรียกว่า “เด็กปัญญาเลิศหรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษ (Gifted Child)” ประสบการณ์ และผลการวิจัยของประเทศต่าง ๆ ให้ข้อค้นพบตรงกันว่า หากบุคคลเหล่านี้ได้รับการเอาใจใส่ดูแล พัฒนาความสามารถอย่างถูกต้องเหมาะสมตั้งแต่วัยเยาว์ ความสามารถที่โดดเด่นในหลากหลายสาขาที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคลจะนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณประโยชน์อย่างอนันต์ต่อสังคม

ด้วยคุณค่าของบุคคลเหล่านี้ หลายประเทศจึงกำหนดเป็นนโยบายเร่งด่วนและระดมทรัพยากรจากทุกส่วนของสังคมในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องทุกระดับเพื่อให้เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษได้รับการพัฒนาจนบรรลุศักยภาพสูงสุดของแต่ละบุคคล และมุ่งใจให้ก้าวสู่เส้นทางอาชีพเป็นภารกิจที่รัฐบาลได้วางเป้าหมายในการพัฒนาประเทศไว้อย่างครบวงจร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) โดยแต่ละประเทศกำหนด

เป้าหมายชัดเจนว่าจะสร้างคนไปพัฒนาประเทศในด้านใด เช่น ประเทศเกาหลีเน้นพัฒนาด้านอุตสาหกรรม การใช้นวัตกรรมนำการตลาด (ภาพยนตร์ ดนตรี เพลง ฯลฯ) เพื่อส่งเสริมสินค้าเกาหลีในต่างประเทศ ประเทศเวียดนามมุ่งพัฒนาประเทศด้านการศึกษากำลังสร้างครุคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์

และภาษาพร้อม ๆ กับการสร้างนักวิจัยประดิษฐ์ค้นคว้า ส่วนประเทศได้หวั่นนั้น มุ่งพัฒนาธุรกิจด้านอาหารและเกษตร เป็นต้น

ประเทศไทยเริ่มดำเนินการจัดการเกี่ยวกับผู้มีความสามารถพิเศษเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2523 โดยเริ่มจากการวิจัยและพัฒนาที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ฝ่ายประถม) ผลการวิจัยเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญที่ทำให้เห็นประเด็นปัญหาในหลายมิติ การให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษชัดเจนขึ้น เมื่อประเทศไทยเริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 – 2534) เป็นแผนขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งได้กล่าวถึงการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ ระบุให้มีการส่งเสริมเด็กที่มีสติปัญญาและมีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการศึกษาและฝึกอบรมที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ ก่อให้เกิดการจัดตั้งโรงเรียนเฉพาะทางขึ้น ได้แก่ โรงเรียนมหิตลวิทย์านุสรณ์ โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย 12 แห่ง (ด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี) โรงเรียนกีฬาตามมติคณะรัฐมนตรี 13 แห่ง (ด้านกีฬา) โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา และวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล (ด้านดนตรี) ต่อมาแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เป็นแผนการศึกษาฉบับแรกที่กล่าวถึงกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ มีการระบุถึงการจัดการศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มนี้ในหมวด “ระบบการศึกษา” โดยกำหนดเป็นนโยบายว่า จะสนับสนุนให้มีการจัดการศึกษาทั้งในรูปแบบและวิธีการที่จะเอื้อให้เด็กและเยาวชนผู้มีปัญญาเลิศหรือมีความสามารถพิเศษเหล่านี้ ได้พัฒนาอัจฉริยภาพของตน รวมทั้งกำหนดนโยบายในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ให้มีมาตรการขยายและพัฒนา รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถ ในด้านร่างกาย สมอง และจิตใจผู้เรียน โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความสามารถพิเศษ ต่อมาในปี พ.ศ. 2542 ประเทศไทยได้ประกาศใช้กฎหมายการศึกษาแห่งชาติฉบับแรก คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ โดยระบุถึงสิทธิของบุคคลที่มีความสามารถพิเศษในมาตรา 10 วรรคสี่ว่า จะต้องได้รับการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสม และปรากฏสาระอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้มีความสามารถพิเศษในมาตราต่าง ๆ โดยเฉพาะในหมวดแนวทางการจัดการศึกษา

แม้ประเทศไทยได้มีการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษมาเป็นเวลากว่า 40 ปี แต่จากงานวิจัยของ เฉลียวศรี พิบูลชล และคณะ (2551) พบว่าประเทศไทยมีพัฒนาการที่ล่าช้าเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ที่เพิ่งดำเนินการในเรื่องนี้ เนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้องนับตั้งแต่ระดับนโยบาย ระดับปฏิบัติ ตลอดจนพ่อแม่ ผู้ปกครอง ยังขาดความรู้ความเข้าใจในความหมายของผู้มีความสามารถพิเศษ กระบวนการจัดการศึกษา ขาดกลไกการประสานงานอย่างแท้จริง การสนับสนุนอย่างเพียงพอที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่หลายประเทศทั้งที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนาได้ให้ความสำคัญ และส่งเสริมสนับสนุน

ผู้มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ โดยมีการกำหนดนโยบายหรือแนวทางปฏิบัติในระดับประเทศไว้อย่างชัดเจน

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ประกาศใช้เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ.2561 จัดทำขึ้นตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 65 บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ที่ต้องดำเนินการภายใต้ทุกรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทุกภาคส่วนนั้นต่างมีภารกิจร่วมกันเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อความสุขของคนไทยทุกคนโดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคคนในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม **ด้วยการตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนามนุษย์ตามพหุปัญญาที่หลากหลาย** อีกทั้งพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท ผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อ โดยเริ่มตั้งแต่ระดับปฐมวัย ซึ่งประเทศไทยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) เป็นเครื่องมือสำคัญถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี สู่การปฏิบัติ โดยยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ด้วยการพัฒนาคคนไทยทุกช่วงวัยให้เป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรมตั้งแต่ระดับปฐมวัย เพื่อให้คนไทยมีทักษะในการดำรงชีวิตสำหรับโลกศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นการสร้างและผลิตนักวิจัยในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมที่สอดคล้องกับการเติบโตของอุตสาหกรรมเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาของประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นหน่วยงานด้านการพัฒนานโยบายการศึกษาของประเทศไทย ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษตามพหุปัญญาของมนุษย์ เพื่อส่งเสริมการใช้ศักยภาพของกลุ่มบุคคลที่มีความสามารถพิเศษเป็นพลังหลักสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) คือ “ประเทศชาติมั่นคง

ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยความร่วมมือกันของทุกภาคส่วน จึงศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ กฎหมาย นโยบายและแผน รวมถึง การดำเนินการที่สำคัญของหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนเกี่ยวกับผู้มีความสามารถพิเศษ วิเคราะห์ข้อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษจากอดีตถึงปัจจุบัน นำมาจัดทำ รายงานแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษอย่างเป็นระบบ และปรากฏผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ กฎหมาย นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ

2.2 เพื่อศึกษา รวบรวม วิเคราะห์การส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษที่มีการดำเนินงานในประเทศไทย

2.3 เพื่อศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษของประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน

2.4 เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในประเทศไทยที่มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

3. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเอกสาร (Documentary Research) มีขอบเขตเนื้อหาที่ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ กฎหมาย นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับผู้มีความสามารถพิเศษ การส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษที่มีการดำเนินงาน ในประเทศไทยทั้งโดยหน่วยงานของภาครัฐ และภาคเอกชน และข้อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดำเนินการภายหลังการประกาศใช้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จนถึงปัจจุบัน รวมทั้งข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย จากรายงานวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย กรณีผู้มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2562)

4. นิยามและความหมาย

ประเทศไทยปรากฏนิยามของผู้มีความสามารถพิเศษอย่างเป็นทางการครั้งแรกในแผนพัฒนาการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2541 ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบหลักการ เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2541 ได้ให้ความหมายของเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษไว้ดังนี้

4.1 เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ หมายถึง เด็กที่แสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน ในด้านสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ การใช้ภาษา การเป็นผู้นำ การสร้างงานทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ทัศนศิลป์ ศิลปะการแสดง ความสามารถทางดนตรี ความสามารถทางกีฬา และงานช่างต่าง ๆ โดยมีความสามารถในสาขาใดสาขาหนึ่งหรือหลายสาขา อย่างเป็นที่ประจักษ์ เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กอื่นที่มีอายุระดับเดียวกัน สภาพแวดล้อมหรือประสบการณ์เดียวกัน

สถิติโดยทั่วไปจะมีอยู่ประมาณ ร้อยละ 3 ในแต่ละด้านหรือสาขา

4.2 เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษระดับสูง หมายถึง เด็กที่มีความสามารถพิเศษสูงกว่าคนทั่วไปอย่างมาก เป็นความสามารถแบบพิเศษยิ่ง มหัตศจรรยยิ่ง ซึ่งปรากฏได้ในด้านต่าง ๆ (ทั้งด้านวิชาการ กีฬา ดนตรี ภาษา ศิลปะ หรืองานช่างอื่น ๆ)

สถิติโดยทั่วไปจะมีประมาณ 1 ในหมื่นคนของแต่ละสาขา

4.3 ผู้มีความสามารถพิเศษ หมายถึง บุคคลที่มีความสามารถพิเศษในทุกช่วงวัย ซึ่งรวมทั้งเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ และเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษระดับสูง ในทุกสาขาและทุกด้าน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562: 145) ได้สรุปความเห็นที่ตรงกันทางวิชาการในเรื่องคุณลักษณะของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ในระดับนานาชาติปัจจุบัน ดังนี้

1) เด็กที่มีความสามารถพิเศษ ไม่จำกัดอยู่แค่ภาพของผู้เรียนเก่ง หรือมีระดับสติปัญญาสูงกว่าผู้อื่น แต่ยังหมายรวมถึงความสามารถด้านอื่น ๆ ที่หลากหลายมากขึ้น เช่น ด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา และการเคลื่อนไหว สังคม

2) นโยบายของรัฐ สภาวะทางการเมือง สภาวะทางเศรษฐกิจ สภาวะด้านความมั่นคงของประเทศ ค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรมส่งผลต่อการกำหนดค่านิยมของความสามารถพิเศษในสังคมนั้น ๆ ณ ช่วงเวลานั้น

3) ความสามารถพิเศษมีอยู่ในทุกกลุ่ม ทั้งผู้ที่มีภาวะบกพร่อง ผู้พิการ หรือด้อยโอกาส จากอุปสรรคทางภาษา วัฒนธรรม สภาพภูมิศาสตร์ ผู้ที่มีระดับเศรษฐฐานะดี หรือยากจน

4) การพัฒนาเด็กที่มีความสามารถพิเศษควรให้สัมพันธ์กับกิจกรรม หรือกิจกรรม การศึกษาที่โรงเรียนสามารถจัดให้ได้ อีกนัยหนึ่งคือการปฏิรูปการศึกษาควรปรับให้สอดคล้องกับ ศักยภาพในการเรียนรู้

5) เด็กที่มีความสามารถพิเศษเป็นกลุ่มเด็กที่มีคุณลักษณะหลากหลาย (Heterogeneous Group) เด็กแต่ละคนไม่มีใครเหมือนใคร ไม่ใช่กลุ่มอาการเดียวกัน (Homogenous Group) การจัดการศึกษาที่ไม่มีแผนการรายบุคคล อาจไม่สอดคล้องกับกระบวนการ เรียนรู้ของเด็กอย่างแท้จริง

5. หลักการและแนวคิดการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ

5.1 ปรัชญาในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ ตามที่ คณะรัฐมนตรีมีมติรับหลักการของแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2541 ดังนี้

1) การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน การศึกษาในที่นี้หมายถึง กระบวนการพัฒนาของบุคคล ซึ่งเป็นไปอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รูปแบบของการศึกษารอบคลุมทั้ง การศึกษาตามแนวระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย อันเป็น การเรียนรู้จากแหล่งวิทยาการและสภาพแวดล้อมที่อยู่โดยรอบตัวคน

2) เด็กและเยาวชนทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาที่สอดคล้องกับระดับและประเภทของ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล เพื่อพัฒนาศักยภาพให้บรรลุขีดสูงสุด และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมในสังคมที่ทวีความซับซ้อนและมีความเป็นพลวัตมากขึ้น

3) พ่อแม่ผู้ปกครอง และครอบครัว ซึ่งเป็นบุคคลแรกในชีวิตของเด็กและเยาวชน มีหน้าที่อบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมให้เป็นคนที่สมบูรณ์ มีพัฒนาการที่รอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม นอกจากนี้ สำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ พ่อแม่ ผู้ปกครอง และครอบครัวก็มีบทบาทพิเศษที่จะต้องเอาใจใส่ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนเหล่านี้

4) สังคมต้องให้การยอมรับในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล และความหลากหลายของเด็ก และเยาวชน ทั้งทางด้านความคิด ความสนใจ ความสามารถพิเศษเฉพาะทางของบุคคล บุคลิกภาพ และอื่น ๆ

5) รัฐและสังคมพึงพัฒนาบุคคลให้มีความสามารถด้านอื่น ๆ โดยรอบด้านด้วย เพื่อให้ เป็นคนที่มีพัฒนาการที่สมบูรณ์ ทั้งด้านสมอง ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ควบคู่ไปกับการ พัฒนาความสามารถพิเศษที่มีอยู่ ทั้งนี้พึงระมัดระวังว่าการพัฒนาบุคคลโดยองค์รวมนั้น จะต้อง ไม่ลดทอนหรือสกัดกั้นความสามารถพิเศษของบุคคล

6) รัฐต้องไม่สร้างระบบการศึกษาที่ปิดกั้นการพัฒนาความสามารถพิเศษในทุกด้านของเด็กและเยาวชน ด้วยการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง หรือสาขาใดสาขาหนึ่งเท่านั้น แต่ต้องสร้างระบบการศึกษาที่เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษได้แสดงความสามารถทุกด้านที่มี และได้รับการพัฒนาความสามารถเหล่านั้นไปพร้อม ๆ กัน

7) การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องมีความยืดหยุ่นและหลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนแสดงออกซึ่งความสามารถพิเศษได้ตลอดชีวิตของการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้นั้นต้องเอื้อต่อการสร้างสรรค์ คิดค้น ริเริ่มการเป็นตัวของตัวเอง การสร้างจินตนาการที่แหวกแนว ฯลฯ โดยที่ผู้รับผิดชอบในการเรียนรู้จะต้องเข้าใจผู้เรียนรู้ที่มีความสามารถพิเศษนั้นจะมีลักษณะดังกล่าวข้างต้นค่อนข้างมาก

8) รูปแบบการบริการสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ ควรคำนึงถึงการบริการเป็นพิเศษหลายรูปแบบ อาทิ การจัดการเรียนรู้พิเศษหรือการรับรู้เฉพาะทาง การจัดกิจกรรมเสริมในระบบโรงเรียนปกติ ฯลฯ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้รู้ศักยภาพ และเรียนรู้ที่จะพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่นั้นให้บรรลุถึงจุดสูงสุด

5.2 สิทธิของเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษที่สมควรได้รับ

1) การพัฒนาความสามารถพิเศษของตนอย่างเต็มที่ให้เป็นผู้มีความเป็นเลิศที่มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์และมีจิตสาธารณะโดยได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากครอบครัว สังคม และรัฐ เพื่อปรับใช้ความสามารถนี้ในครอบครัว สังคม ประเทศชาติ และสังคมโลก นำไปสู่ความสุข ความมั่นคง และมั่งคั่งอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนบนพื้นฐานของคุณธรรม

2) การสำรวจและวัดแววความสามารถของตนเอง เพื่อให้เด็กทุกคนมีโอกาสที่จะแสดงความสามารถหรือความถนัดของตนเองมากขึ้น การเสาะหาและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษจากการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ หรือจากการคัดเลือกโดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพความสามารถพิเศษให้เป็นไปตามศักยภาพของแต่ละบุคคลทุกระดับอายุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นช่วงวัยที่สามารถค้นพบแววความสามารถที่แท้จริงได้ดีที่สุด เพราะอัจฉริยะภาพหรือความสามารถพิเศษหลายประเภทสามารถปรากฏได้ตั้งแต่เยาว์วัย ซึ่งศักยภาพของมนุษย์หากไม่ได้รับการพัฒนา ก็จะถูกกลดทอนไปเรื่อย ๆ จนไม่สามารถพบได้เมื่อมีอายุมากขึ้น

3) การพัฒนาและส่งเสริมความสามารถพิเศษผ่านครอบครัว แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ สถานศึกษา ชุมชนรวมทั้งสื่อ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

โดยต้องเริ่มการพัฒนาตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนตลอดชีวิตที่เน้นการให้ความสำคัญทางสติปัญญาเพิ่มเติมจากความสามารถด้านอื่น ๆ ที่รัฐจัดให้อย่างต่อเนื่องถึงในทุกช่วงวัย ผู้ที่มีความสามารถพิเศษทุกคนต้องได้รับการดูแลเป็นรายบุคคล ตั้งแต่แรกจนจบการศึกษาและส่งต่อถึงอาชีพที่จะเป็นผู้นำในการพัฒนาประเทศ เป็นหลักประกันความมั่นคงของชุมชน สังคม และประเทศในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม

5.3 การจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ

จากการสำรวจวิจัยตรงกัน 2 – 3 แห่ง เกณฑ์ที่ได้และมักจะใช้เป็นประจำในวงการศึกษสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ (Gifted Education) กลุ่มเด็ก Gifted คือ เด็กที่มีความสามารถพิเศษมากกว่า 1 ด้านขึ้นไป ซึ่งจะมีประมาณร้อยละ 3 ในแต่ละด้านหรือสาขา ส่วนเด็กที่มีความสามารถพิเศษในระดับสูงมาก (Highly Gifted) มีประมาณร้อยละ 0.06 ของเด็กทั้งหมด หรือประมาณ 1:10,000 คน ของแต่ละสาขา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548) หากเด็กที่มีความสามารถพิเศษเหล่านั้นไม่ได้ถูกค้นพบและขาดการเอาใจใส่ดูแลและพัฒนาความสามารถได้อย่างถูกต้องเหมาะสม จะทำให้ศักยภาพของเด็กลดลงและหายไปเป็นที่สุด

1) การคัดเลือกและเสาะหาผู้มีความสามารถพิเศษ (Identification Process)

โดยทั่วไปเด็กแต่ละคนมีทั้งจุดดีและจุดเด่น อยู่ในตัว ซึ่งอาจแตกต่างกันบ้างน้อยบ้าง แล้วแต่ศักยภาพพื้นฐานและการบ่มเพาะ อย่างไรก็ตามพบว่าความสามารถพิเศษที่แฝงอยู่ในตัวเด็ก อาจไม่แสดงออกอย่างชัดเจน เด็กที่มีศักยภาพโดดเด่นพอที่จะเป็น

อัจฉริยะบุคคลในอนาคตอาจไม่แสดงความสามารถใด ๆ ให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ในสถานการณ์ทั่ว ๆ ไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบการศึกษาที่ปิดกั้นความสามารถ ดังนั้นในกระบวนการสำรวจหรือเสาะหาเด็กกลุ่มนี้จึงต้องมีการศึกษาและทำความเข้าใจกับธรรมชาติอันหลากหลาย ตลอดจนปัจจัยที่อาจปิดกั้นความสามารถอันแท้จริงของเด็ก อาทิ การเลี้ยงดู ระบบการศึกษา ประสบการณ์ชีวิต ปัญหาทางครอบครัว ฯลฯ

ในอดีตที่ผ่านมาเน้นการสำรวจและเสาะหาเด็กที่มีความสามารถพิเศษยึดอยู่กับการสอบแข่งขัน การใช้ข้อสอบคัดเลือก การใช้ผลคะแนนจากแบบทดสอบทางสติปัญญา หลังจากที่มีการดำเนินการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กกลุ่มนี้มานับสิบปี พบว่า ความผิดพลาดในการคัดเลือกเด็กเข้าโครงการนั้นมาจากสาเหตุหลายประการ อาทิ ความไม่กระจ่างชัดในเรื่องคุณลักษณะของเด็กแต่ละประเภท ความเข้าใจผิดพลาดในเรื่องความสามารถทางสติปัญญา การยึดถือแบบทดสอบข้อเขียนอย่างเอาจริงเอาจัง โดยไม่ใช้เกณฑ์อื่นเข้ามาร่วมตัดสิน ความไม่รอบคอบระหว่างดำเนินการคัดเลือก รวมถึงการคัดเลือก

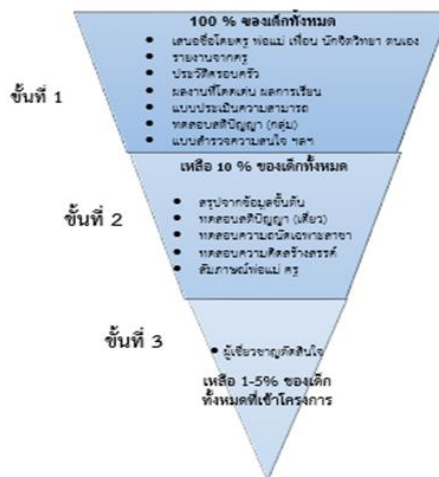

ไม่ตรงกับเป้าประสงค์ที่ต้องการ นอกจากนี้ยังมีเด็กหลายประเภทที่ต้องใช้วิธีหรือเครื่องมือพิเศษในการสำรวจ เช่น เด็กที่มีความสามารถต่ำกว่าความเป็นจริงหรือเด็กที่มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ

กระบวนการเสาะหา คัดเลือกผู้มีความสามารถพิเศษมีเกณฑ์ที่เป็นข้อตกลงของคณะกรรมการผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน และมีกระบวนการเสาะหาคัดเลือกหลายขั้นตอน เปรียบเสมือนการร่อนหาเพชรจนได้เพชรน้ำเอก สำหรับแนวทางในการเสาะหาอัจฉริยภาพของเด็ก ๆ ที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติปัจจุบัน คือ

1. การใช้กระบวนการตรวจสอบที่เป็นขั้นตอน
2. การใช้กระบวนการตรวจสอบที่ใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมกับแววของเด็ก
3. การใช้กระบวนการตรวจสอบที่ไม่ลำเอียงกับเด็กกลุ่มใดเป็นพิเศษ
4. การใช้กระบวนการตรวจสอบที่เป็นขั้นตอนมีข้อมูลหลายด้านประกอบกัน

ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 ขั้นตอนกระบวนการเสาะหาคัดเลือกเด็กที่มีความสามารถพิเศษ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

ปัจจุบันกระบวนการคัดเลือกและเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจหรือเสาะหาคัดเลือกผู้มีความสามารถพิเศษในประเทศไทยใช้วิธีการที่หลากหลายมากขึ้น เช่น การใช้แบบทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การประกวดแข่งขัน ผลงาน แฟ้มสะสมผลงาน การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน และอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม จากรายงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) พบว่า **ปัจจุบันการเสาะหาคัดเลือกผู้มีความสามารถพิเศษยังคงเป็นปัญหาหลักของการดำเนินการเกี่ยวกับผู้มีความสามารถพิเศษของประเทศไทย** อันเนื่องมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจในความหมายของผู้มีความสามารถพิเศษ

รวมทั้งบริบทของสังคมที่ยังให้ความสำคัญกับด้านวิชาการ และการเสาะหาคัดเลือกเด็กที่มีความสามารถพิเศษในโรงเรียนด้านวิทยาศาสตร์โดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษาจะใช้ข้อสอบของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) แต่ส่วนใหญ่่มักจะใช้ผลการเรียนหรือแบบทดสอบที่แต่ละโรงเรียน/โครงการจัดทำขึ้น นอกจากนี้การคัดเลือกเด็กเข้าเรียนในห้องเรียนพิเศษที่จัดการศึกษาให้แก่ผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า โรงเรียนใช้รูปแบบวิธีการที่หลากหลาย เช่น จากผลการเรียนรายวิชา ผลสัมฤทธิ์ในการสอบวัดความสามารถทางวิชาการ แบบทดสอบความสามารถพิเศษเฉพาะสาขา รางวัลหรือหลักฐานอื่น ๆ ที่แสดงความสามารถที่โดดเด่น แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมโดยครู แบบบันทึกการแสดงความสามารถพิเศษต่าง ๆ แบบฟอร์มให้ผู้เรียนเสนอชื่อตนเอง ผลการทดสอบเขาวงกตปัญญา (IQ Test) และแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม เป็นต้น

2) รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษ

การดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษของประเทศไทยที่ผ่านมา ดำเนินการใน 4 รูปแบบ คือ

(1) จัดตั้งเป็นโรงเรียนเฉพาะทาง จะคัดเลือกเด็กที่มีความสามารถพิเศษเข้าเรียนและเน้นการส่งเสริมความเป็นเลิศเฉพาะด้าน ขณะนี้มี 3 ด้าน คือ

- ด้านวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ได้แก่ โรงเรียนมหิตลวิทย์ยานุสรณ์ โรงเรียนกำเนิดวิทย์ โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย 12 แห่ง และโรงเรียนเทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์ 5 แห่ง ประกอบด้วย วิทยาลัยการอาชีพพานทอง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลำพูน วิทยาลัยเทคนิคพังงา วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี วิทยาลัยเทคนิคสุรนารี
- ด้านกีฬา ได้แก่ โรงเรียนกีฬาของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 13 แห่ง
- ด้านดนตรีและนาฏศิลป์ ได้แก่ โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา วิทยาลัยนาฏศิลป์ 12 แห่ง และวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

(2) การเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ เป็นการจัดการศึกษาในโรงเรียนทั่วไปที่เน้นกระบวนการของ Gifted Education ในสาขาวิชาต่างๆ โดยใช้รูปแบบการลดระยะเวลาเรียน (Acceleration Program) การเพิ่มพูนประสบการณ์ (Enrichment Program) การขยายประสบการณ์ (Extension Program) การเรียนล่วงหน้า (Advanced Placement Program) และการใช้ผู้เชี่ยวชาญพิเศษเป็นผู้ให้คำปรึกษาคูแกล (Mentoring) โดยจัดระบบเวลาเรียนสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษในคาบเรียนปกติ เน้นการเพิ่มพูนประสบการณ์ 6 ด้าน ได้แก่ วิชาการ ทักษะการคิด ทักษะการทำงาน ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) คุณภาพและผลงาน

(3) การจัดห้องเรียนพิเศษในโรงเรียน ที่มุ่งเน้นจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ เน้นการเรียนเนื้อหาที่ยากกว่าห้องเรียนปกติ มีวิทยากรเสริม และมีการทัศนศึกษา เช่น ห้องเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ห้องเรียนภาษาอังกฤษ ห้องเรียนดนตรี ห้องเรียนกีฬา เป็นต้น

(4) การสอนเสริมและจัดกิจกรรม / โครงการพิเศษ สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ในโรงเรียน/หน่วยงานต่าง ๆ การดำเนินงานในลักษณะนี้เป็นการทำโครงการ / กิจกรรมส่งเสริมความสามารถพิเศษในรูปแบบที่หลากหลาย โดยมีหลายหน่วยงานรับผิดชอบในเรื่องนี้ ดังเช่นตัวอย่างโครงการ พสวท., สวค., JSTP., เพชรยอดมงกุฎ, สอวน., โอลิมปิกวิชาการ เป็นต้น

3) **หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน** ต้องมีความยืดหยุ่นตามศักยภาพที่แท้จริงของผู้เรียน โดยทั่วไปการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545:15) ให้แนวทางว่า ควรดำเนินการดังนี้

- (1) จัดเนื้อหายากและท้าทายกว่าหลักสูตรสำหรับเด็กทั่วไป
- (2) มีการเชื่อมโยงและบูรณาการกันในหลายๆ วิชา
- (3) ให้เด็กมีส่วนร่วมในการเลือกสิ่งที่ตนเองจะเรียน
- (4) จัดกระบวนการเรียนการสอนที่สลับซับซ้อน ลึกซึ้งกว่าหลักสูตรปกติ
- (5) เน้นกระบวนการทางความคิดระดับสูง
- (6) มีกิจกรรมที่ตอบสนองความหลากหลายของกระบวนการเรียนรู้
- (7) ตั้งเกณฑ์ในการพิจารณาผลงานหรือผลการเรียนรู้ของเด็กให้ชัดเจน
- (8) ให้ความสนใจกับความมุ่งมั่นในความสำเร็จ ความกระตือรือร้นและการเปลี่ยนแปลงภายในที่มีคุณค่าต่อการเรียนรู้ของเด็กที่ส่งผลดีต่อสังคม
- (9) เน้นพัฒนาการทางคุณธรรมจริยธรรมเป็นแกนนำ
- (10) เน้นการพัฒนาสมองทุกส่วน (Whole Brain Approach)

การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ที่สำคัญ ๆ มี 5 วิธี คือ

- 1) วิธีเพิ่มพูนประสบการณ์ (Enrichment Program)
- 2) วิธีขยายหลักสูตร (Extension Program)
- 3) วิธีลดระยะเวลาการเรียน (Acceleration Program)

4) การใช้ผู้เชี่ยวชาญพิเศษเป็นผู้ให้คำปรึกษาดูแล (Mentoring)

5) การเข้าเรียนก่อนเกณฑ์ (Early Program)

ดังมีรายละเอียดในแต่ละวิธีการ ดังนี้

1) วิธีเพิ่มพูนประสบการณ์ (Enrichment Program) เป็นวิธีการจัดการศึกษาแบบขยายกิจกรรมในหลักสูตรให้กว้างและลึกซึ้งกว่าหลักสูตรปกติ ที่มุ่งเน้นคุณภาพ กระบวนการเรียนรู้ และอาจใช้เวลามากกว่าหรือน้อยกว่าเวลาที่เด็กอื่นใช้ในชั้นเรียนเดียวกัน เด็กที่มีความสามารถพิเศษอายุต่างกัน แต่มีความสนใจและความสามารถด้านเดียวกัน สามารถมาเรียนด้วยกันในบางชั่วโมง โดยปรับเนื้อหาในหลักสูตรให้เข้มข้นและกว้างขวางขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เด็กพัฒนาในสิ่งที่สนใจได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ในการปูพื้นฐานทักษะการเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์สืบสวน สอบสวน หาความรู้ความจริงและสนับสนุนให้เด็กศึกษาหาความรู้ที่นอกเหนือจากจุดมุ่งหมายในการเรียนสำหรับเด็กปกติ การสอนแบบเพิ่มพูนประสบการณ์ เหมาะสำหรับเด็กที่ก้าวหน้ากว่าเพื่อน ๆ และอาจเบี่ยงเบนการเรียน ลักษณะการจัดกิจกรรม ได้แก่ 1) ชุดการเรียนการสอนแบบรายบุคคล 2) โครงการ 3) ทักษะศึกษา

การเรียนการสอนแบบเพิ่มพูนประสบการณ์ในชั้นเรียน สามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดังนี้

- กิจกรรม แบบฝึกหัดต่าง ๆ จัดให้เปิดกว้างเป็นคำถามในลักษณะปลายเปิดให้มากที่สุด
- ให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหา กิจกรรมหรือเสนอแนะรูปแบบหรือการเรียนการสอน
- ฝึกให้เด็กได้ศึกษาสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ลึกและชัดเจน
- ปรับกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับลักษณะการเรียนรู้ (Learning Styles) ของเด็กแต่ละคน
- ฝึกการทำโครงสร้างการเรียนรู้ แผนที่ความรู้ของตนเอง
- จัดกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กในสิ่งที่เขาสนใจ พัฒนาทักษะกระบวนการทางความคิดระดับสูง และสามารถบูรณาการหลาย ๆ สาขาเข้าด้วยกัน มีความสามารถในหลักสูตรได้ดีขึ้น

การสอนแบบเพิ่มพูนประสบการณ์ สามารถจัดกับกลุ่มเด็กได้ดังนี้

- (1) จัดชั้นพิเศษให้กับเด็กที่มีความสนใจ มีความสามารถในเฉพาะวิชาการ จัดห้องเรียนพิเศษที่นักเรียนมีระดับความสามารถพอ ๆ กันมาเรียนร่วมกันเฉพาะวิชา จะช่วยให้เด็กได้พัฒนาความสามารถได้ตามศักยภาพยิ่งขึ้น

- (2) จัดชั้นเรียนพิเศษบางเวลา เช่น เด็กเก่งคณิตศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี กีฬา ฯลฯ นอกเวลาเรียนในวันเสาร์ – อาทิตย์ หรือในช่วงปิดเทอม สามารถจัดให้กับเด็กต่างชั้นเรียนกันในโรงเรียนเดียวกันและเด็กต่างโรงเรียน
- (3) จัดกิจกรรมพิเศษในชั้นเรียนปกติ ในบางครั้งอาจจัดเด็กทุกระดับไว้ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกิดพัฒนาการทางสังคมขึ้น แต่บางครั้งก็ควรจัดเด็กระดับการเรียนเดียวกันไว้กลุ่มเดียวกันเพื่อการจัดกิจกรรมเสริมที่ยากกว่าปกติ

2) วิธีการขยายหลักสูตร (Extension Program) เป็นการจัดโปรแกรมการศึกษานอกหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ที่ตอบสนองความสนใจและความสามารถของเด็กเป็นรายบุคคล เด็กสามารถเรียนเกินกว่าหลักสูตรปกติ ทำเป็นงานเดี่ยวหรืองานกลุ่มก็ได้ เช่น การทำโครงการพิเศษ การเรียนรู้ในห้องศูนย์วิทย์พัฒนา ทำศูนย์วิทยาการที่เป็นแหล่งกระตุ้นการเรียนรู้ตามความสนใจ การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การเข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตร ค่าวิชาการจัดการ การทำโครงการร่วมกัน การจัดการแข่งขัน การสร้างเครือข่ายกลุ่มที่มีความสนใจเดียวกัน การฝึกทักษะการเรียนรู้ ฯลฯ

3) วิธีลดระยะเวลาการเรียน (Acceleration Program) เป็นทางหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดความยืดหยุ่นทางการศึกษามากขึ้นวิธีหนึ่ง แต่ต้องมีกระบวนการที่ถูกต้อง รัดกุม จึงจะเป็นผลดีกับเด็ก การจัดการศึกษาให้กับเด็กที่สามารถเรียนร่วมกับผู้อื่นได้สูงกว่าวัยของตนเอง เรียกว่า การสอนแบบลดระยะเวลาทั้งสิ้น วิธีนี้ใช้กันมานานในทุก ๆ ประเทศ มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการมากมายหลากหลาย แต่ที่นิยมใช้กัน คือ การให้เด็กข้ามชั้นเรียน

หลักการจัดการศึกษาแบบลดระยะเวลาเรียน

- (1) การเข้าเรียนเร็วกว่าวัยของเด็กปกติ (Early Program) ซึ่งเด็กจะได้รับการตรวจสอบความสามารถ ความมั่นคงทางอารมณ์ สังคม และวุฒิภาวะ จากนักจิตวิทยาที่มีความเชี่ยวชาญ เช่น โครงการเรียนล่วงหน้า (Advanced Placement Program: AP Program)
- (2) ข้ามชั้นเรียน ต้องมีการถ่วงดุลตามกระบวนการที่ดี โดยพิจารณาจากเด็กที่ชอบทำงานที่ยาก ๆ สลับซับซ้อน
- (3) ให้เรียนในชั้นสูงกว่าในบางวิชา
- (4) ให้ทำงานในชั้นสูงกว่าแต่เด็กยังอยู่ในชั้นเดียวกับเพื่อน
- (5) ย่นหลักสูตรให้เด็กจบเร็วขึ้น โดยที่มีเนื้อหาเท่าเดิม
- (6) จัดกลุ่มเด็กที่มีความสามารถเรื่องเดียวกัน แต่ต่างชั้นกันมาเรียนด้วยกัน

4) การใช้ผู้เชี่ยวชาญพิเศษเป็นผู้ให้คำปรึกษาดูแล (Mentoring) เป็นการใช้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง มาช่วยดูแล ให้คำปรึกษาแก่เด็กที่มีความสามารถโดดเด่น ส่วนใหญ่มักใช้ในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเด็กสามารถทำงานภายใต้คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญได้ เช่น อาจารย์ มหาวิทยาลัย ครูที่สนใจเรื่องเดียวกับเด็ก บุคคลในละแวกบ้าน ทนาย นักเคมี นักประวัติศาสตร์ สถาปนิก และผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ

การใช้วิธีการทางการศึกษาที่ดีไม่ควรยึดวิธีการเดียว เพราะทำให้เกิดสภาพการศึกษาที่ไม่ยืดหยุ่นตามความต้องการ หรือสภาพความสามารถของเด็ก การกำหนดและเลือกใช้วิธีการจัดการศึกษาจะไม่ตายตัว มีการปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา (Dynamic Process) และควรใช้วิธีการหลายอย่างในโครงการเดียวกัน เช่น อาจใช้ทั้งแบบ Enrichment Program, Extension Program, Acceleration Program และ Mentoring โดยมีแนวพิจารณาจากความต้องการและความสามารถของเด็กควบคู่ไปกับความเป็นไปได้ในการบริหารจัดการของโรงเรียน

จากรายงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โรงเรียนส่วนมากจัดในลักษณะชั้นเรียนพิเศษ จัดแบบการเรียนรู้รวมในชั้นเรียนปกติ จัดชั้นเรียนพิเศษในบางวิชา และมีการใช้เวลาพิเศษนอกเหนือจากเวลาเรียนปกติ เช่น จัดค่ายพิเศษระหว่างปิดภาคเรียน จัดเรียนพิเศษช่วงสุดสัปดาห์รวมถึงมีการฝึกงาน หรือทำโครงการร่วมกับองค์กรหรือสถานศึกษาของรัฐหรือเอกชน เป็นต้น ส่วนหลักสูตรที่ใช้สำหรับจัดการศึกษานั้น มีทั้งการเรียนเพิ่มพูนประสบการณ์ (Enrichment Program) การเรียนแบบรายบุคคลกับผู้เชี่ยวชาญพิเศษเฉพาะด้าน (Mentoring) การเรียนแบบขยายประสบการณ์ (Extension Program) โครงการเรียนล่วงหน้า (Advanced Placement Program หรือ AP Program) และการเรียนแบบย่นระยะเวลาการเรียนบางวิชาหรือข้ามชั้นเรียน (Acceleration Program) ตามลำดับ

ดังนั้นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ หรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะทางนั้น จะต้องดัดแปลงตามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแต่ละโรงเรียนที่สามารถจัดให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน การให้ความช่วยเหลือเด็กเหล่านี้ จึงจำเป็นต้องสร้างระบบโครงสร้างทางการศึกษาที่จะสามารถรองรับความต้องการในส่วนนี้ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการด้านการจัดการศึกษาได้พยายามพัฒนารูปแบบของการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษ ให้ถูกต้องเหมาะสมเป็นไปตามปรัชญาและหลักการมากยิ่งขึ้น โดยเริ่มตั้งแต่การวางโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษา เพื่อให้มีการค้นหาและพัฒนาความสามารถพิเศษตั้งแต่เยาว์วัย และเชื่อมโยงต่อเนื่องไปจนถึงระดับการศึกษาที่สูงขึ้น โดยให้มีการคัดแยกด้วยวิธีการที่หลากหลาย

เหมาะสมกับเด็กแต่ละกลุ่ม การปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอน การปรับหลักสูตร การพัฒนาสื่อ การวัดผลประเมินผล การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และอื่น ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษที่บางส่วนอยู่ในโรงเรียนเฉพาะทาง และส่วนมากอยู่ในห้องเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติทั่วไป ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพสูงสุดของผู้เรียนแต่ละคน อันเป็นหลักการสำคัญของแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

กฎหมาย นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ

การส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้มีความสามารถพิเศษได้ถูกระบุไว้ในกฎหมายสำคัญ ๆ ของประเทศไทย ตั้งแต่สมัยอดีตมาจนถึงปัจจุบัน เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540, 2550 และ 2560 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 เป็นต้น รวมทั้งเป็นนโยบายและแผนที่รัฐบาลให้ความสำคัญ เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปดำเนินการให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ดังมีรายละเอียดของกฎหมาย นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ พอสังเขปต่อไปนี้

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่บัญญัติให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ตามมาตรา 81 และกำหนดสิทธิทางการศึกษาให้ประชาชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายไม่น้อยกว่าสิบสองปี อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพในมาตรา 43 ต่อมา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ยังคงบัญญัติสิทธิการได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายไว้ใน มาตรา 49 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ฉบับปัจจุบัน ยังคงไว้ซึ่งสิทธิ

เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก หน้า ๑
ราชกิจจานุเบกษา ๖ เมษายน ๒๕๖๐

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร
ตราไว้ ณ วันที่ ๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐
เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

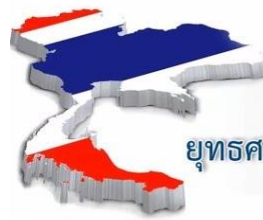
ทางการศึกษาที่รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายไว้ในมาตรา 54 และวรรคสี่ การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อ

ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และในมาตรา 65 บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว รวมถึงมาตรา 69 รัฐพึงจัดใหม่และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ ให้เกิดความรู้ การพัฒนา และนวัตกรรม เพื่อความเข้มแข็งของสังคมและเสริมสร้างความสามารถของคนในชาติ นอกจากนี้ มาตรา 258 การดำเนินการปฏิรูปประเทศ จ.ด้านการศึกษา โดย (4) ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าวโดยสอดคล้องกัน ทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่ โดยมีคณะกรรมการอิสระด้านการศึกษาดำเนินการตามมาตรา 261¹ ดำเนินการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะและร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย

2. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580)

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย จัดทำขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 65 รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล

เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561 - 2580) ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2561 เป็นต้นมา กำหนดวิสัยทัศน์ให้ทุกหน่วยงานร่วมกันขับเคลื่อนภารกิจหน้าที่เพื่อให้บรรลุ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” ประกอบด้วย 6 ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ คือ (1) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (3) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (4) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (5) ยุทธศาสตร์ชาติด้าน

¹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560, มาตรา 261, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 134 ตอนที่ 40 ก (6 เมษายน 2560) : 81.

การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (6) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐซึ่งมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับผู้มีความสามารถพิเศษ ดังนี้

❖ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นทั้งการแก้ไขปัญหาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบันและการเสริมสร้างและยกระดับการพัฒนาที่ให้ความสำคัญที่ครอบคลุมทั้งในส่วนของพัฒนาทุนมนุษย์ ปัจจัยและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างครอบคลุม โดยมีเป้าหมายเพื่อ (1) คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 และ (2) สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับผู้มีความสามารถพิเศษในประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย

การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย อาทิ ภาษา ตรรกะ และคณิตศาสตร์ ด้านทัศนยะและมิติ ดนตรี กีฬาและการเคลื่อนไหวของร่างกาย การจัดการตนเอง มนุษย์สัมพันธ์ รวมถึงผู้มีความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน โดยการพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท การสร้างสภาพแวดล้อมและระบบ สนับสนุนประชากรไทยมีอาชีพบนฐานพหุปัญญา การสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1) การพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย เพื่อสร้างเด็กและเยาวชนไทยมีการพัฒนาที่สมดุล มีทางเลือกในการใช้ศักยภาพพหุปัญญาในการดำรงชีวิต เกิดอาชีพบนฐานพหุปัญญาที่สังคมยอมรับและเห็นความสำคัญ รวมทั้งมีกลไกคัดกรองและส่งเสริมเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ จัดโรงเรียน ระบบเสริมประสบการณ์ การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ตลอดจนสร้างมาตรการจูงใจเพื่อพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ ผลักดันให้ประเทศไทยมีบทบาทเด่นในประชาคมโลก ทั้งด้านกีฬา ภาษาและวรรณกรรม สุนทรียศิลป์ ตลอดจนการวิจัย

2) การสร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบสนับสนุน ที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษผ่านกลไกต่าง ๆ โดยจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐาน เครื่องมือการทำงานที่เหมาะสม การสร้างระบบเชื่อมโยงเครือข่ายวิจัยกับศูนย์ความเป็นเลิศที่มีอยู่ในปัจจุบัน ในรูปแบบการร่วมมือ การมีกลไกการทำงานในลักษณะการรวมตัวของกลุ่มคนในหลายสาขาวิชา เพื่อรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีขั้นแนวหน้าให้สามารถต่อยอดงานวิจัยที่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ การสร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อกับสถาบันวิจัยอื่น ๆ ทั่วโลก เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้นักวิจัย

ความสามารถสูงของไทย รวมถึงการเปิดพื้นที่ในการสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง

3) การดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถในต่างประเทศให้มาสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับประเทศ ทั้งในรูปแบบการทำงานชั่วคราวและถาวรตามความเหมาะสมของเป้าหมายการพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ รวมถึง ผู้มีความสามารถที่มีศักยภาพสูงด้านต่าง ๆ ลูกหลานชาวต่างชาติที่กำเนิดในประเทศไทยที่มีความสามารถพิเศษ และการรับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษจากทั่วโลก และผู้เชี่ยวชาญที่มีศักยภาพหรือทักษะสูงในสาขาต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ควบคู่กับการรักษาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทั้งคนไทยหรือคนต่างชาติที่กำเนิดในประเทศไทยได้แสดงศักยภาพ และใช้ความสามารถในการทำประโยชน์และสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

1) การเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศ โดยมุ่งส่งเสริมการใช้กิจกรรมนันทนาการและกีฬาเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชน อย่างครบวงจรและมีคุณภาพมาตรฐาน การสร้างนิสัยรักกีฬาและมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และการใช้กีฬา และนันทนาการในการพัฒนาจิตใจ สร้างความสามัคคีของคนในชาติ หล่อหลอมการเป็นพลเมืองดี พัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งการพัฒนาทักษะด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศ และกีฬาเพื่อการอาชีพในระดับนานาชาติในการสร้างชื่อเสียงและเกียรติภูมิของประเทศชาติเพื่อรองรับอุตสาหกรรมกีฬา

2) การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ โดยมุ่งการสร้างและพัฒนา นักกีฬาของชาติ การเฟ้นหานักกีฬาที่มีความสามารถ สร้างพื้นที่และโอกาสในการแข่งขันแสดงศักยภาพ ด้านกีฬานันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬา การส่งเสริมการจัดกีฬาระดับนานาชาติ และสร้างแรงบันดาลใจในการต่อยอดความสำเร็จจากความเป็นเลิศสู่การประกอบอาชีพและมีเส้นทาง อาชีพที่มั่นคง ควบคู่กับส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัยและนวัตกรรมด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬา การจัดการความรู้ และพัฒนาระบบฐานข้อมูล เพื่อนำมาใช้ส่งเสริมและสนับสนุนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศกีฬาเพื่อการอาชีพ และนันทนาการเชิงพาณิชย์

❖ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการตอบโจทยการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อให้ประเทศเติบโตอย่างยั่งยืนโดยทุกคนได้รับประโยชน์

อย่างทั่วถึง และเป็นธรรม โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ มีประเด็นยุทธศาสตร์สำคัญที่เกี่ยวกับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

1) สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข และการศึกษา โดยเฉพาะสำหรับผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ในด้านการศึกษาเน้นการสร้างโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพที่เป็นมาตรฐานเสมอกัน โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดารและยากจน และกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ การจัดให้มีมาตรการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การสนับสนุนกลไกความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการศึกษาในระดับจังหวัด การใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ความรู้และนวัตกรรมของคนทุกกลุ่ม รวมถึงระบบการติดตามสนับสนุนและประเมินผลเพื่อสร้างหลักประกันสิทธิการได้รับการศึกษา ที่มีคุณภาพของประชาชน

❖ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด 3 ประการ ได้แก่ (1) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่เราความสำเร็จในอดีต อุตสาหกรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (2) “ปรับปรุงจูน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (3) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่ รวมถึงปรับรูปแบบธุรกิจเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคตบนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปรุงจูน พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลกควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้ตลอดจนลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศ โดยเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน และมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น โดยการสนับสนุนให้เกิดระบบนิเวศในการสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมทั้งจากภาคเอกชน มหาวิทยาลัย และหน่วยงานวิจัยอื่น ๆ เพื่อสร้างและถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ การวิจัยและพัฒนาเพื่อการต่อยอดทางธุรกิจ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มศักยภาพ

และความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมและบริการ พร้อมทั้งการสร้างและพัฒนาบุคลากรที่มีทักษะความรู้เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ รวมทั้งอุตสาหกรรมและบริการที่ใช้เทคโนโลยีเหล่านี้

3. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580)

คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศใช้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2562 ซึ่งมีแผนแม่บทที่เกี่ยวข้องกับผู้มีความสามารถพิเศษ ดังนี้

❖ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

มุ่งเน้นการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน และประเทศให้เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพคนไทยตลอดช่วงชีวิต เพื่อให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สามารถพัฒนาตนเองและเป็นการกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม สร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ มีทักษะความรู้เป็นคนดี มีวินัย เรียนรู้ได้ด้วยตนเองในทุกช่วงวัย มีความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ มีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้ และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมีแผนย่อยการพัฒนา ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตที่เกี่ยวข้องกับผู้มีความสามารถพิเศษ ดังนี้

แผนย่อยที่ 1 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ มุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งจำเป็นต้องมีการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์อย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน สังคม และการมีระบบและกลไกรองรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ

แผนย่อยที่ 4 การพัฒนาและยกระดับศักยภาพแรงงานช่วงวัยแรงงาน เน้นการพัฒนาและยกระดับศักยภาพ ทักษะ และสมรรถนะแรงงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับความสามารถเฉพาะบุคคลและความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งทักษะฝีมือ ทักษะด้านเทคโนโลยี ทักษะภาษา มีการพัฒนาระบบการพัฒนาทักษะ และการอำนวยความสะดวกในการพัฒนาและยกระดับศักยภาพความรู้ ทักษะฝีมือ ความชำนาญพิเศษ พัฒนาต่อยอดความรู้ในการสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ ตลอดจนการดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติ และคนไทยที่มีความสามารถพิเศษ ในต่างประเทศในด้านต่าง ๆ ให้มาสร้างและพัฒนาประเทศ ทั้งในรูปแบบ การทำงานชั่วคราวและถาวรตามความเหมาะสมของเป้าหมายการพัฒนาประเทศ ทั้งในรูปแบบ การทำงานชั่วคราวและถาวรตามความเหมาะสมของเป้าหมายการพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ รวมถึงผู้มีความสามารถที่มีศักยภาพสูงด้านต่าง ๆ ลูกหลานชาวต่างชาติที่กำเนิดในประเทศไทยที่มีความสามารถพิเศษ และการรับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษจากทั่วโลก และผู้เชี่ยวชาญที่มีศักยภาพหรือทักษะสูงในสาขาต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ควบคู่กับการรักษาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทั้งคนไทยหรือคนต่างชาติที่กำเนิดในประเทศไทยได้แสดงศักยภาพและใช้ความสามารถ ในการทำประโยชน์และสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศ

❖ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (12) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้

กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นทั้งการแก้ไขปัญหาในปัจจุบัน การเสริมสร้างและยกระดับการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่เสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 รวมถึงการสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติโดยคำนึงถึงการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย อาทิ ภาษา ตรรกะ และคณิตศาสตร์ ด้านทักษะและมิติดนตรี กีฬา และการเคลื่อนไหวของร่างกาย การจัดการตนเอง มนุษย์สัมพันธ์ รวมถึงผู้มีความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท การสร้างสภาพแวดล้อมและระบบสนับสนุนประชากรไทย มีอาชีพบนฐานพหุปัญญา การสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง เพื่อบรรลุเป้าหมายสู่คนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ มีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง มีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และคนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น โดยมีแผนย่อยการพัฒนาการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการพัฒนามนุษย์ที่มีความสามารถพิเศษบนฐานพหุปัญญา 1 แผนย่อย คือ

แผนย่อยที่ 2 การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย อาทิ ภาษา ตรรกะ และคณิตศาสตร์ ด้านทักษะและ มิติดนตรี กีฬาและการเคลื่อนไหวของร่างกาย การจัดการตนเอง มนุษย์สัมพันธ์ รวมถึงผู้มีความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและรักษา กลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท การสร้างสภาพแวดล้อมและระบบสนับสนุน ประชากรไทยมีอาชีพบนฐานพหุปัญญา การสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถ ต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคงที่ครอบคลุม ด้วยการพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาผ่าน ครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อตั้งแต่ระดับปฐมวัย เพื่อสร้างเด็กและเยาวชน ไทยมีการพัฒนาที่สมดุล มีทางเลือกในการใช้ศักยภาพพหุปัญญาในการดำรงชีวิต เกิดอาชีพบนฐาน พหุปัญญาที่สังคมยอมรับและเห็นความสำคัญ โดยพัฒนาระบบบริหารจัดการกลไกการคัดกรองและ การส่งต่อเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคนไทยตามพหุปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมสนับสนุน ครอบครัวในการเสริมสร้างความสามารถพิเศษตามความถนัดและศักยภาพ ทั้งด้านกีฬา ภาษา และ วรรณกรรม สุนทรียศิลป์ ส่งเสริมสนับสนุนระบบสถานศึกษา ระบบเสริมประสบการณ์ และ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างและพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษบนฐานพหุปัญญา ส่งเสริมสนับสนุนมาตรการจูงใจแก่ภาคเอกชนและสื่อในการมีส่วนร่วม และผลักดันให้ผู้มี ความสามารถพิเศษมีบทบาทเด่นในระดับนานาชาติ ทั้งด้านกีฬา ภาษาและวรรณกรรม สุนทรียศิลป์ ตลอดจนการวิจัย การสร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบสนับสนุนที่เหมาะสม สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษผ่านกลไก ต่าง ๆ โดยจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐาน เครื่องมือการทำงานที่ เหมาะสม การสร้างระบบเชื่อมโยงเครือข่ายวิจัยกับศูนย์ความเป็นเลิศที่มีอยู่ในปัจจุบันในรูปแบบการ ร่วมมือ จัดให้มีกลไกการทำงานในลักษณะการรวมตัวของกลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษในหลาก สาขาวิชา เพื่อรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นนำเพื่อพัฒนาต่อยอดงานวิจัยเพื่อตอบโจทย์การ พัฒนาประเทศ และสร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อกับสถาบันวิจัยชั้นนำทั่วโลก เพื่อสร้างความ แข็งแรงให้นักวิจัยความสามารถสูงของไทยให้มีศักยภาพสูงยิ่งขึ้น รวมถึงการเปิดพื้นที่ในการสร้าง เสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง มีแนวทาง การพัฒนา ดังนี้

1) พัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญา โดยพัฒนาระบบบริหารจัดการกลไกการคัดกรองและ การส่งต่อ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคนไทยตามพหุปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมสนับสนุนครอบครัว ในการ เสริมสร้างความสามารถพิเศษตามความถนัดและศักยภาพทั้งด้านกีฬา ภาษาและวรรณกรรม สุนทรียศิลป์ ส่งเสริมสนับสนุนระบบสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างและพัฒนาเด็กและเยาวชน

ที่มีความสามารถพิเศษบนฐานพหุปัญญา และส่งเสริมสนับสนุนมาตรการจูงใจแก่ภาคเอกชนและสื่อ ในการมีส่วนร่วมและผลักดันให้ผู้มีความสามารถพิเศษ มีบทบาทเด่นในระดับนานาชาติ

2) สร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบสนับสนุนที่เหมาะสม สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ โดยจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนเพื่อผู้มีความสามารถพิเศษ ได้สร้างความเข้มแข็งและต่อยอดได้ จัดให้มีกลไกการทำงานในลักษณะการรวมตัวของกลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษในหลากหลายสาขาวิชา เพื่อรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นนำเพื่อพัฒนาต่อยอดงานวิจัยเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ สร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อกับสถาบันวิจัยชั้นนำทั่วโลก เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้นักวิจัยความสามารถสูงของไทยให้มีศักยภาพสูงยิ่งขึ้น

โดยเป้าหมายของการพัฒนาแผนย่อยที่ 2 การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย คือ ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น โดยมีตัวชี้วัดที่ 1 สัดส่วนของสถานศึกษาที่สามารถจัดการเรียนการสอนที่สร้างสมดุลทุกด้านและมีการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาพหุปัญญา รายบุคคลสูงขึ้นร้อยละ 10 ภายในปี พ.ศ. 2565 และสถานศึกษาทุกแห่งสามารถจัดการเรียนตามพหุปัญญาภายในปี พ.ศ. 2580 และตัวชี้วัดที่ 2 สัดส่วนเด็กและเยาวชนที่ได้รับการส่งต่อและพัฒนาตามศักยภาพ/พหุปัญญาสูงขึ้นร้อยละ 10 ในทุก ๆ 5 ปี

4. แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 258 จ. บัญญัติให้มีการดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาโดยให้มีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด ซึ่งมีแผนงานการปฏิรูปการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษกำหนดไว้ในเรื่องที่ 3 : การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ประเด็นการปฏิรูปที่ 3.2 : การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลพิการ บุคคลที่มีความสามารถพิเศษ และบุคคลที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ มีเป้าหมายเพื่อให้บุคคลพิการ บุคคลที่มีความสามารถพิเศษ และบุคคลที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงเต็มศักยภาพ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีศักดิ์ศรี

โดยมีเป้าหมายเร่งด่วน เพื่อคัดกรองบุคคลที่มีความบกพร่องต่างๆ เช่น บุคคลเรียนรู้ช้า บุคคลออทิสติกแล้วเสร็จ และมีระบบข้อมูลสารสนเทศบุคคลพิการ บุคคลที่มีความสามารถพิเศษ และบุคคลที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการบริหารจัดการที่เชื่อมโยงฐานข้อมูลให้เป็นเอกภาพ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั่วประเทศมีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับ บุคคลพิการ บุคคลที่มีความสามารถพิเศษ และบุคคลที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ

เป้าหมายระยะสั้น ให้มีนักจิตวิทยาโรงเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องในการวินิจฉัยผู้เรียนกลุ่มที่มีความบกพร่อง ออทิสติก กลุ่มที่มีความสามารถพิเศษ อย่างถูกต้อง ให้การสนับสนุนโรงเรียน ครอบครัวทุกพื้นที่ พัฒนานักจิตวิทยาในโรงเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องในการดูแล ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาอย่างถูกต้อง มีระบบคัดกรองและวินิจฉัยที่นักจิตวิทยาโรงเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้อง สามารถดำเนินการได้ และเด็กทุกคนตั้งแต่เด็กปฐมวัยได้รับการสำรวจและวัดแววความสามารถ เพื่อคัดกรองเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

เป้าหมายระยะกลาง - ระยะยาว ให้ ผู้เรียนพิการ ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ และผู้เรียนที่มีความต้องการการดูแลเป็นพิเศษ ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงเต็มศักยภาพ และสามารถดำรงชีวิต อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีศักดิ์ศรี

ประกอบด้วยกิจกรรมที่ผู้รับผิดชอบควรดำเนินการในระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2562 - 2565) ดังนี้
 1) พัฒนาระบบ คัดกรองบุคคลพิการ บุคคลที่มีความสามารถพิเศษ และบุคคลที่มีความต้องการ การดูแลเป็นพิเศษ 2) จัดทำข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลว่าด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้มีความสามารถ พิเศษและผู้มีความต้องการการดูแลเป็นพิเศษ และสร้างเสริมศักยภาพให้สามารถต่อยอดการประกอบ อาชีพได้อย่างมั่นคง 3) สร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องทั่วประเทศ 4) พัฒนาระบบข้อมูล สารสนเทศ การบริหารจัดการที่เชื่อมโยงฐานข้อมูลให้เป็นเอกภาพ 5) ส่งเสริมนวัตกรรมในการ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้สำหรับบุคคลพิการ บุคคลที่มีความสามารถพิเศษ และบุคคลที่มี ความต้องการการดูแลเป็นพิเศษ 6) พัฒนาการเรียนการสอนบุคคลพิการ บุคคลที่มีความสามารถ พิเศษ และบุคคลที่มีความต้องการการดูแลเป็นพิเศษ อย่างมีระบบและมาตรฐาน

5. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

รัฐให้ความสำคัญกับส่งเสริมและพัฒนาเด็กที่มีความสามารถพิเศษมาตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2534) ที่ระบุให้มีการส่งเสริมเด็กที่มีสติปัญญาและมีความสามารถพิเศษให้ได้รับการศึกษาและฝึกอบรมที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่

ปัจจุบันประเทศไทยอยู่ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ซึ่งมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

ให้ความสำคัญกับการวางรากฐานการพัฒนาคนตั้งแต่เด็กปฐมวัย ควบคู่กับการพัฒนาคนไทยในทุกช่วงวัยบนพื้นฐานของการมีสถาบันทางสังคมที่เข้มแข็ง เพื่อให้คนทุกช่วงวัย มีทักษะ ความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้น ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงตามมาตรฐานสากล สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และสถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันทางศาสนา ชุมชน สื่อมวลชน

และภาคเอกชน มีจุดเน้นการพัฒนาคนที่สำคัญ คือ การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีสุขภาพกายและใจที่ดีมีทักษะทางสมอง ทักษะการเรียนรู้ ทักษะชีวิตและทักษะทางสังคม เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ การพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 รวมถึงการเตรียมความพร้อมกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคต ตลอดจนการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในทุกระดับ และยกระดับการเรียนรู้โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยกกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ในสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เน้นพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ด้านวิศวกรรมศาสตร์ ด้านคณิตศาสตร์ ด้านศิลปะ และด้านภาษาต่างประเทศ ส่งเสริมแรงงานให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่เป็นไปตามความต้องการของตลาดงาน ยกกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยการขยายความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน / องค์กร หรือผู้เชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศ พัฒนาสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านสู่ความเป็นเลิศ รวมถึงพัฒนางานวิจัยไปสู่นวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม เพื่อให้คนไทยทุกคนเข้าถึงบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ โดยการขยายโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพให้แก่เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา ปรับปรุงปัจจัยแวดล้อมทางธุรกิจ รวมทั้งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม เพื่อให้ประชากรทุกกลุ่มมีโอกาสเข้าถึงบริการของรัฐและทรัพยากรอย่างเท่าเทียมกัน และได้รับโอกาสการพัฒนาทักษะตามศักยภาพและความเหมาะสมของแต่ละบุคคล

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ปรับรูปแบบการดำเนินงานโดยมุ่งเน้นความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา โดยกำหนดประเด็นวิจัยของชาติ ที่ต้อบโจทย์การยกระดับศักยภาพการผลิตของภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ รวมถึงการพัฒนานวัตกรรมที่ยกระดับคุณภาพสังคมและการดำรงชีวิตของประชาชน เสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบแรงจูงใจ และระบบสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นเพื่อให้ประเทศไทยพัฒนาเข้าสู่สังคมนวัตกรรมและเตรียมการก้าวสู่ประเทศรายได้สูงในอนาคต จึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนาโดยการใช้องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ผลงานวิจัยและพัฒนาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์อย่างเข้มข้นทั้งในภาคธุรกิจ ภาครัฐ และภาคประชาสังคม รวมทั้งให้ความสำคัญกับการพัฒนาสถานะแวดล้อมหรือปัจจัยพื้นฐานที่เอื้ออำนวยทั้งการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาบุคลากรวิจัย โดย 1) เร่งการผลิตบุคลากรสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีคุณภาพและ สอดคล้องกับความต้องการโดยเฉพาะในสาขา STEM (วิทยาศาสตร์ (Science: S) เทคโนโลยี (Technology: T) วิศวกรรมศาสตร์ (Engineering: E) และคณิตศาสตร์ (Mathematics: M) เพื่อเพิ่มจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พัฒนาระบบการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงระหว่างวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ในสถานศึกษา รวมทั้งเร่งผลิตกำลังคนและครูวิทยาศาสตร์ที่มีคุณภาพ 2) เร่งสร้างนักวิจัยมืออาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาวิศวกรรมการผลิตขั้นสูง แพทยศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์ข้อมูล นักออกแบบ และในสาขาที่ขาดแคลนและสอดคล้องกับการเติบโตของอุตสาหกรรมเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยพัฒนาเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพที่ชัดเจน และพัฒนาตลาดรองรับงาน 3) พัฒนาศักยภาพนักวิจัยให้มีทั้งความรู้และความเข้าใจในเทคโนโลยี ตลาดรูปแบบการทำธุรกิจ และการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา 4) ดึงดูดบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ นักวิจัย และนักวิทยาศาสตร์ในต่างประเทศที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับในสาขาอุตสาหกรรมเป้าหมายของไทยให้มาทำงานในสถาบันวิจัยของภาครัฐและภาคเอกชนในประเทศไทยเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการวิจัยและพัฒนาของประเทศ

6. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2562

วิสัยทัศน์ในการขับเคลื่อนประเทศ คือ “มุ่งมั่นให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ในศตวรรษที่ 21” ซึ่งประกอบด้วยนโยบายหลัก 12 ด้าน และนโยบายเร่งด่วน 12 เรื่อง โดย กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ใน นโยบายเร่งด่วนที่ 7 เรื่องการเตรียมคนไทย

สู่ศตวรรษที่ 21 ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้มีความสามารถพิเศษที่ต้องปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้โดย มุ่งสู่ระบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ด้านวิศวกรรม คณิตศาสตร์ โปรแกรมเมอร์ และภาษาต่างประเทศเพื่อให้เหมาะสมกับผู้มีความสามารถพิเศษในแต่ละด้าน ส่งต่อเชื่อมโยงระบบ การศึกษากับภาคปฏิบัติจริง รวมทั้งการสร้างนักวิจัยใหม่และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมของประเทศ และนโยบายหลักด้านที่ 8 ด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการ พัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย เพื่อพัฒนาให้คนไทยในอนาคตเป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนา ประเทศให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างมีแบบแผน มีประสิทธิภาพ ในการพัฒนาเด็กต้องเริ่มส่งเสริมการ พัฒนาเด็กตั้งแต่วัยปฐมวัยโดยคำนึงถึงพหุปัญญาที่หลากหลายของเด็กแต่ละคนให้ได้รับการ ส่งเสริมและพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ ปรับรูปแบบการเรียนรู้และการสอนเพื่อพัฒนาทักษะและ อาชีพจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน ตลอดจนจัดระบบ และกลไกความร่วมมือในการพัฒนากำลังคนที่มีทักษะขั้นสูงให้สามารถนำความรู้และทักษะมาใช้ ในการแก้ไขปัญหา สร้างและพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อรองรับอุตสาหกรรม 4.0 ตลอดจนสนับสนุน ให้ภาคธุรกิจดึงดูดบุคคลที่มีความสามารถสูงจากทั่วโลกโดยเฉพาะคนไทย กลับมาทำงานและถ่ายทอด ประสบการณ์ ความรู้ ความเชี่ยวชาญให้แก่บุคลากรในองค์กร โดยในระยะแรกให้ความสำคัญกับ การดึงดูดนักวิจัย ผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาร่วมวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีในสาขาอุตสาหกรรม เป้าหมาย รวมทั้งให้กลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษได้ทำงานร่วมกัน หรือร่วมกับเครือข่ายอื่น ๆ เพื่อสร้าง องค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้กับประเทศ และการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางด้าน วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีขั้นสูง รวมถึงนวัตกรรมที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ เพื่อตอบสนองต่อความ เปลี่ยนแปลง และสร้างความเป็นเลิศของประเทศในอนาคต

7. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายการศึกษาแห่งชาติฉบับแรก ออกตามมาตรา 81 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ที่รัฐต้องจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ² ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมทุกฉบับ บัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษไว้ในมาตราต่าง ๆ สรุปได้ ดังนี้

มาตรา 10 วรรคหนึ่ง ว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิ และโอกาสเสมอกันในการรับ การศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

วรรคสี่ การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามศักยภาพ และเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 24 วรรคหนึ่ง การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคล

มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมี ความสามารถพิเศษ (มาตรา 10 วรรคสี่) ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ให้จัดตามความเหมาะสมของ แต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมกับวัยและศักยภาพ

มาตรา 37 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3)³ วรรคหนึ่ง การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษา โดยคำนึงถึงระดับของการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนสถานศึกษา จำนวน ประชากร วัฒนธรรม และความเหมาะสมด้านอื่นด้วย เว้นแต่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตาม กฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา

² รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540, มาตรา 81, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 114 ตอนที่ 55 ก (11 ตุลาคม 2540) : 16.

³ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553, มาตรา 37, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 127 ตอนที่ 45 ก (22 กรกฎาคม 2553) : 2.

วรรคสี่ ในกรณีที่เขตพื้นที่การศึกษาไม่อาจบริหารและจัดการได้ตามวรรคหนึ่ง กระทรวงอาจจัดใหม่ (3) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ เพื่อเสริมการบริหารและการจัดการของเขตพื้นที่การศึกษาก็ได้

มาตรา 60 ให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ โดยจัดสรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อการศึกษา (3) จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ (มาตรา 10 วรรคสี่) โดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

8. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546

มีผลบังคับใช้เมื่อ 7 กรกฎาคม 2546 บัญญัติให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ ตามมาตรา 32 วรรคสอง ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำหน้าที่เป็นองค์กรส่งเสริมและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ และมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย กฎกระทรวงหรือประกาศกระทรวงว่าด้วยการนั้น⁴

จำนวน หลักเกณฑ์และวิธีการได้มาของคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ออกกฎกระทรวงกำหนดจำนวน หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาของคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2550 ไว้แล้วเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2550 โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานกรรมการ มีกรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนเก้าคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสภาการศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อธิการบดีสถาบันการพลศึกษา อธิการสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และผู้อำนวยการสำนักงาน

⁴ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546, มาตรา 32, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 120 ตอนที่ 62 ก (6 กรกฎาคม 2546) : 12.

บริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนเจ็ดคน และมีผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรวิชาชีพ และผู้แทนองค์กรเอกชนแห่งละหนึ่งคน โดยมีผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ

9. แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2579)

วิสัยทัศน์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2579) คือ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิต อย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” โดยยึดหลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) เป็นหลักสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ที่รัฐต้องดูแลจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา สนับสนุนให้ได้รับการศึกษาตามศักยภาพและความพร้อมอย่างเท่าเทียม รวมทั้งจัดการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น ด้วยบุคคลที่มีความสามารถพิเศษเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศหากจัดการศึกษารูปแบบปกติอาจทำให้ไม่สามารถพัฒนาบุคคลดังกล่าวให้มีความรู้ความสามารถตามศักยภาพได้ รัฐจึงมีหน้าที่ลงทุนพิเศษสำหรับบุคคลเหล่านี้และถือเป็นสิทธิของบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษที่จะได้รับบริการทางการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาศักยภาพของตนแผนการศึกษาแห่งชาติจึงต้องกำหนด ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาที่ครอบคลุมการดูแลและพัฒนาบุคคลทุกกลุ่มเป้าหมายอย่าง เท่าเทียมและทั่วถึง

เป้าหมายของการจัดการศึกษา ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับการบริการทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม (Equity) ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายทั้งกลุ่มปกติ ผู้มีความสามารถพิเศษ ผู้มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีภูมิหลังทางสังคมหรือฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ได้รับโอกาสและการบริการทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม

แผนการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2560 - 2579

ยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานระดับสูงและผู้มีความสามารถพิเศษหรือความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในภาคการศึกษา การวิจัย การผลิตและการพัฒนาในกลุ่มอุตสาหกรรม

เป้าหมายของประเทศ เพื่อขับเคลื่อนประเทศด้วยการวิจัยและนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจตามทิศทางการยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และการพัฒนาประเทศสู่ประเทศไทย 4.0

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบนอกระบบ และตามอัธยาศัย และกลุ่มผู้เรียนปกติและผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เด็กทุกคนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่ม ทุกพื้นที่ และทุกระดับการศึกษาได้รับการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละกลุ่มในสถานศึกษาที่มีมาตรฐานและคุณภาพ ทัดเทียมกัน

10. แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)

กระทรวงศึกษาธิการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) สำหรับเป็นเครื่องมือในการกำกับทิศทางการปฏิบัติงานของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อสร้างผลผลิตผลลัพธ์ให้เกิดกับผู้เรียนได้อย่างมีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยมีวิสัยทัศน์ “มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม” มียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับผู้มีความสามารถพิเศษ ระบุไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 3 ผลผลิตและพัฒนากำลังคนรวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศ ที่มุ่งหวังให้กำลังคนได้รับ

แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

การผลิตและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ และมีองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม สนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ใช้กลยุทธ์การเร่งผลิตและพัฒนากำลังคนสาขาที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษอย่างต่อเนื่องทุกระดับ

จากการศึกษากฎหมาย นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ สรุปได้ว่า ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนาเด็กที่มีความสามารถโดยเริ่มระบุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 – 2534) ซึ่งเป็นแผนแห่งชาติฉบับแรกที่กล่าวถึง การพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษโดยให้ได้รับการศึกษา และฝึกอบรมที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ ต่อมาเมื่อประเทศไทยใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 สิทธิทางการศึกษาของประชาชนมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ยังผลให้ประเทศไทยมีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติฉบับแรก นั่นคือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้บัญญัติถึงการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษไว้ในหลายมาตรา และมีกฎหมาย นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษที่สำคัญ ซึ่งสามารถวิเคราะห์ และสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมทุกฉบับ โดยรวมได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ ตั้งแต่สิทธิและโอกาสที่จะได้รับการจัดการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของแต่ละคน ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพทั้งการจัดกระบวนการเรียนรู้ หลักสูตร เนื้อหาสาระและกิจกรรม โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เหมาะสมกับวัยและศักยภาพ ตามความถนัด ความสามารถ อีกทั้งในมาตรา 60 (3) ให้รัฐจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ โดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรม ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ในการดำเนินการยังไม่ปรากฏการประกาศใช้กฎกระทรวงเรื่องนี้แต่อย่างใด นอกจากนั้นในมาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่างๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ ต้องมีลักษณะหลากหลาย และให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมกับวัยและศักยภาพ พบว่า มีการประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ (รวมถึงกลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษ) แต่แนวปฏิบัติและระเบียบต่าง ๆ ไม่ได้ปรับให้อ่อนอานวยจึงยังเป็นข้อจำกัดของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มนี้ นอกจากนี้มาตรา 37 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3) วรรคสี่ กระทรวง อาจจัดให้มี (3) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ เพื่อเสริมการบริหารและการจัดการของเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งภายหลังปี พ.ศ. 2553 ยังไม่ปรากฏว่ากระทรวงมีการจัดตั้งโรงเรียนในรูปแบบโรงเรียนเฉพาะทางเพิ่มเติมแต่อย่างใด แต่การดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับบุคคลที่มี

ความสามารถพิเศษเป็นไปในลักษณะของการเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ การจัดห้องเรียนพิเศษในโรงเรียน การสอนเสริมและจัดกิจกรรมพิเศษในโรงเรียนมากขึ้น ทั้งนี้เป็นไปตามนโยบายของชาติ และกระทรวงศึกษาธิการ จากแนวทางการเปิดห้องเรียนพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2559 ซึ่งการดำเนินการส่วนมากอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษเท่านั้น

นอกจากนั้นใน พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการพ.ศ. 2546 ได้บัญญัติให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ ในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทำหน้าที่เป็นองค์กรส่งเสริมและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ และมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย กฎกระทรวงหรือประกาศกระทรวงว่าด้วยการนั้น ดังนั้น ในการดำเนินการใด ๆ ตามอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับผู้มีความสามารถพิเศษตามที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 จึงขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหาร ณ ช่วงเวลานั้น

และในปี พ.ศ. 2560 เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ประกาศใช้ได้บัญญัติให้มี ยุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายหลักการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายที่กำหนด ตามมาตรา 65 ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580) ได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ.2561 เป็นต้นมา ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ในยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนามนุษย์ตามพหุปัญญาที่หลากหลาย และสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง โดยเน้นการส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว จัดให้มีกลไกคัดกรองและส่งเสริมเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ จัดโรงเรียนและระบบเสริมประสบการณ์ ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมและสร้างมาตรการจูงใจ เพื่อพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ ผลักดันให้ประเทศไทยมีบทบาทเด่นในประชาคมโลก โดยดึงผู้ที่มีความสามารถพิเศษในด้านต่าง ๆ ทั้งชาวไทยและต่างชาติ รวมถึงผู้มีความสามารถพิเศษและผู้เชี่ยวชาญที่มีศักยภาพหรือทักษะสูงในสาขาต่าง ๆ จากทั่วโลกมาร่วมพัฒนาประเทศไทย เพื่อยกระดับศักยภาพของประเทศไทยให้สามารถแข่งขันในเวทีโลก ตามแนวทางการพัฒนาในยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยเด็กทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายมีโอกาสเข้าถึงระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน อย่างทั่วถึง เป็นธรรม และเท่าเทียม โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ จะต้องมีการดูแลเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยสนับสนุนกลไกความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารมีระบบการติดตามสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพ ตามแนวทางในยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

และมีแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) ใช้เป็นแผนให้ทุกหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งมีทั้งสิ้น 23 แผน มีแผนแม่บทที่เกี่ยวข้องกับประเด็นผู้มีความสามารถพิเศษ 2 แผน ได้แก่ 1) แผนที่ 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ประกอบด้วย 2 แผนย่อย ได้แก่ แผนย่อยที่ 1 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ มุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพ และแผนย่อยที่ 4 การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน ที่เน้นการพัฒนาและยกระดับศักยภาพ ทักษะ และสมรรถนะแรงงานที่สอดคล้องกับความสามารถของบุคคลและความต้องการของตลาดแรงงาน รวมถึงดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถพิเศษด้านต่าง ๆ ให้มาสร้างและพัฒนาประเทศ ควบคู่กับการรักษาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทั้งคนไทยหรือ คนต่างชาติที่กำเนิดในประเทศไทย และ 2) แผนที่ 12 การพัฒนาการเรียนรู้ มี 1 แผนย่อย ได้แก่ แผนย่อยที่ 2 การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย มุ่งเน้นการพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท ด้วยการพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อ เพื่อให้ผู้มีความสามารถพิเศษได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ โดยพัฒนาระบบบริหารจัดการกลไกการคัดกรองและการส่งต่อเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคนไทยตามพหุปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ และสร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน โครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ

อีกทั้งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้เน้นการพัฒนาศักยภาพคนไทยตั้งแต่ระดับเด็กปฐมวัย ให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะทางสมอง ทักษะการเรียนรู้ ทักษะชีวิตและทักษะทางสังคม รวมถึงพัฒนาคนไทยในทุกช่วงวัย เพื่อให้คนไทยมีทักษะในการดำรงชีวิตสำหรับโลกศตวรรษที่ 21 และมุ่งเน้นการสร้างและผลิตนักวิจัยในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมที่สอดคล้องกับการเติบโตของอุตสาหกรรมเป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาของประเทศ แต่พบว่าประเด็นการพัฒนามนุษย์ตามพหุปัญญาที่หลากหลาย รวมถึงการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและการพัฒนากลุ่มผู้ที่มีความสามารถพิเศษด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี ยังปรากฏไม่เด่นชัด

และในแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ได้กำหนดประเด็นที่เกี่ยวกับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษไว้ในเรื่องที่ 3: การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ประเด็นการปฏิรูปที่ 3.2 : การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ มีเป้าหมายเพื่อให้บุคคลที่มีความสามารถพิเศษ ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงเต็มศักยภาพ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีศักดิ์ศรี โดยมีเป้าหมายเร่งด่วนที่ต้องเร่งดำเนินการ คือ การคัดกรองบุคคลที่มี

ความสามารถพิเศษ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการบริหารจัดการที่เชื่อมโยงฐานข้อมูลให้เป็นเอกภาพ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั่วประเทศมีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ

นอกจากนั้น **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12** (พ.ศ. 2560 – 2579) ประเด็นการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ยึดหลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) ที่รัฐต้องจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา สนับสนุนให้ได้รับการศึกษาตามศักยภาพและความพร้อมอย่างเท่าเทียมให้ครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงจัดรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสมกับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น นอกจากนี้ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ยังได้ระบุถึงการผลิตและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษในภาคการศึกษา การวิจัย การผลิตและการพัฒนาในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ เพื่อขับเคลื่อนประเทศด้วยการวิจัย และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจตามทิศทางยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี จะเห็นได้ว่า **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12** (พ.ศ. 2560 – 2579) ได้ส่งเสริมความสามารถของบุคคลตามเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการวิจัย ส่วนความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในสาขาอื่น เช่น ดนตรี กีฬา ทัศนศิลป์ ยังไม่ปรากฏชัดเจน และใน **แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12** (พ.ศ. 2560 - 2564) ก็ให้ความสำคัญกับการผลิตและพัฒนากำลังคนรวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศ เพื่อให้มีการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา และด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีที่มีคุณภาพ โดยใช้ร้อยละของผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และด้านอื่น ๆ ที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นตัวชี้วัด

ล่าสุด **คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี** เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ซึ่งประกอบด้วยนโยบายหลัก 12 ด้าน และนโยบายเร่งด่วน 12 เรื่อง โดยกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในนโยบายเร่งด่วนที่ 7 เรื่อง การเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 และนโยบายที่ 8 ด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย กระทรวงศึกษาธิการได้เร่งดำเนินการด้วยการประกาศเป็นนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงพหุปัญญาของผู้เรียนที่หลากหลายเป็นรายบุคคลตามศักยภาพในระดับประถมศึกษา และต่อยอดในระดับมัธยมศึกษาด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรม คณิตศาสตร์ (STEM) และภาษาต่างประเทศ (ภาษาที่สาม) และการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อสร้างทักษะที่เชื่อมโยงสู่การสร้างอาชีพและการมีงานทำ เช่น ทักษะกีฬาสู่การเป็นนักกีฬาอาชีพ ทักษะทางวิทยาศาสตร์สู่การเป็นนักวิจัย เป็นต้น

การส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ที่มีการดำเนินงานในประเทศไทย

ประเทศไทยดำเนินการส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้มีความสามารถพิเศษมาเป็นเวลาหลายทศวรรษ ปรากฏเป็นนโยบายชัดเจนขึ้นเมื่อใช้พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งได้กำหนดสิทธิทางการศึกษาแก่บุคคลที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการจัดการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น หลากหลายภาคส่วนทั้งหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชนเกิดการตื่นตัว เห็นคุณค่าและความสำคัญของการดูแลรักษาและพัฒนาทักษะความสามารถพิเศษของกลุ่มบุคคลเหล่านั้น เพื่อประโยชน์ของสังคมโดยรวม หลายหน่วยงานจึงเข้ามามีบทบาทร่วมส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาศักยภาพของผู้มีความสามารถพิเศษด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในประเทศไทย ที่ดำเนินการในโรงเรียน

การจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษที่มีการดำเนินการในโรงเรียนในประเทศไทยปัจจุบันมี 4 รูปแบบ คือ 1) จัดตั้งเป็นโรงเรียนเฉพาะทาง 2) การเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ 3) การจัดห้องเรียนพิเศษในโรงเรียน และ 4) การสอนเสริมและจัดกิจกรรมพิเศษในโรงเรียน / หน่วยงานทั่วไป ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

1. โรงเรียนเฉพาะทาง จะคัดเด็กที่มีความสามารถพิเศษเข้าเรียนและเน้นการส่งเสริมความเป็นเลิศเฉพาะด้านขณะนี้ มี 3 ด้าน คือ

1) ด้านวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ ได้แก่ โรงเรียนมหิตลวิทยานุสรณ์ โรงเรียนกำเนิดวิทย์ โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย 12 แห่ง และโรงเรียนเทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์ 5 แห่ง ประกอบด้วย วิทยาลัยการอาชีพพานทอง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลำพูน วิทยาลัยเทคนิคพังงา วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี วิทยาลัยเทคนิคสุรนารี

2) ด้านกีฬา ได้แก่ โรงเรียนกีฬาของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 13 แห่ง

3) ด้านดนตรีและนาฏศิลป์ ได้แก่ โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา วิทยาลัยนาฏศิลป์ 12 แห่ง และวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

2. การเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ เป็นการจัดการศึกษาในโรงเรียนทั่วไปที่เน้นกระบวนการของ Gifted Education ในสาขาวิชาต่างๆ โดยใช้รูปแบบการลดระยะเวลาเรียน (Acceleration Program) การเพิ่มพูนประสบการณ์(Enrichment Program) การขยายประสบการณ์ (Extension Program) การเรียนล่วงหน้า (Advanced Placement Program) และการใช้ผู้เชี่ยวชาญพิเศษเป็นผู้ให้คำปรึกษาดูแล (Mentoring) โดยจัดระบบเวลาเรียนสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษในคาบเรียนปกติ เน้นการเพิ่มพูนประสบการณ์ 6 ด้าน คือ วิชาการ ทักษะการคิด ทักษะการทำงาน ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) คุณภาพ และผลงาน

3. การจัดห้องเรียนพิเศษในโรงเรียน มุ่งเน้นจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ เน้นการเรียนเนื้อหาที่ยากกว่าห้องเรียนปกติ มีวิทยากรเสริม และมีการทัศนศึกษา เช่น ห้องเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ห้องเรียนภาษาอังกฤษ ห้องเรียนดนตรี ห้องเรียนกีฬา เป็นต้น

4. การสอนเสริมและจัดกิจกรรม / โครงการพิเศษสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในโรงเรียน / หน่วยงานต่าง ๆ เน้นการทำโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมความสามารถพิเศษในรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งมีหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น โครงการ พสวท. สควค. โอลิมปิกวิชาการ เป็นต้น

นอกจากการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษที่ภาครัฐได้มีบทบาทในการดำเนินการ ในโรงเรียนแล้ว ยังมีภาคเอกชนหลายหน่วยงานได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ ด้วยรูปแบบวิธีการอื่นที่หลากหลาย เพื่อผลักดันให้ผู้ที่มีความสามารถพิเศษได้รับการพัฒนาศักยภาพตนเองไปสู่ความเป็นเลิศได้ เช่น การจัดกิจกรรม / โครงการ การจัดค่ายวิชาการ ค่ายพัฒนาทักษะเฉพาะ การจัดประกวดแข่งขัน การมอบทุนการศึกษา การจัดเวทีให้แสดงผลงาน การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและอื่น ๆ โดยสามารถรวบรวมหน่วยงานและกิจกรรมที่ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ ดังนี้

หน่วยงานที่ดำเนินการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในประเทศไทย

1. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) มีหน้าที่ในการจัดทำนโยบายและแผน รวมทั้งศึกษาวิจัย และสร้างองค์ความรู้ ตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมาได้ศึกษา รวบรวม และพัฒนาองค์

ความรู้ต่าง ๆ มากมาย รวมถึงดำเนินงานโครงการวิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษในลักษณะเรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไป (School in School Program) ที่เน้นกระบวนการของ Gifted Education ในสาขาวิชาต่าง ๆ ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อให้ได้ต้นแบบและองค์ความรู้สำหรับส่งเสริมให้หน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ นำไปพัฒนากลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยทั่วไป ที่ส่วนใหญ่เรียนอยู่ในโรงเรียนทั่วไป โดยมีการศึกษาวิจัยนำร่องและขยายผลไปสู่ภูมิภาคมาละหนึ่ง เพื่อรวบรวมผลที่ได้จากงานวิจัยดังกล่าว มาจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายในการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ และในปี พ.ศ. 2560 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒดำเนินงานโครงการค่ายบูรณาการกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ ด้านกีฬา ด้านดนตรี และศิลปะ เพื่อพัฒนาความเป็นเลิศ สร้างแรงจูงใจและแรงบันดาลใจให้แก่เยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษในด้านดังกล่าว เสริมพลังของเยาวชนในการสร้างสรรค์นวัตกรรมแบบบูรณาการ รวมทั้งค้นหาแนวทางในการพัฒนาค่ายบูรณาการกิจกรรมส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย และในปีพ.ศ. พ.ศ. 2561 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดการประชุมโต๊ะกลมไทย-รัสเซีย ด้านการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษและการวิจัย การดำเนินงานของคณะทำงานดังกล่าวส่งผลให้เกิดความร่วมมือในการส่งเสริมการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานด้านวิทยาศาสตร์ของประเทศไทยและสหพันธรัฐรัสเซีย ดังนี้

- 1) สถาบันวิทยสิริเมธี กับ The Skolkovo Institute of Science and Technology (Skoltech)
- 2) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) กับ Skoltech
- 3) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) กับ St. Petersburg State University ในการสนับสนุนผู้ประกอบการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 4) โรงเรียนมหิตลวิद्याนุสรณ์กับ Kolmogorov s boarding School
- 5) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีกับ Novosibirsk State University, Siberian Branch Academy of Science
- 6) Skoltech มอบทุนการศึกษาให้นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เพื่อเข้าเรียนในโครงการแลกเปลี่ยน Skoltech

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้รวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้มีความสามารถพิเศษที่ได้ดำเนินการไว้ ณ ศูนย์ส่งเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษ สำนักงานเลขาธิการ

สภาการศึกษา เพื่อให้หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ นักการศึกษา ตลอดจนประชาชนทั่วไปหรือผู้สนใจได้ศึกษาและนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โดยกลุ่มพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ปัจจุบัน สพฐ. มีการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนในสังกัดที่มีความสามารถพิเศษ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ด้านทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์ ศิลปะ และด้านกีฬา และรับผิดชอบงานเลขานุการของคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาสำหรับบุคคล ผู้มีความสามารถพิเศษ การดำเนินงานที่ผ่านมาได้ส่งเสริมสนับสนุนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการค้นหาและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในด้านต่าง ๆ ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และส่งเสริมขยายการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ สนับสนุนงบประมาณให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาดำเนินการขยายผลต่อไป สำหรับในส่วนของระบบกลไกด้านบริหารจัดการ กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงเพื่อให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ตามมาตรา 32 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน และสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ทำหน้าที่งานเลขานุการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินงานโครงการสำคัญต่าง ๆ ดังนี้

1) โครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม (Enrichment Program of Science Mathematics Technology and Environment : SMTE) ในปี พ.ศ. 2551 โดยความร่วมมือระหว่าง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ร่วมจัดทำโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนแกนนำจังหวัดต่าง ๆ รวม 95 แห่ง ปัจจุบันมีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการจำนวน 220 โรงเรียน เพื่อเร่งพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ให้เป็นนักวิทยาศาสตร์ นักวิจัย นักประดิษฐ์ นักคิดค้น ที่มีคุณภาพระดับมาตรฐานโลก เพิ่มจำนวนนักวิทยาศาสตร์ให้มากขึ้น และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับนานาประเทศได้ โดยสนับสนุนให้โรงเรียนจัดทำเครื่องมือคัดกรองนักเรียน จัดทำหลักสูตรเฉพาะ จัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย สนับสนุนการจัดทำโครงการ การอยู่ค่าย และการนำเสนอผลงานนวัตกรรมใหม่ ๆ เปิดเวทีให้นักเรียนได้แสดงศักยภาพ อบรมและพัฒนาครูให้มีทักษะและวิธีการสอนที่ทันสมัย ให้นักเรียนตระหนักและเห็นคุณค่าของการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี

โดย สพฐ. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น Science Leaders Qualification การแข่งขันฟิสิกส์สัประยุทธ์ การคัดเลือกนักเรียนเข้าร่วม CERN Young Science Ambassadors ประกวดโครงงานเพื่อไปแข่งขันต่างประเทศ เป็นต้น

2) ในปี พ.ศ. 2557 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับนักวิจัยสร้างแบบวัดแนวความสามารถพิเศษสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาซึ่งสามารถนำมาใช้ในการเสาะหา / คัดเลือกขั้นพื้นฐานกับนักเรียนทุกคน

3) โครงการศูนย์โรงเรียนขยายผล สอวน. ค่ายโอลิมปิกวิชาการ ค่าย 1 เกิดจากความร่วมมือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มูลนิธิส่งเสริมโอลิมปิกวิชาการและพัฒนามาตรฐานวิทยาศาสตร์ศึกษาในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ (สอวน.) และ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) เพื่อยกระดับกระบวนการศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษให้ได้มาตรฐานสากล ปัจจุบันมีศูนย์โรงเรียนขยายผล รวมทั้งสิ้น 44 โรงเรียน ในทุกสาขาวิชา และในปี พ.ศ. 2560 โรงเรียนในสังกัด สพฐ. จะเป็นศูนย์โอลิมปิกวิชาการ ค่าย 1 แทนศูนย์มหาวิทยาลัย ทั้งสิ้น 30 โรงเรียน เพื่อพัฒนาครูในโรงเรียนสังกัด สพฐ. ให้มีประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนที่ผ่านการคัดเลือกเข้าค่าย 1 สอวน. สาขาวิชาคณิตศาสตร์ เคมี ชีววิทยา และฟิสิกส์ และเพื่อเพิ่มโอกาสให้นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ได้เข้าร่วม โครงการ สอวน. มากขึ้น

4) โครงการพัฒนานักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษด้านทัศนศิลป์ ด้านดนตรี ด้านนาฏศิลป์ และด้านกีฬา โดยจัดตั้งศูนย์พัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ เพื่อทำหน้าที่ในการ ค้นหา คัดกรอง พัฒนา และส่งต่อผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษในแต่ละด้านให้มีศักยภาพสูงขึ้น รวมถึงเป็นศูนย์กลางในการให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ และการจัดกิจกรรมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในแต่ละด้าน โดยพิจารณาเลือกโรงเรียนที่มีความพร้อมทั้งด้านอาคารสถานที่ และบุคลากรเพื่อจัดตั้งเป็นศูนย์ในแต่ละด้าน ศูนย์พัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษมี 4 ศูนย์ ได้แก่ โรงเรียนสูงเม่นชนูปถัมภ์ จังหวัดแพร่ (ด้านนาฏศิลป์) ศูนย์ศิลป์สิรินธร โรงเรียนศรีสงครามวิทยา จังหวัดเลย (ด้านทัศนศิลป์) โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร (ด้านดนตรีและด้านนาฏศิลป์) โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระศรีนครินทร์ ยะลา (ด้านกีฬา)

5) โครงการห้องเรียนดนตรี ริเริ่มในปีการศึกษา 2560 โดยคัดเลือกโรงเรียนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีความพร้อมจำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเบญจมาชูทิศ จังหวัดปัตตานี โรงเรียนสุโขทัยไกลก จังหวัดนราธิวาส และโรงเรียนคณะราษฎรบำรุง จังหวัดยะลา เป็นโรงเรียนต้นแบบในการพัฒนาเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรี ต่อมาในปี พ.ศ. 2561 ได้ขยายเพิ่มไปสู่ภูมิภาคจำนวน 3 โรงเรียน และในปี 2562 ได้ขยายครอบคลุมทุกภูมิภาค จำนวน 14 โรงเรียน รวมโรงเรียนในโครงการห้องเรียนดนตรี ทั้งสิ้น 20 โรงเรียน เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และเปิดโอกาสให้นักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษด้านดนตรี ได้เรียนรู้ตามความสนใจและความถนัด และได้รับการพัฒนาอย่างเต็ม

ศักยภาพ อีกทั้งช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ตลอดจนผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษด้านดนตรี รวมถึงสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนากับหน่วยงานและองค์กรทางการศึกษาในการพัฒนาและส่งต่อนักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษด้านดนตรี ให้ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น และสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพทางด้านดนตรีต่อไป

3. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (สป.) เมื่อปี พ.ศ. 2561 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้รับงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ร่วมกับนักวิจัยจัดทำเครื่องมือทดสอบวินิจฉัยอัจฉริยภาพด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งเป็นเครื่องมือคัดกรองเพื่อนำไปค้นหาระดับความสามารถ (Placement Test) ด้านภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เพื่อนำไปสู่การค้นหาความเป็นอัจฉริยภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ที่ใช้การทดสอบด้วยระบบการสอบอิเล็กทรอนิกส์⁶

4. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) ได้ร่วมกันจัดทำโครงการจัดตั้งโรงเรียนเทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์นำร่อง เป็นโครงการนำร่องในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์ (เดิมชื่อวิทยาลัยการอาชีพพานทอง) จังหวัดชลบุรี เพื่อบ่มเพาะนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านการประดิษฐ์ คิดค้นเชิงเทคโนโลยี โดยจัดเป็นหลักสูตร ปวช. ที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบ Project - based ที่ผสมผสานระหว่างความรู้ทางวิชาการ ทักษะวิชาชีพ และการสร้างสรรค์นวัตกรรม มีครูที่เลี้ยงดูอย่างใกล้ชิดทั้งด้านวิชาการ การทำโครงการ และชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนในโครงการ ซึ่งเป็นนักเรียนประจำ นักเรียนจะได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเรียนตลอดหลักสูตร (3 ปี) จนจบการศึกษา โดยนักเรียนรับภาระเฉพาะค่าใช้จ่ายส่วนตัว และยังมีโอกาสศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยด้านเทคโนโลยีที่มีความร่วมมือกับโครงการจำนวน 4 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่เข้าร่วมโรงเรียนเทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์ปัจจุบันมีอีก 4 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลำพูน วิทยาลัยเทคนิคพังงา วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี วิทยาลัยเทคนิคสุรนารี

5. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) มีการดำเนินโครงการสนับสนุนการศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ และผู้มีความสามารถพิเศษ โดยจัดกิจกรรมการประชุมสัมมนาผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

⁶ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, การศึกษาสภาพและรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย กรณีผู้มีความสามารถพิเศษ, ครั้งที่ 1 (กรุงเทพมหานคร: บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด, 2562), หน้า 80.

สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ โดยมีโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ประมาณ 40 โรงเรียนทั่วประเทศ และในปี พ.ศ. 2559 ได้เปิดโอกาสให้โรงเรียนเอกชนที่มีความพร้อม เข้าร่วมโครงการพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี โดยใช้หลักสูตรห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ตามแนวทางของ สสวท. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมีโรงเรียนที่มีความพร้อมและสมัครเข้าร่วมโครงการ จำนวน 31 โรงเรียน เป็นโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 โรงเรียน และเป็นโรงเรียนในส่วนภูมิภาค จำนวน 26 โรงเรียน นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. 2560 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับโรงเรียนเอกชน จำนวน 42 โรงเรียน และ สสวท. เรื่อง การพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี ใน รูปแบบห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเอกชน

6. กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี⁷ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2550 เห็นชอบในหลักการให้กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดำเนินงานโครงการสนับสนุนการจัดตั้ง ห้องเรียนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียน โดยการกำกับดูแลของมหาวิทยาลัย (โครงการ วมว.) เป็นการดำเนินการ ร่วมกันของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อสนับสนุนการสร้างฐาน กำลังคน นักวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีศักยภาพตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยจับคู่ กันระหว่างมหาวิทยาลัยและโรงเรียนในกำกับ เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มี ความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และขยายฐานการศึกษาในวงกว้างทางเครือข่าย ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยให้มหาวิทยาลัยเป็นตัวหลักในการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนบุคลากรผู้สอน รวมถึงเป็นพี่เลี้ยง ให้ทั้งครูและนักเรียนโรงเรียนในกำกับ รวมทั้งสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน วางเส้นทางการศึกษาต่อ ในระดับอุดมศึกษาและเส้นทางสนับสนุนด้านงบประมาณ ตลอดจนกำกับดูแลการดำเนินการเพื่อ บ่มเพาะอย่างถูกต้องและเหมาะสม และเป็นที่ปรึกษาและเสริมเทคโนโลยีแก่นักเรียนในโครงการ โดยโครงการ วมว. มีแนวทางในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนกิจกรรมในลักษณะบูรณาการ Problem-Based และ STEM Education (Science Technology Engineering and Mathematics Education) นักเรียนทุกคนจะต้องทำโครงงานวิทยาศาสตร์เทียบเท่ากับนักศึกษาของมหาวิทยาลัย มีอาจารย์มหาวิทยาลัยเป็นที่ปรึกษาในการทำโครงงาน สร้างแรงบันดาลใจในการเป็นนักวิทยาศาสตร์ ให้กับนักเรียนเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในการเป็นนักวิจัย นักวิทยาศาสตร์ นักเทคโนโลยี หรือนักนวัตกรรมในอนาคตเพื่อการก้าวสู่ Thailand 4.0 โดยกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ

⁷ ปัจจุบันกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีถูกยุบลงและควบรวมเข้ากับสำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เป็นกระทรวงใหม่ชื่อว่า กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม

ได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2551 จนปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 16 แห่ง และโรงเรียนจำนวน 19 แห่ง ทุกภูมิภาคทั่วประเทศ

7. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ดำเนินการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดังนี้

1) โครงการพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พสวท.) เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 จนถึงปัจจุบัน มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อศึกษา วิจัย ประดิษฐ์ คิดค้น และเผยแพร่ผลงานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศไทย โดยคัดเลือกและให้ทุนแก่นักเรียน นิสิต นักศึกษาที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้าโครงการ พสวท. ใน 2 ระดับ คือ 1) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยคัดเลือกนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากทั่วประเทศ ทุก ๆ ปี ปีละ 100 คน เข้าศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในศูนย์โรงเรียนต่าง ๆ ปัจจุบันมีศูนย์โรงเรียนจำนวน 10 ศูนย์ ทุกภูมิภาค ได้แก่ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย โรงเรียนศรีบุญยานนท์ โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย โรงเรียนสุรนารีวิทยา โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย และโรงเรียนเบญจมราชูทิศ นครศรีธรรมราช นักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกเข้าโครงการจะได้รับการพัฒนาให้เต็มศักยภาพ และได้ศึกษาต่อเนื่องในคณะวิทยาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยที่เป็นคู่ศูนย์ หรือคัดเลือกให้ศึกษาต่อต่างประเทศจนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือปริญญาโทเป็นอย่างต่ำ จึงจะเข้าปฏิบัติงาน 2) ระดับอุดมศึกษา โดยคัดเลือกนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีทุก ๆ ปี ปีละ 100 คน และรับต่อเนื่องจากศูนย์โรงเรียนโครงการ พสวท. อีกปีละ 80 คน รวมทั้งสิ้น 180 คนต่อปี กระจายไปศึกษาตามศูนย์มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั่วประเทศ ปัจจุบันมีศูนย์มหาวิทยาลัยจำนวน 10 ศูนย์ ซึ่งอยู่ในคณะวิทยาศาสตร์ของมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะได้ประกอบอาชีพเป็นนักวิจัยในสถาบันต่าง ๆ หรือเป็นอาจารย์ในระดับอุดมศึกษาของรัฐ

2) โครงการห้องเรียน พสวท. (สู่ความเป็นเลิศ) โดยการเปิดห้องเรียน พสวท. (สู่ความเป็นเลิศ) ในศูนย์โรงเรียน พสวท. ทั้ง 10 แห่ง (โรงเรียนละ 1 ห้อง ห้องละ 24 คน) เพื่อยกระดับมาตรฐานการพัฒนา นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษของประเทศให้ขยายฐานมากขึ้น สำหรับเป็นต้นแบบการวิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ด้านนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ และยกระดับมาตรฐานศูนย์โรงเรียน พสวท. ทั้ง 10 แห่งให้เป็นแม่ข่ายการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในภูมิภาค

3) โครงการห้องเรียนพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ ตามแนวทาง สสวท.และ สอวน. มีวัตถุประสงค์เพื่อเร่งรัดพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษที่มีทักษะด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี ให้เป็นนักวิทยาศาสตร์ นักวิจัย เป็นการเพิ่มปริมาณนักวิทยาศาสตร์ ภายในประเทศให้มากขึ้น สามารถเพิ่มขีดความสามารถของประเทศไทยในการแข่งขันกับนานาชาติ ประเทศได้ ปัจจุบันมีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 175 โรงเรียน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 195 โรงเรียน

4) โครงการส่งเสริมการผลิตครูที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (โครงการ สควค.) โดยร่วมมือกับ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อผลิตครูวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ในระดับปริญญาโททางการศึกษา เพื่อสอนในสาขาวิชา คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา และคอมพิวเตอร์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโดยเฉพาะให้กับนักเรียนห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ หรือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนมาตรฐานสากลและกลุ่มโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอน หรือโรงเรียนที่คณะกรรมการ สควค. ระดับหลังสำเร็จการศึกษากำหนด

5) ในปี พ.ศ. 2560 ที่ประชุมคณะกรรมการกำหนดนโยบายการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ครั้งที่ 4/2560 ให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปี พ.ศ. 2560 – 2579 ที่มุ่งยกระดับการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและมีความต่อเนื่องในทุกช่วงวัย อีกทั้งสนับสนุนส่งเสริมให้เข้าสู่อาชีพนักวิจัยเพื่อเป็นกำลังหลักในการพัฒนาประเทศ ซึ่งหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน สามารถนำไปกำหนดเป็นแนวทางการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อค้นหา พัฒนา และส่งเสริม ตลอดจนจัดระบบบริหารจัดการผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

8. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ได้ดำเนินงานส่งเสริมเด็กและเยาวชนไทยที่มีความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

1) โครงการพัฒนาอัจฉริยภาพทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสำหรับเด็กและเยาวชน (Junior Science Talent Project – JSTP) สวทช. ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.) ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 มีเป้าหมายเพื่อค้นหาและพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนด้วยวิธีการและรูปแบบที่หลากหลายตามความถนัดและความสนใจให้เพิ่มพูนศักยภาพได้อย่างเต็มที่ จนสามารถก้าวเข้าสู่อาชีพนักวิทยาศาสตร์ / นักวิจัยที่มีคุณภาพของประเทศ การดำเนินงานมี 2 ระดับ คือ (1) ระดับผู้มีความสามารถ

พิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Gifted and Talented Children) คัดเลือกจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาปีละ 100 คน ให้อยู่ในกระบวนการส่งเสริมประสบการณ์และพัฒนาศักยภาพเป็นเวลา 1 ปี ลักษณะของกิจกรรมจะอยู่ในสถานศึกษาต่าง ๆ ประกอบไปด้วย ค่ายวิทยาศาสตร์ โครงการวิทยาศาสตร์ การให้คำแนะนำโดยนักวิทยาศาสตร์ที่เลี้ยงและนักเทคโนโลยีที่เลี้ยง มีการสนับสนุนและติดตามความก้าวหน้าเพื่อให้เข้าสู่อาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้มากที่สุด (2) ระดับผู้มีแววจนริยภาพทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Genius) โดยคัดเลือกจากกลุ่มแรกปีละประมาณ 10 คน ให้ได้รับการสนับสนุนจากโครงการในระยะยาวจนถึงระดับปริญญาเอก และเข้าสู่อาชีพนักวิชาการและนักวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมีนักวิทยาศาสตร์ที่เลี้ยงและนักเทคโนโลยีที่เลี้ยง (Mentor) คอยดูแลและให้คำปรึกษา

2) โครงการสร้างปัญญาวิทย์ ผลิตนักเทคโนโลยี (Young Scientist and Technologist Program: YSTP) เดิมชื่อ โครงการนำร่องเพื่อผลิตบัณฑิตด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากผู้มีความสามารถพิเศษริเริ่มโครงการในปี พ.ศ. 2548 โดยสวทช. ร่วมมือกับสถาบันการศึกษาระดับแนวหน้าของประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งในระดับอุดมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนวิทยาศาสตร์ที่จัดการเรียนการสอนสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้สามารถศึกษาและพัฒนาขีดความสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิจัยและปฏิบัติงานภายในประเทศได้อย่างเต็มความสามารถ และเพิ่มจำนวนนักวิทยาศาสตร์และนักเทคโนโลยีไทยที่มีคุณภาพในระดับแนวหน้าของโลก ปัจจุบันโครงการฯ ได้จัดสรรการสนับสนุนในรูปแบบทุนการศึกษาและสนับสนุนการวิจัยสำหรับการศึกษาในระดับปริญญาตรี ใน 3 รูปแบบ คือ 1) ทุนการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 2) ทุนสนับสนุนการวิจัยปริญญาโท/ดุษฎีบัณฑิต และ 3) การฝึกปฏิบัติงานวิจัยภาคฤดูร้อน

3) โครงการค่ายวิทยาศาสตร์ถาวร (Permanent Science Camp) เพื่อเป็นสถานที่ฝึกทักษะทางวิทยาศาสตร์ และพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ / อัจฉริยภาพทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยค่ายจะดำเนินการตลอดปีและเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนเข้าไปศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมในค่าย โดยมีนักวิทยาศาสตร์ที่เลี้ยงให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการและการทำงาน ให้อยู่ในบรรยากาศที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ การคิดค้น การค้นคว้า

4) โครงการเรียนล่วงหน้า (Advance Placement Program) ร่วมกับมูลนิธิบัณฑิตยสภาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยและสถาบันอุดมศึกษา 14 แห่ง ทั่วประเทศ โดยรวบรวมข้อมูลความรู้และแนวคิดเกี่ยวกับระบบและวิธีการของ AP Program เพื่อนำมาพัฒนาเป็นระบบ AP Thai

Program สำหรับประเทศไทย ส่วนในระดับมหาวิทยาลัยมีการดำเนินงานนำร่องโครงการเรียนล่วงหน้า 3 แห่ง คือ

- มหาวิทยาลัยมหิดล เริ่มนำร่องโครงการเรียนล่วงหน้าในปีการศึกษา 2546 ร่วมกับโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ ใน 2 รายวิชา คือ ฟิสิกส์ และคณิตศาสตร์ ในคณะวิทยาศาสตร์ โดยนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 13 คน เดินทางมาเรียนร่วมกับนักศึกษาที่คณะวิทยาศาสตร์ และสะสมหน่วยกิตไว้ได้ ในปี พ.ศ. 2547 ได้เปิดสอนใน 4 รายวิชา ได้แก่ คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี และชีววิทยา แต่เปลี่ยนจากการให้นักเรียนมาเรียนร่วมกับนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยไปสู่การเปิดสอนรายวิชาที่มีหลักสูตรเทียบเท่ามหาวิทยาลัยขึ้นในโรงเรียน
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เริ่มนำร่องโครงการเรียนล่วงหน้าในปีการศึกษา 2547 โดยวางโครงการให้โรงเรียนในเครือข่ายเปิดสอนรายวิชา AP Program ใน 6 รายวิชา คือ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา และภาษาอังกฤษ ขึ้นที่โรงเรียนสาธิตแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา และโรงเรียนสาธิตปทุมวัน
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เริ่มนำร่องโครงการเรียนล่วงหน้าในปีการศึกษา 2549 ด้านภาษาอังกฤษในคณะมนุษยศาสตร์ ต่อมาปี 2550 ดำเนินการให้คณะวิทยาศาสตร์ขยายผล และเป็นที่เลี้ยงให้โรงเรียนเครือข่ายในภาคเหนือตอนบน เปิดสอน AP Program รายวิชาคณิตศาสตร์ ในโรงเรียน

9. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มศว) มีการดำเนินงานโดยจัดตั้งศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กและเยาวชน ภาควิชาการศึกษาพิเศษ ชมรมพัฒนาพรสวรรค์เด็ก สมาคมพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ และโครงการจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้ที่มีความสามารถพิเศษและผู้ที่มีความต้องการพิเศษแห่งชาติ ที่ผ่านมามีดำเนินงานด้านการวิจัยและพัฒนาการสร้างรูปแบบเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความสามารถพิเศษร่วมกับโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยการสนับสนุนของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และร่วมมือกับสภาการศึกษาไทยในการพัฒนาศูนย์ต้นแบบในการวัดแวว สำหรับภาควิชาการศึกษาพิเศษได้ดำเนินการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาโท - เอก อบรมครูระยะสั้น ระยะยาว และหลักสูตรพิเศษรวมทั้งจัดคลินิกให้คำปรึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ สำหรับโครงการจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้ที่มีความสามารถพิเศษและผู้ที่มีความต้องการพิเศษแห่งชาติได้เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2558 โดยมีโครงการรองรับการที่ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ อาทิ ศูนย์วิจัยศักยภาพเด็กครบวงจร การบริการเสริมสร้างความรู้และทักษะการเป็นผู้ปกครอง การสร้างธนาคารหลักสูตรการพัฒนาบุคลากร และการพัฒนาเด็กความสามารถพิเศษระดับสูง เป็นต้น

10. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจธ.) มีการจัดตั้งสำนักงานการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ (Gifted Education Office: GEO) ภายใต้สถาบันการเรียนรู้ มหาวิทยาลัย

เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนา นักศึกษาที่มีความสามารถพิเศษที่ มจร. ดำเนินการอยู่ทั้งภายในและนอกห้องเรียน เพื่อให้การดำเนินงาน การพัฒนานักศึกษา ที่มีความสามารถพิเศษเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนสามารถพัฒนาได้เต็ม ตามศักยภาพ สามารถพัฒนาต่อยอดทักษะและความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเป็น กำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป ได้ให้นิยามของผู้มีความสามารถพิเศษไว้ว่า ผู้มีความสามารถ พิเศษ คือ ผู้ที่มีความสามารถอยู่ในระดับสูงกว่า 99% (หรือเรียกว่าระดับบน 1%) ของคนทั่วไป ในระดับวัยวุฒิและระดับประสบการณ์เดียวกัน จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเรียนการสอน สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ภายใต้แนวคิดที่ว่า นักศึกษาผู้มีความสามารถพิเศษเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และมีศักยภาพในการเรียนรู้สูง การจะพัฒนาความสามารถของนักศึกษาเหล่านี้ให้เต็มตามศักยภาพ จะต้องอาศัยรูปแบบการเรียนการสอนที่ทำทลายความสามารถ และเนื้อหาวิชาการที่มีความลึกซึ้งมากกว่า ปกติ สำนักงานการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ จึงดำเนินการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ในห้องเรียนให้เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษากลุ่มนี้มากยิ่งขึ้น โดยสนับสนุนให้มีการสอบเพื่อวัดระดับ ความสามารถของนักศึกษาแรกเข้าในระดับปริญญาตรี (Placement Test) และสนับสนุนให้เกิด ห้องเรียนที่มีรูปแบบการเรียนการสอนที่จะส่งเสริมพัฒนาการของนักศึกษาผู้มีความสามารถพิเศษได้ อย่างเต็มศักยภาพ เรียกว่า Honors Program โดยความร่วมมือกับคณะวิทยาศาสตร์ มีการจัด Honors class วิชาคณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ และเคมี โดยให้สิทธิ์นักศึกษาที่มีผลสอบ Placement Test สูง เลือกลงเรียน ในกลุ่ม Honors class รายวิชาละประมาณ 30 คน คิดเป็นร้อยละ 1 ของนักศึกษา มจร. ระดับปริญญาตรี ทั้งหมด ในปีการศึกษา 2560 สำนักงานฯ มีนักศึกษาผู้มีความสามารถพิเศษในความดูแลทั้งหมด 4 รุ่น เป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 184 คน

11. ศูนย์ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษแห่งชาติ (สมพช.) (National Center for The Gifted and Talented: NGT) จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2547 โดยพระราชกฤษฎีกา “จัดตั้งสำนักงาน บริหารพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2547 เป็นองค์กร 1 ใน 7 แห่ง ที่อยู่ภายใต้การ กำกับของสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (สปร.) โดยทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดกลไก ในการเสาะหา การพัฒนา และการใช้ความเชี่ยวชาญของผู้มีความสามารถพิเศษสาขาต่างๆ ต่อมา ในปี พ.ศ. 2550 ได้ควบรวม “ศูนย์ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษแห่งชาติ” กับ “สถาบันวิทยาการ การเรียนรู้” เป็น “สถาบันส่งเสริมอัจฉริยภาพและนวัตกรรมการเรียนรู้ (สสอ.) และยุบเลิกสถาบันนี้ ในปี พ.ศ. 2553 โดยได้ปรับโอนงานการส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษรวมกับภารกิจของสำนักงาน อุทยานการเรียนรู้ (สอร.) ต่อมาในประกาศพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานบริหารและพัฒนา องค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ฉบับที่ 2 เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2561 ไม่ปรากฏเรื่องผู้ มี ความสามารถพิเศษในวัตถุประสงค์การจัดตั้งสำนักงานฯ แต่อย่างใด

12. ศูนย์เสาะหาและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษในท้องถิ่น (GTX - Gifted and Talented Exploring Center) ของสถาบันส่งเสริมอัจฉริยภาพและนวัตกรรมการเรียนรู้ (สสอน.) มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางและประสานงานเสาะหาเด็กที่มีความสามารถที่อยู่ในท้องถิ่น จัดกิจกรรมในการค้นหาและดึงศักยภาพที่ซ่อนเร้นของเด็ก เป็นศูนย์การเรียนรู้สำหรับการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สนองตามความต้องการของผู้เรียน โดยยึดแนวทางผู้เรียนเป็นสำคัญในการพัฒนาและเติมเต็มศักยภาพเด็กที่เข้ามาใช้บริการ และประสานงานกับศูนย์ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษแห่งชาติ (สมพช.) มีกระบวนการเสาะหาและพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) คัดกรองเบื้องต้นด้วยแบบทดสอบของ สสอน. ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่เน้นทั้งด้านวิชาการ รวมถึงการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมิติสัมพันธ์ด้วย 2) ผู้ที่ผ่านการทดสอบตามเกณฑ์ จะต้องเข้าสู่กระบวนการของศูนย์จีทีเอ็กซ์ในพื้นที่ ร่วมทำกิจกรรมภายในศูนย์ ซึ่งจะมีการจัดพื้นที่ให้มีมุมอย่างน้อย 8 มุมตามสาขาอัจฉริยะ ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาและวรรณกรรม ศิลปะ ดนตรี กีฬา สังคมศาสตร์และความริเริ่มสร้างสรรค์ โดยมีครูจีทีเอ็กซ์ประจำศูนย์ ทำหน้าที่ในการสังเกตและจดบันทึก 3) หากผ่านการประเมินจากศูนย์ฯ จะได้รับโอกาสในการเข้าสู่กิจกรรมพัฒนาต่อยอดศักยภาพในรูปแบบค่าย เพื่อแสดงผลงานตามสาขาอัจฉริยะ และ 4) คัดเลือกเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษโดดเด่นอย่างแท้จริง โดยดูจากผลงานที่นำเสนอในกิจกรรมค่าย ต่อมาในปี พ.ศ. 2553 ศูนย์จีทีเอ็กซ์ได้ถูกยุบเลิกไป

13. วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล (The College of Music, Mahidol University) เป็นสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาให้กับผู้มีความสามารถพิเศษด้านดนตรี มีฐานะเทียบเท่าคณะหนึ่งในกำกับของมหาวิทยาลัยมหิดล เป็นสถาบันดนตรีแห่งแรกในประเทศไทยที่เปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาที่ครอบคลุมทั้งระดับเตรียมอุดมศึกษา (ม. 4 - ม. 6) ปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอกในสาขาดนตรี ทั้งแนวเพลงไทยและแนวเพลงสากล เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 มีอาจารย์ที่ชำนาญในเครื่องดนตรีแต่ละชนิดโดยเฉพาะ จุดแข็งที่สำคัญของวิทยาลัยคือ มีความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงอาคารที่มีห้องเฉพาะสำหรับการสอนการฝึกซ้อม การบริหารจัดการองค์การ บริหารงาน หอประชุม ห้องสมุดดนตรีและศูนย์สื่ออิเล็กทรอนิกส์ / สารสนเทศ ห้องปฏิบัติการ สำหรับธุรกิจดนตรีและดนตรีบำบัด พิพิธภัณฑสถานตรีเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ อาคารสำหรับนักเรียน Pre - College ของมหิดลอินเตอร์ และห้องโถงสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดล เป็นต้น

14. โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ เปิดทำการเรียนการสอนมาตั้งแต่วันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2534 และได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ขึ้นเป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์แห่งแรกของประเทศไทย (องค์การมหาชน) เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2543 เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา ในกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ แต่โรงเรียนมีอิสระในการดำเนินงาน สามารถดำเนินการบริหารจัดการให้เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษได้รับการพัฒนาอย่างเต็ม

ศักยภาพ รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรและสื่อที่มีลักษณะเฉพาะตัว แตกต่างจากโรงเรียนมัธยมศึกษาปกติ โดยทั่วไป ภารกิจสำคัญของโรงเรียน คือ การวิจัย พัฒนา และสร้างองค์ความรู้ในการค้นหาและการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีศักยภาพสูงด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีระดับมัธยมศึกษาที่สามารถใช้เป็นต้นแบบขยายผลในวงกว้างได้เพื่อพัฒนานักเรียนเหล่านั้นให้มีความสามารถระดับมาตรฐานโลก มีจิตวิญญาณของความเป็นนักวิจัย นักประดิษฐ์คิดค้น มีสุขภาพพลานามัยที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม รักการเรียนรู้ มีความเป็นไทย มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาประเทศชาติและมีเจตคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมโลก และธรรมชาติ เป็นตัวป้อนที่มีคุณภาพสูงเยี่ยมเข้าสู่ระดับอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาไปสู่ความเป็นนักวิชาการ นักวิจัยและนักประดิษฐ์คิดค้นระดับมาตรฐานโลกของประเทศชาติในอนาคต โดยรับนักเรียนจากทั่วประเทศที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า เพื่อคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีละ 240 คน โดยใช้วิธีการคัดกรองหลายขั้นตอนด้วยเครื่องมือที่หลากหลายเพื่อเข้ามาศึกษาในโรงเรียนลักษณะโรงเรียนประจำตลอดระยะเวลา 3 ปี (ม. 4 – ม. 6)

15. โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่ในจังหวัดปทุมธานี เป็นโรงเรียนเฉพาะทางด้านดนตรี ในพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงส่งเสริมฟื้นฟูและอนุรักษ์การดนตรี ประกาศจัดตั้งเมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2536 ดำเนินการสอนเด็กที่มีความสามารถด้านดนตรีในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น - มัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อส่งเสริมทักษะ และความเป็นเลิศทางด้านดนตรีทั้งดนตรีไทยและดนตรีสากล ควบคู่ไปกับการเรียนการสอนสายสามัญ รวมทั้งเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อและพัฒนาสู่มาตรฐานสากลได้ แต่ในปัจจุบันโรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา เปิดรับสมัครเด็กทั่วไปที่ไม่ได้มีความสามารถพิเศษทางด้านดนตรี เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดของต้นสังกัด และกำลังประสบปัญหาการสนับสนุนในด้านงบประมาณและจำนวนบุคลากร ซึ่งส่งผลให้การจัดการศึกษา ไม่ได้เป็นไปตามหลักการของโรงเรียนเฉพาะทางและขาดคุณภาพ หากเป็นเช่นนี้ต่อไปโรงเรียนอาจจะกลายเป็นโรงเรียนทั่วไปในที่สุด

16. โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เป็นกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค เพื่อเพิ่มโอกาสให้กับผู้มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ซึ่งมีกระจายอยู่ในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ เริ่มก่อตั้งมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2536 - 2539 มีโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัยทั้งสิ้น จำนวน 12 แห่ง จัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาในลักษณะโรงเรียนประจำ จัดตั้งขึ้นเพื่อสนองพระราชปณิธานของสมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒนวรขัตติยราชนารี ที่ทรงมุ่งมั่นส่งเสริมคุณภาพชีวิตในด้านความเป็นอยู่และการศึกษาของประชาชน โดยเฉพาะในท้องถิ่นห่างไกล ให้โอกาสแก่เยาวชนที่มีความสนใจและมีความสามารถด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมได้ฝึกฝนความรู้ความสามารถด้านนี้เป็นพิเศษ ตั้งแต่เยาว์วัย โดยมีโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์เป็นโรงเรียนต้นแบบ โรงเรียนส่งเสริมให้เด็กคิดเป็น และกล้าลงมือทำ โดยโรงเรียนสนับสนุนทั้งด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน อุปกรณ์ในห้องทดลองที่มีครบถ้วน

และเพียงพอ ต่อความต้องการของเด็กในการศึกษาค้นคว้าสิ่งที่ตนเองสนใจ โดยมีอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ คอยให้คำปรึกษาและสนับสนุนให้เด็กแสดงศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่

17. โรงเรียนกีฬา ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เมื่อปี พ.ศ. 2534 ได้มีการเริ่มจัดตั้งโรงเรียนกีฬาแห่งแรกของประเทศไทยขึ้นในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และยกฐานะจากสถาบันการพลศึกษาเป็นมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 ตามประกาศพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย การกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ปัจจุบันมีโรงเรียนกีฬาในสังกัดรวม 13 แห่ง กระจายอยู่ทุกภูมิภาคของประเทศ โรงเรียนกีฬาเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการศึกษาให้มีรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้บริการนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศ รองรับกับความแตกต่างด้านศักยภาพของนักเรียน จึงเป็นสถานศึกษาที่มุ่งจัดการศึกษาให้นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางการกีฬาได้ฝึกหัดหรือพัฒนาทักษะด้านการกีฬาให้มีความชำนาญควบคู่กับการจัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อยกระดับและพัฒนามาตรฐานทางการกีฬาให้ทัดเทียมกับสากล เพิ่มขีดความสามารถในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬากับนานาชาติได้ดี

18. วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม มีจำนวน 12 แห่งทั่วประเทศ เป็นสถาบันการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ จัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศหรือความสามารถพิเศษด้านนาฏศิลป์ และดุริยางคศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์จึงปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ มีการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วยการศึกษาวิชาสามัญและศิลปะ โดยจัดการศึกษาเป็น 3 ระดับ คือ 1) ระดับนาฏศิลป์ขั้นต้น รับผู้สำเร็จการศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษาตามหลักสูตร 3 ปี ได้รับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ขั้นต้น 2) ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง รับนักเรียนต่อเนื่องจากระดับนาฏศิลป์ขั้นต้นปีที่ 3 และนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) เข้าศึกษาตามหลักสูตร 3 ปี ได้รับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นกลาง และ 3) ระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง รับนักเรียนต่อเนื่องจากระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางเข้าศึกษาต่อ 2 ปี ได้รับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูง หรือเทียบเท่าอนุปริญญา

19. โรงเรียนไมโทอุดมศึกษา เป็นโรงเรียนเอกชนที่เป็นต้นแบบในการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในระดับประถมศึกษาตั้งแต่ช่วงการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติร่วมกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จัดตั้งให้โรงเรียนเป็นศูนย์ปฏิบัติการวิจัย และพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษใน 7 สาขา คือ 1) คณิตศาสตร์ 2) ทักษะการคิด 3) ภาษาไทย 4) ภาษาอังกฤษ 5) ดนตรี 6) ทักษะศิลป์ 7) การแนะแนวและจิตวิทยา โดยดำเนินการบริหารงานในลักษณะโรงเรียนเล็ก ในโรงเรียนใหญ่ที่มีแผนการดำเนินงานและงบประมาณสนับสนุนชัดเจน ในการจัดการศึกษาจะมีการ

คัดสรรและพัฒนาครูให้เข้าใจถึงระบบและกลไกการดำเนินงาน มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการเรียนรู้ในการกระตุ้นทางปัญญาที่หลากหลาย เช่น ศูนย์วิทย์พัฒนา ศูนย์อัจฉริยภาพ สวนสร้างปัญญา ทางความคิด รวมถึงศูนย์อื่น ๆ อีก 15 แห่ง และยังจัดให้มีที่ปรึกษาด้านต่าง ๆ และนักจิตวิทยาของโรงเรียน โรงเรียนได้ใช้นวัตกรรมศูนย์วิทย์พัฒนาและเครื่องมือวัดแววที่ได้มีการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในการเสาะหาและคัดเลือกเด็กที่มีความสามารถพิเศษโดยกระบวนการคัดสรรแบ่งเป็น 2 ระบบ คือ ระบบวัดแววและระบบการคัดสรร ซึ่งการคัดสรรแบ่งเป็น 3 ชั้นคือ ชั้นที่ 1 ใช้เครื่องมือการสังเกต และบันทึกพฤติกรรมจากศูนย์วิทย์พัฒนาประกอบกับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และการสอบถามผู้ปกครอง ชั้นที่ 2 ใช้เครื่องมือเฉพาะด้านตามอายุ แบบทดสอบเขาวนัปัญหา แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ แบบทดสอบทางจิตวิทยา การสัมภาษณ์ผู้ปกครองและครู เด็กที่ผ่านการคัดสรรในชั้นนี้สามารถเลือกเข้าสู่การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษตามความสมัครใจ ชั้นที่ 3 เป็นการคัดสรรกลุ่ม Highly Gifted โดยครูจะสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ใน 2 สัปดาห์ จากนั้นจะจัดเด็กเป็นกลุ่มย่อยทดลองเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง โดยผู้เชี่ยวชาญจะเป็นผู้ตัดสินเด็กที่จัดอยู่ในกลุ่ม Highly Gifted เด็กกลุ่มนี้จะได้เรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญสัปดาห์ละ 2 คาบเรียน การจัดหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษจะเป็นไปตามหลักสากลใน 4 ด้านคือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ โดยใช้หลักสูตรเร่งย่อ (Acceleration) หลักสูตรเพิ่มพูนประสบการณ์ (Enrichment) หลักสูตรขยายประสบการณ์ (Extension) และหลักสูตรการเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญ (Mentoring) โดยการใช้สื่อและนวัตกรรมต่างๆ จะอยู่ภายใต้การดูแลของที่ปรึกษาในแต่ละสาขาที่เน้นการพัฒนาให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน สำหรับการประเมินผลการเรียนรู้แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1) การประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางของชาติ และ 2) การประเมินผลในส่วนบุคคล

20. โรงเรียนกำเนิดวิทย์ (Kamnoetvidya Science Academy: KVIS) จัดตั้งขึ้นโดยกลุ่ม ปตท. เดิมชื่อโรงเรียนวิทยาศาสตร์ระยอง ต่อมาเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2557 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานชื่อว่า “โรงเรียนกำเนิดวิทย์” อันหมายถึง “โรงเรียนที่เป็นแหล่งความรู้” โรงเรียนกำเนิดวิทย์จัดการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายให้แก่เด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ในลักษณะโรงเรียนประจำ โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน นักเรียนจะได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อเป็นนักวิจัย นักประดิษฐ์ และนักนวัตกรรมชั้นนำของประเทศในอนาคต สามารถสร้างองค์ความรู้ ประดิษฐ์คิดค้น และพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ โดยมีกระบวนการคัดเลือกนักเรียน ดังนี้ 1) สอบคัดเลือกรอบที่หนึ่ง โดยเปิดรับสมัครนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในช่วงปลายปีของแต่ละปี ผ่านทางเว็บไซต์ของโรงเรียน KVIS 2) นักเรียนที่สอบผ่านรอบที่หนึ่ง เข้าสอบรอบที่สองซึ่งเป็นการสอบทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ และส่งแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) 3) นักเรียนที่สอบผ่านรอบที่สองจะมี

สิทธิ์เข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4) นักเรียนที่มีสิทธิ์เข้าศึกษาต่อต้องเข้าค่ายเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษ คณิต และวิทยาศาสตร์ ก่อนเข้าศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียน โรงเรียนได้พัฒนาหลักสูตรขึ้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษาสามารถพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของนักเรียนเป็นรายบุคคล ช่วยให้นักเรียนค้นพบความถนัดและความสนใจของตนเอง และช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพเป็นรายบุคคลได้เป็นอย่างดี

21. โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย เป็นโรงเรียนเอกชนที่เป็นต้นแบบในการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ด้วยโรงเรียนเล็งเห็นความสำคัญของเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่มีความสามารถเกินกว่าการเรียนในหลักสูตรปกติ ทั้งด้านวิชาการและความสามารถพิเศษทางศิลปะ กีฬา และดนตรี โดยโรงเรียนจะจัดหลักสูตรเพื่อพุ่มพักและพัฒนาเด็กตามความสามารถที่ปรากฏ ในด้านบุคลิกภาพ โรงเรียนมีครูที่มีความพร้อมในการดูแลเด็กกลุ่มนี้รวมถึงมีเครือข่ายของผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัย สมาคมศิษย์เก่า สถาบันต่างๆ และพ่อแม่ผู้ปกครอง เข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนา ตัวอย่างการส่งเสริมความสามารถพิเศษที่โรงเรียนดำเนินการ คือ การจัดห้องแล็บวิทยาศาสตร์เพื่อให้นักเรียนได้ทำกิจกรรม หรือหาความรู้นอกเวลาเรียน การจัดห้องเรียน และห้องฝึกเฉพาะสำหรับนักเรียนที่ได้รับทุนนักกีฬา จัดให้มีการคัดเลือกนักเรียนที่มีความสามารถด้านกีฬาบาสเกตบอลเป็นประจำทุกปี ผลการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนดังกล่าว ทำให้ผู้เรียนมีความโดดเด่นมีผลงานอย่างเป็นที่ประจักษ์ทั้งในระดับชาติและนานาชาติทางด้านวิทยาศาสตร์ การกีฬา สิ่งประดิษฐ์ ดนตรี การวาดภาพ

22. มูลนิธิส่งเสริมโอลิมปิกวิชาการและพัฒนามาตรฐานวิทยาศาสตร์ศึกษาในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ (สอวน.) ดำเนินงานพัฒนาศักยภาพทางปัญญาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความสามารถพิเศษ ด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์และดาราศาสตร์ ทั้งในด้านทฤษฎีและทักษะด้านปฏิบัติให้สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อนได้ ให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล และมีความพร้อมที่จะเข้ารับการคัดเลือกไปแข่งขันโอลิมปิกวิชาการระหว่างประเทศ โดยดำเนินกิจกรรมหลัก คือ

1) จัดตั้งเครือข่ายศูนย์อบรมทั่วประเทศ (ศูนย์ สอวน.) คือ ศูนย์ที่ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ให้ได้มาตรฐานสากล และสามารถไปแข่งขันด้านวิชาการในระดับนานาชาติ โดยศูนย์สอวน. ประกอบไปด้วย ศูนย์ สอวน. ภูมิภาค และศูนย์ สอวน. กรุงเทพมหานคร เพื่อคัดเลือกนักเรียนเข้ารับการอบรมค่าย 1 และค่าย 2 ใน 6 สาขาวิชา คือ คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ เคมี ชีววิทยา ฟิสิกส์ และดาราศาสตร์ ปัจจุบันมีศูนย์สอวน.ทั้งหมด 24 ศูนย์

2) คัดเลือกและฝึกอบรมนักเรียนโครงการโอลิมปิกวิชาการ สอวน. โดยร่วมมือกับศูนย์ สอวน. ทั้ง 24 แห่ง ในการรับสมัครทั่วประเทศได้จัดสอบและคัดเลือกเข้าค่าย 1 (ช่วงปิดเทอมภาคต้น 2 สัปดาห์) และค่าย 2 (ช่วงปิดเทอมภาคปลาย 2 สัปดาห์) จากนั้นจะดำเนินการสอบแข่งขันระหว่างศูนย์ สอวน. โดยใช้รูปแบบการแข่งขันโอลิมปิกวิชาการระหว่างประเทศ เพื่อคัดเลือก 40 คน / วิชา เข้าแข่งขัน ร่วมกับนักเรียนที่ สสวท. คัดทั่วประเทศอีก 40 คน / วิชา เพื่อคัดเลือกเข้าอบรมที่ สสวท. และคัดเลือก เป็นผู้แทนประเทศไทยเพื่อไปแข่งขันต่างประเทศต่อไป

3) คัดเลือกและฝึกอบรมดาราศาสตร์โอลิมปิก ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษา ตอนปลาย ฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และภาคสังเกตการณ์ และดำเนินการสอบแข่งขัน ระหว่างศูนย์ สอวน. วิชาดาราศาสตร์ 8 ศูนย์ โดยใช้รูปแบบการแข่งขันในดาราศาสตร์โอลิมปิกระหว่างประเทศ เพื่อคัดเลือกผู้แทนประเทศไทย

4) คัดเลือกและฝึกอบรมวิทยาศาสตร์โอลิมปิกระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (IJSO) โดย ความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการคัดเลือกนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนต้นทั่วประเทศที่มีความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์ จัดให้มีการสอบคัดเลือก 2 รอบ เพื่อคัดเลือกให้เหลือประมาณ 35 คน เข้าค่ายฝึกอบรม 1 เดือน และคัดเลือกเป็นผู้แทนประเทศไทย ส่งไปแข่งขัน International Junior Science Olympiad

5) พัฒนาหลักสูตรอบรมครูและจัดทำตำราโอลิมปิกวิชาการ

นอกจากนี้ จากการรวบรวมข้อมูลยังมืองค์กรภาคเอกชนที่มีบทบาทในการเสาะหา ส่งเสริม สนับสนุนผู้มีความสามารถพิเศษในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

23. สมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อจัด กิจกรรมและมีเวทีให้แก่เด็กและเยาวชนทุกระดับได้แสดงออก เช่น งานสัปดาห์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ โดยร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนส่งเสริมเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ ด้วยการ จัดการประกวดและแข่งขันทางวิทยาศาสตร์ทั้งระดับชาติและนานาชาติ การจัดทำวิทยุศาสตร์ การจัดการกิจกรรมทางวิทยาศาสตร์และส่งเสริมให้นักเรียนได้รับทุนการศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์และ คณิตศาสตร์จนถึงระดับปริญญาเอก รวมทั้งสรรหาและให้รางวัลครูวิทยาศาสตร์ดีเด่น รวมถึงการ ช่วยเหลือโรงเรียนในด้านการจัดกิจกรรมและการอบรมครู

24. สมาคมพัฒนาศักยภาพและอัจฉริยภาพ จัดตั้งขึ้นโดยกลุ่มนักวิชาการการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพและอัจฉริยภาพของมนุษย์ของผู้มี พรสวรรค์และมีความสามารถพิเศษ ให้คำปรึกษาและสนับสนุนบุคคล / องค์กรที่ดำเนินงานการ พัฒนาการเรียนรู้และสังคม เป็นศูนย์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเพิ่มพูนความรู้ตลอดจนส่งเสริมและ

สนับสนุนการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพและอัจฉริยภาพของมนุษย์ รวมถึงเป็นศูนย์การติดต่อและสร้างความร่วมมือกับองค์กรหรือสมาคมอื่นที่มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกันทั้งในและต่างประเทศ ที่ผ่านมามีได้ดำเนินการวิจัย พัฒนา และเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการเสาะหา / คัดเลือก และการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ จัดกิจกรรมค่ายเด็กและเยาวชนเพื่อพัฒนาศักยภาพและอัจฉริยภาพของเด็กและเยาวชน ให้คำปรึกษาแก่เด็ก ผู้ปกครอง องค์กร และหน่วยงานของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับการเสาะหาและพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ ตลอดจนร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนในการเสาะหาและพัฒนาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

25. สถาบันวิทยสิริเมธี (Vidyasirimedhi Institute of Science and Technology: VISTEC) เป็น graduate research intensive university ตั้งอยู่ในพื้นที่วังจันทร์วัลเลย์ จังหวัดระยอง ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2558 โดยมูลนิธิพลังสร้างสรรค์นวัตกรรม (Power of Innovation Foundation: PIN) ตามโครงการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาและโรงเรียนวิทยาศาสตร์กลุ่ม ปตท. พื้นที่ภาคตะวันออก ด้วยวิสัยทัศน์สำคัญที่มุ่งหวังให้สถาบันฯ ติดอันดับ 1 ใน 50 ของมหาวิทยาลัยวิจัยชั้นนำระดับโลก VISTEC มุ่งเน้นการจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ วิศวกรรม และเทคโนโลยี โดยมีศูนย์วิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีชั้นแนวหน้า (Frontier Research Center) ซึ่งเป็นศูนย์กลาง ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางการวิจัยและให้การสนับสนุนด้านทุนการวิจัยแก่สถาบันฯ เป็นศูนย์รวมนักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญสูง ช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการศึกษา วิจัย การสร้างนวัตกรรม สร้างความร่วมมือทางด้านวิจัยกับสถาบันการศึกษา ภาคธุรกิจ ภาคอุตสาหกรรมและหน่วยงานด้านการวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันวิทยสิริเมธี เปิดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา (ปริญญาโทและปริญญาเอก) จำนวน 4 สำนักวิชา ได้แก่ สำนักวิชาวิทยาการพลังงาน สำนักวิชาวิทยาการโมเลกุล สำนักวิชาวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมชีวโมเลกุล สำนักวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีศูนย์วิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีชั้นแนวหน้าที่เป็นกลไกสนับสนุนการดำเนินงานวิจัย

26. โรงเรียนดนตรียามาฮา (Yamaha Music Worldwide Education System) เป็นผู้นำทางด้านดนตรีศึกษาแห่งแรกของประเทศไทย เปิดการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2509 ปัจจุบันมีโรงเรียนดนตรีในเครือข่ายกว่า 90 แห่ง มีหลักสูตรที่เป็นมาตรฐานสากลรับรองโดย Yamaha Music Foundation ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งคำนึงถึงพัฒนาการและความสามารถทางด้านร่างกายและจิตใจของเด็ก ๆ ให้เหมาะสมกับช่วงอายุและวัยเป็นสำคัญ ช่วยให้พัฒนาความสามารถทางดนตรีในช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุด มุ่งเน้นการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ครบถ้วน รวมถึงการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนเป็นกลุ่ม (Group Lesson) ซึ่งเด็กจะพัฒนาความสามารถทางดนตรีได้เป็นอย่างดีจากการช่วยเหลือและเป็นแรงผลักดันให้กันและกันผ่านทางการเล่นประสมวง (Ensemble) และให้ความสำคัญกับการใช้ความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีให้เกิดความสนุกสนาน เด็กได้รับความสามารถทางดนตรีที่หลากหลายซึ่งจะส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงาน

ทางดนตรีอย่างมีความสุขในอนาคต มีการพัฒนาครูผู้สอนให้ได้มาตรฐานสากลอย่างต่อเนื่อง มีกิจกรรมทางดนตรีอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี มีการสอบเพื่อวัดและประเมินผลในแต่ละระดับสามารถใช้ อ้างอิงได้ทั่วโลกและใช้เป็นมาตรฐานเดียวกันกว่า 40 ประเทศทั่วโลก มีเครื่องดนตรีและอุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ ที่ทันสมัยและมีคุณภาพ ภายใต้แบรนด์สินค้า Yamaha การแข่งขัน Yamaha Thailand Music Festival (YTMF) มีการคัดเลือกผู้มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีในภูมิภาคต่าง ๆ ได้แก่ 1) เขตกรุงเทพฯ / ภาคกลาง / ภาคตะวันออก 2) เขตภาคใต้ 3) เขตภาคเหนือ 4) เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

27. บริษัท เชฟรอนประเทศไทยสำรวจและผลิต จำกัด ริเริ่มทำโครงการ “CHEVRON ENJOY SCIENCE: สนุกวิทยุ พลังคิด เพื่ออนาคต” ขึ้นในปี 2558 โดยบริษัท เชฟรอนประเทศไทยสำรวจและผลิต จำกัด และมูลนิธิคีนันแห่งเอเชีย ร่วมกับพันธมิตรภาครัฐ ได้แก่ องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.) สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน โครงการ มีระยะเวลาดำเนินการ 5 ปี ต้องการส่งเสริมการยกระดับและพัฒนาระบบการศึกษาของประเทศไทย โดยมุ่งเน้นการพัฒนาด้านสะเต็มศึกษา (วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์) และการพัฒนาทักษะด้านอาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ โดยมีเป้าหมายจะช่วยสร้างศักยภาพทางการศึกษาและทักษะด้านอาชีพให้นักเรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษาจนถึงเจ้าหน้าที่รัฐและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั่วประเทศกว่า 5 แสนคน การดำเนินโครงการเป็น 3 ส่วน ดังนี้ 1) การพัฒนาศักยภาพของครูและนักเรียนในสาขา STEM 2) การส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในสายอาชีพ และ 3) การสร้างการรับรู้ ความร่วมมือในการพัฒนาการเรียนรู้ ด้าน STEM และด้านอาชีวศึกษา

28. บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) ได้ริเริ่มโครงการ CSR เพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ให้กับนิสิต นักศึกษา โดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมสื่อ มาให้ความรู้เกี่ยวกับการสร้างสรรค์นวัตกรรมสื่อ (Media Innovation) กับนิสิต นักศึกษาที่สนใจสมัครเข้าร่วมโครงการเพื่อสนับสนุนการพัฒนาต่อยอดผลงานนวัตกรรมในเชิงพาณิชย์ของไทย จัดโครงการประกวดผลงานนวัตกรรมสื่อ ที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมผู้บริโภคและเทคโนโลยียุคดิจิทัล อาทิ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence – AI) ซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จนถึงระดับมหาวิทยาลัย

29. บริษัท ชูเปอร์จีวี จำกัด เป็นผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ประเภทวาไรตี้สำหรับเด็กและเยาวชนที่เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนมีเวทีในการแสดงความสามารถต่าง ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534

จนถึงปัจจุบัน และมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบรายการเป็นการประกวดในรูปแบบ Reality Contest Show เพื่อค้นหาอัจฉริยะพันธุ์จิ๋ว กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มเด็กและเยาวชน อายุระหว่าง 2 - 15 ปี ที่มีความสามารถพิเศษด้านต่าง ๆ เช่น ด้านดนตรี กีฬา ร้องเพลง เป็นต้น เด็กๆ จะต้องนำความสามารถที่มีมาแสดงต่อหน้าคณะกรรมการ ซึ่งบางครั้งคณะกรรมการจะให้แบบทดสอบเพิ่มเติมกับผู้เข้าแข่งขันเพื่อแสดงศักยภาพของผู้เข้าแข่งขันออกมา หากผู้เข้าแข่งขันได้เสียงผ่านจากคณะกรรมการ 2 ใน 3 เสียงก็จะได้รับสิ่งของตามที่ได้ยื่นความประสงค์ไว้ และจะได้มีโอกาสที่จะได้เป็น 10 สุดยอดอัจฉริยะพันธุ์จิ๋วที่จะได้ทุนการศึกษา

30. โครงการ Move World Together ดำเนินการภายใต้ความร่วมมือของ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และ สมาคมพัฒนาศักยภาพและอัจฉริยภาพมนุษย์ เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 โครงการฯ มีภารกิจในการสร้างเยาวชนคนพันธุ์ใหม่โดยการพัฒนาศักยภาพเยาวชนผ่านการพัฒนาทักษะความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ คิดนอกกรอบ การให้แก่นความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ พลังงานและสิ่งแวดล้อมด้วยวิธีการที่แปลกใหม่เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง พร้อมการปลูกสำนึกรับผิดชอบของเยาวชนต่อการแก้ไขปัญหาชาติบ้านเมือง ตลอดจนการพัฒนาขีดความสามารถของคนทำงานด้านเยาวชน การส่งเสริมและสร้างเครือข่ายด้านเยาวชน

กิจกรรมของ Move World Together เน้นเนื้อหาความรู้อย่างเข้มข้น การใช้กระบวนการเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ เพื่อการเรียนรู้ได้อย่างเพลิดเพลินและเข้าใจง่าย เป็นการจัดค่ายการเรียนรู้ทั้งหมด 3 ค่าย ดังนี้

ค่ายที่ 1 เนื้อหาการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 4 หมวด ได้แก่ (ก) การเรียนรู้ปัญหาต่าง ๆ ที่เยาวชนต้องเผชิญทั้งในปัจจุบันและอนาคต ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การศึกษา สุขภาพ พลังงานและสิ่งแวดล้อม การเมือง กระแสโลกาภิวัตน์ เพื่อสร้างสำนึกในหน้าที่ของตนต่อชาติบ้านเมือง (ข) การคิดนอกกรอบและการพัฒนาทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ การคิดเชิงวิจารณ์ญาณ การสังเกต ประมวลข้อมูลข่าวสารและใคร่ครวญความเป็นไปได้ก่อนสรุปความ (ค) การเข้าใจแก่นความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม ทั้งเรื่องความสมดุลของระบบและการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศ ความเชื่อมโยงระหว่างพลังงานกับสิ่งแวดล้อม (ง) แก่นความรู้เรื่องพลังงานชนิดต่างๆ

ค่ายที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้กลุ่มเยาวชนที่มีการพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่องได้เข้าพบผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นอาจารย์ในระดับมหาวิทยาลัย และได้แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกลุ่มโครงการที่มีลักษณะเดียวกัน ในค่าย 2 นี้ จะเน้นเพิ่มเติมองค์ความรู้ทางวิชาการให้แก่เยาวชน ผ่านกิจกรรมทัศนศึกษา เกมส์ ตลาดนัดนวัตกรรม และกิจกรรมอื่น

ค่ายที่ 3 กลุ่มเยาวชนแต่ละกลุ่มจะได้จัดแสดงผลงานที่ผ่านการพัฒนามาตลอดทั้งปี ในค่ายนี้จะมีการประกวดนวัตกรรม การให้รางวัลเชิดชูเกียรติ และกิจกรรมสันทนาการอื่น ๆ

31. โรงเรียนแบดมินตันบ้านทองหยอด ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2534 โดยใช้ชื่อว่าชมรมแบดมินตันบ้านทองหยอด และได้ขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกสามัญของสมาคมแบดมินตันแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ มีการว่าจ้างผู้ฝึกสอนชาวจีนมาสอนคู่กับผู้ฝึกสอนชาวไทยจนมีนักกีฬาเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แล้วจึงเปิดสอนเป็นโรงเรียนแบดมินตันโดยเฉพาะ เพื่อใช้สอนทักษะการเล่นแบดมินตันขั้นพื้นฐานสำหรับเยาวชนและประชาชนทั่วไปให้ออกกำลังกายอย่างถูกวิธี และเน้นนักกีฬาแบดมินตันที่เล่นเพื่อความเป็นเลิศเข้าสู่ระดับชาติ ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการเปิดเป็นโรงเรียนโดยใช้ชื่อว่า “โรงเรียนแบดมินตันบ้านทองหยอด” ในปี พ.ศ. 2546 หลักสูตรที่ถ่ายทอดจะเริ่มตั้งแต่ขั้นพื้นฐานจากนั้นจึงเริ่มเน้นทักษะต่าง ๆ รวมไปถึงการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางกายภาพ มีหอพักสำหรับนักกีฬา มีผู้ฝึกสอนทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ห้องฟิตเนส และอุปกรณ์ที่ได้มาตรฐาน โรงอาหาร ร้านจำหน่ายอุปกรณ์กีฬาแบดมินตันทุกชนิด อีกทั้งยังมอบทุนสนับสนุนนักกีฬาที่อยากเล่นจริงจังแต่ไม่มีทุนทรัพย์ โดยให้ทุนเรียนฟรี สนับสนุนอุปกรณ์ ออกค่าเดินทางซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่สูงมากในการส่งนักกีฬาไปแข่งรายการที่ต่างประเทศ ซึ่งมีทั้งค่าเครื่องบิน ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าไอทีการ์ด ค่านักกายภาพบำบัด เป็นต้น

32. สมาคมกีฬาเทนนิส ลอนเทนนิสสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ เมื่อปี พ.ศ. 2553 ได้มีการตกลงความร่วมมือกันระหว่างลอนเทนนิสสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สหพันธ์เทนนิสแห่งเอเชีย (ATF) และสหพันธ์เทนนิสนานาชาติ (ITF) ในการจัดตั้งศูนย์พัฒนากีฬาเทนนิสแห่งเอเชีย (Asian Tennis Center หรือ ATC) โดยใช้สถานที่และอุปกรณ์ที่ได้มาตรฐานของศูนย์พัฒนากีฬาเทนนิสแห่งชาติ เมืองทองธานี ซึ่งสหพันธ์เทนนิสนานาชาติ (ITF) ให้การสนับสนุนในการจัดหาผู้เชี่ยวชาญมาให้คำปรึกษา และวางโปรแกรมการฝึกสอน เพื่อพัฒนานักเทนนิสในทวีปเอเชียให้ได้ทำการฝึกฝนในสถาบันการฝึกสอนเทนนิสที่มีมาตรฐาน ระดับสากลและพัฒนาขีดความสามารถให้แข่งขันกับนักเทนนิสอาชีพชั้นนำของโลกในทวีปอื่น ๆ ได้นอกจากนั้น ศูนย์พัฒนากีฬาเทนนิสแห่งเอเชีย (ATC) ยังเป็นศูนย์กลางในการอบรม สัมมนา และพัฒนาระดับมาตรฐานของ บุคลากรเทนนิสต่างๆ จากประเทศสมาชิกสหพันธ์เทนนิสแห่งเอเชีย อาทิเช่น ผู้ฝึกสอน หรือผู้ตัดสิน เป็นต้น อีกทั้งได้ดำเนินกิจกรรมการคัดเลือกนักเทนนิสเยาวชนทีมชาติ รุ่นอายุไม่เกิน 14 ปี และ รุ่นอายุไม่เกิน 16 ปี การจัดการแข่งขันเพื่อคัดเลือกนักเทนนิสเยาวชนเข้าร่วมโครงการศูนย์ฝึกกีฬาเทนนิส (LTAT ACADEMY) ทุกภาค ทั่วประเทศ และการจัดการแข่งขันเทนนิสเยาวชนเพื่อความชนะเลิศแห่งประเทศไทยซึ่งถ้วยพระราชทาน

33. สมาคมกีฬาโอลิมปิกแห่งประเทศไทย เป็นองค์กรกีฬาระดับชาติ สำหรับบริหาร กีฬาโอลิมปิกในประเทศไทย และเป็นสมาชิกของสมาพันธ์โอลิมปิกเอเซีย และสหพันธ์ โอลิมปิกนานาชาติ รับผิดชอบในการจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกทั้งโอลิมปิกในร่มและ โอลิมปิกชายหาด รวมทั้งให้การสนับสนุนโอลิมปิกทีมชาติไทยทั้งทีมชายและทีมหญิงในส่วน ของการจัดการแข่งขันได้จัดการแข่งขัน 4 ระดับอายุ คือ อายุ 12 14 16 และ 18 ปี ต่อเนื่องกันมา จนถึงปัจจุบันจากการจัดการแข่งขันตั้งแต่ระดับรากหญ้าจนถึงระดับโลกเป็นประจำทุกปี ทำให้เด็ก ๆ ในสถาบันการศึกษาหันมาสนับสนุนและเล่นโอลิมปิกกันอย่างแพร่หลายทั่วประเทศ และทุกระดับอายุ ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (PEA)

34. สถาบันสอนศิลปะการใช้เสียงเพื่อการร้องและการพูด (Star Maker Voice Academy) เป็นสถาบันฯ สอนเทคนิคการใช้เสียงและลีลาภายใต้การควบคุมของ กระทรวงศึกษาธิการ มีการจัดหลักสูตรเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ด้านการใช้เสียงเพื่อการร้องและการพูด สำหรับเด็ก แบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับปฐมวัย ระดับประถม และระดับมัธยมต้นถึงมัธยมปลาย หลักสูตรแต่ละระดับพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งภาคทฤษฎี ปฏิบัติ และมีการดำเนินการจัดกิจกรรม การเสาะหาหรือพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษอย่างต่อเนื่อง

35. มูลนิธิอานันทมหิดล เป็นมูลนิธิที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตั้งขึ้น เพื่อส่งเสริมสนับสนุน นักเรียนไทยที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการสาขาต่าง ๆ และมีคุณธรรมสูงให้ได้รับโอกาสไปศึกษา ต่างประเทศจนถึงขั้นสูงสุด เพื่อนำความรู้กลับมาทำคุณประโยชน์พัฒนาบ้านเมืองให้ก้าวหน้าต่อไป หลังจากสำเร็จการศึกษา และพระราชทานทุนช่วยเหลือในการประกอบวิชาชีพ หรือเพื่อค้นคว้า แก่ผู้ได้รับพระราชทานทุนที่สำเร็จการศึกษาแล้ว กลับมาทำงานในประเทศไทยและได้แสดง ความสามารถดีเยี่ยม มีคุณธรรมและความประพฤติดี รวมทั้งจัดตั้งสถาบันค้นคว้าทางวิชาการ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ได้รับพระราชทานทุนที่สำเร็จการศึกษาและกลับมาทำงานในประเทศไทยได้ ค้นคว้าทางวิชาการต่อไป โดยร่วมมือกับสถาบันอื่นที่มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกัน เพื่อให้การ สนับสนุนทางวิชาการเป็นไปอย่างกว้างขวางและทั่วถึงยิ่งขึ้น มูลนิธินี้ไม่มีการสอบคัดเลือกนักเรียน ที่จะได้รับทุนการศึกษา กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละสาขารวม 8 สาขา ได้แก่ แผนกแพทยศาสตร์ แผนกวิทยาศาสตร์ แผนกเกษตรศาสตร์ แผนกธรรมศาสตร์ แผนกอักษรศาสตร์ แผนกทันตแพทยศาสตร์ แผนกสัตวแพทยศาสตร์ แผนกวิศวกรรมศาสตร์ จะสรรหาผู้สมควรได้รับพระราชทานทุน นำขึ้น กราบบังคมทูลพระกรุณา เพื่อขอพระราชทานพระบรมราชวินิจฉัยชี้ขาด

36. มูลนิธิเอสซีจี (SCG Foundation) เชื่อกันว่าสังคมคุณภาพต้องประกอบด้วยคนเก่ง และดี จึงมุ่งมั่นเสริมสร้างศักยภาพของคนโดยเน้นที่เด็กและเยาวชนซึ่งเป็นกำลังสำคัญของการ

พัฒนาชาติ รวมถึงปลูกฝังจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อจุดประกายให้เกิดการพัฒนาอย่างสร้างสรรค์ต่อสังคมและขับเคลื่อนประเทศไปสู่ความยั่งยืน โดยการสนับสนุนทุนการศึกษาแก่เด็กและเยาวชนที่มีความประพฤติดี มีความมุ่งมั่นที่จะศึกษาต่อแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ โครงการที่มูลนิธิดำเนินการ อาทิ SCG SHARING THE DREAM ดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2524 ต่อเนื่องตลอดเป็นประจำทุกปี โดยได้ขยายการให้ทุนการศึกษาเพิ่มขึ้นทุกระดับ ให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสซึ่งอาศัยอยู่ในท้องถิ่นทุรกันดารในเขตภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพื่อมอบโอกาสให้แก่เด็กและเยาวชน ๆ กลุ่มนี้ ได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น จนสำเร็จการศึกษาตามความสามารถของตน

37. มูลนิธิอายิโนะโมะโต๊ะ (Ajinomoto Foundation for Thai Society) ก่อตั้งขึ้นเพื่อดำเนินกิจกรรมช่วยเหลือสังคมไทยผ่านการพัฒนาด้านการศึกษา และกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมด้านอื่น ๆ มากกว่า 40 ปี เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาทุกระดับชั้น โดยการให้ทุนการศึกษาและให้ความช่วยเหลืออื่น ๆ ในด้านการศึกษา ส่วนใหญ่ดำเนินการอยู่ในรูปแบบการให้ทุนการศึกษา อาทิ ทุนมูลนิธิอายิโนะโมะโต๊ะเพื่อผู้เรียนดีมีศักยภาพเป็นเลิศ ทุนส่งน้องเรียนจบ ทุนศึกษาต่อระดับปริญญาโท “ASEAN Scholarship” ทุนสำหรับนักวิจัยดีเด่น เป็นต้น ในปีการศึกษา 2559 มูลนิธิฯ ได้มีการขยายการให้ทุนการศึกษา ภายใต้โครงการ “ทุนมูลนิธิอายิโนะโมะโต๊ะ เพื่อผู้เรียนดีมีทักษะ” (Ajinomoto Talent Scholarship) เพื่อสนับสนุนทุนการศึกษา และส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ ให้กับนักศึกษาที่มีผลการเรียนดีเด่นและกำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมของไทยในปัจจุบันให้ได้รับการพัฒนาและกลับมาเป็นกำลังสำคัญของประเทศต่อไป

38. บริษัทคาโอ มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ “eco together” การร่วมมือกับผู้บริโภคคู่ค้าทางธุรกิจและชุมชน มุ่งมั่นที่จะมีส่วนร่วมในการสร้างสังคมที่ยั่งยืนเชิงรุก โครงการที่ดำเนินการ อาทิ โครงการประกวดภาพวาดด้านสิ่งแวดล้อมนานาชาติระดับเยาวชน ตั้งแต่ปี 2553 ปัจจุบันเป็นปีที่ 11 สำหรับการประกวดภายใต้แนวคิด “Together, we are eco-friendly” “การอยู่ร่วมกันอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” และได้เชิญเด็ก ๆ จากทั่วโลกร่วมวาดภาพที่สื่อถึงกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ความฝันและความหวังสำหรับโลกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมผ่านการวาดภาพ

39. มูลนิธิอออนประเทศไทย ก่อตั้งขึ้นโดยบริษัทอออน ธนสินทรัพย์ (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน) หนึ่งในวัตถุประสงค์หลักด้านการศึกษาในการก่อตั้งมูลนิธิ คือ เพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดจนการให้ทุนการศึกษาและ / หรือเงินบริจาคแก่นักเรียนและ / หรือโรงเรียนต่าง ๆ กิจกรรมที่ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษด้านภาษาอังกฤษที่ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องคือ “กิจกรรม AEON English Speech Contest”

ผลการศึกษา วิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับ ผู้มีความสามารถพิเศษของทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่มีการดำเนินงานในประเทศไทย พบว่า

หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้วยรูปแบบวิธีการที่ต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทสภาพแวดล้อม นโยบาย จุดเน้น ความสนใจ และความพร้อมของแต่ละหน่วยงาน อย่างไรก็ตามทุกหน่วยงานที่เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษต่างมีเป้าหมายเดียวกัน คือ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้มีความสามารถพิเศษในด้านต่าง ๆ ให้ได้รับการพัฒนาในระดับที่สูงขึ้น หรือไปสู่ความเป็นเลิศได้อย่างเต็มศักยภาพ

โดยสามารถวิเคราะห์รูปแบบการส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษที่หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนดำเนินการได้ ดังนี้

1. การส่งเสริมในรูปแบบการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา เป็นการส่งเสริมโดยทั้งจากหน่วยงานของภาครัฐ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงวัฒนธรรม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น รวมถึงองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร เช่น มูลนิธิพลังแห่งการเรียนรู้โดยกลุ่ม ปตท. สถาบันวิทยสิริเมธี ในรูปแบบของการจัดตั้งโรงเรียนเฉพาะทางเพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้มีความสามารถพิเศษเฉพาะด้าน รวมทั้งโครงการที่เป็นความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับมหาวิทยาลัย และกระทรวงหรือหน่วยงานต่าง ๆ โดยการสนับสนุนงบประมาณรายหัวเป็นพิเศษให้กับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษที่ได้รับเลือกเข้าโครงการ ผู้เรียนจะสามารถเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยได้ อาทิ ห้องทดลอง-ปฏิบัติการ ห้องสมุด ศูนย์กีฬา ฯลฯ และได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ในรายวิชาต่างๆ จากคณาจารย์ในมหาวิทยาลัย หรือผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เช่น โครงการ รวม. เป็นต้น

2. การส่งเสริมสนับสนุนในรูปแบบการเสาะหา คัดเลือกผู้มีความสามารถพิเศษ เช่น การจัดเวทีเพื่อแสดงความสามารถ การจัดการประกวด / แข่งขัน การจัดนิทรรศการแสดงผลงาน การจัดค่ายการเรียนรู้ เช่น สมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ บริษัท อสมท. จำกัด (มหาชน) บริษัท ซูเปอร์จีวี จำกัด โครงการ Move World Together เป็นต้น

3. การส่งเสริมสนับสนุนในรูปแบบการมอบทุนการศึกษา เป็นการสนับสนุนทุนการศึกษาให้กับผู้เรียนที่กำลังศึกษาอยู่และมีผลการเรียนระดับดีเด่น หรือมีความสามารถที่โดดเด่นในแต่ละด้านส่วนใหญ่ภาคเอกชน รวมถึงมูลนิธิ หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรต่าง ๆ จะให้การสนับสนุนโดยการมอบทุนการศึกษา เช่น มูลนิธิอานันท์มิตล มูลนิธิเอสซีจี (SCG Foundation) มูลนิธิอายิโนะโมะโต๊ะ มูลนิธิอโชนประเทศไทย เป็นต้น ทั้งนี้ การมอบทุนการศึกษาจะขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้มอบ

4. การส่งเสริมสนับสนุนในรูปแบบการสร้างองค์ความรู้ เป็นการส่งเสริมโดยการผลิตองค์ความรู้ ผลงานวิจัย และสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับผู้มีความสามารถพิเศษ ได้แก่ หน่วยงานภายใต้สังกัดของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) และสมาคมพัฒนาศักยภาพและอัจฉริยภาพ เป็นต้น

นอกจากนี้จากการวิเคราะห์สภาพการมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคเอกชนในการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษยังพบว่า

1. ประเทศไทยให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษครอบคลุมทั้งในลักษณะการจัดการศึกษาในโรงเรียนและกิจกรรมส่งเสริมที่ครอบคลุมหลายด้านโดยภาครัฐและภาคเอกชน เช่น ด้านวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งประดิษฐ์-นวัตกรรม ด้านดนตรี ศิลปะ และการแสดง ด้านภาษา ด้านกีฬา เป็นต้น ภาคเอกชนมีปัจจัยความพร้อมที่จะดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษสูงเนื่องจากมีความคล่องตัวและมีเอกภาพในการบริหารจัดการ

2. การส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษของประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมาให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษทางด้านวิชาการ เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี และจากงานวิจัยพบว่าการพัฒนาทักษะด้านการเคลื่อนไหวทางร่างกาย เช่น ศิลปวัฒนธรรม ดนตรี นาฏศิลป์ ซึ่งประเทศไทยมีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นได้รับการส่งเสริมน้อยกว่าเห็นได้จาก การสนับสนุนค่าใช้จ่ายรายหัวให้กับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ในโรงเรียนเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ในอัตราสูง ในขณะที่โรงเรียนเฉพาะทางที่จัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านดนตรี (โรงเรียนมัธยมสังคีต) กำลังเผชิญกับปัญหาการขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรการศึกษา ในขณะเดียวกันพบว่ายังไม่มีการให้การสนับสนุนด้านทัศนศิลป์มากเท่าที่ควร ซึ่งทั้งสองด้านนี้เป็นด้านสุนทรียศาสตร์ที่ประเทศไทยมีความพร้อมและมีต้นทุนอยู่สูง ส่วนทักษะด้านกีฬาพบว่าได้รับการสนับสนุนตามสมควร

3. แม้หลักการของการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษเป็นไปเพื่อส่งเสริมและพัฒนา ทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ตามความถนัดเฉพาะทางที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพไปถึงขั้นสูงสุด แต่ในทางปฏิบัติปัจจุบันการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษกลับยังไม่ได้ตอบสนองต่อหลักการในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มนี้อย่างที่ควรจะเป็น เพราะเป็นการสอนตามหลักสูตรปกติเหมือนโรงเรียนทั่ว ๆ ไป แต่เน้นความเข้มข้นทางด้านวิชาการ / ทักษะเฉพาะทาง ที่อาจไม่ได้เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individualism) ที่มากพอ อีกทั้งโรงเรียนเฉพาะทางบางแห่งเปิดรับผู้เรียนทั่วไป ที่ไม่มีความถนัดเข้าเรียนเพื่อให้จำนวนผู้เรียนเป็นไป

ตามเกณฑ์ของต้นสังกัด ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการของโรงเรียนเฉพาะทาง อาจส่งผลกระทบต่อโรงเรียนเฉพาะทางเหล่านี้ กลายเป็นโรงเรียนทั่วไปในที่สุด และงานวิจัยแสดงให้เห็นว่า ถึงแม้รัฐจะสนับสนุน ส่งเสริมงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยีให้แก่ห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนต่าง ๆ แต่ก็ยังไม่เพียงพอให้โรงเรียนได้จัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ โรงเรียนจึงต้องเก็บค่าใช้จ่ายแรกเข้าสำหรับการจัดกิจกรรมพิเศษเพิ่มเติม นอกจากนี้ ห้องเรียนพิเศษบางโครงการ เช่น การจัดการศึกษาด้านภาษาอังกฤษในโครงการ EP และ MINI EP อาจไม่สอดคล้องกับหลักการแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ (Gifted Education) โดยตรง แต่เป็นห้องเรียนที่ผู้ปกครองเต็มใจที่จะจ่ายเงินเพิ่มเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนทักษะภาษาอังกฤษกับครูเจ้าของภาษาหรือครูที่มีความสามารถพิเศษด้านภาษาอังกฤษ

4. การจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในรูปแบบของโรงเรียนเฉพาะทางเริ่มก่อตั้งขึ้นหลังจากการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ที่ต้องการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้สอดคล้องกับโครงสร้างทางเศรษฐกิจในอนาคตของประเทศ จวบจนปัจจุบันยังมุ่งมั่นสร้างและพัฒนา นักวิจัย นักวิทยาศาสตร์ นักเทคโนโลยี นักประดิษฐ์ เพื่อผลิตงานวิจัย คิดค้นสิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรมใหม่ ๆ สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและรองรับอุตสาหกรรมในประเทศไทย 4.0 แต่ความพยายามดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับการที่ประเทศไทยยังคงติดกับดักรายได้ปานกลาง (Middle-Income Trap) มากกว่า 20 ปี ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยไม่ได้ใช้ประโยชน์จากความรู้ความสามารถของผู้มีความสามารถพิเศษมากเท่าที่ควร ซึ่งบุคคลเหล่านั้นควรเป็นแกนนำขับเคลื่อนประเทศในแต่ละด้าน เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศ

5. การส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ด้านวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากสถาบันส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ส่วนการส่งเสริมสนับสนุนผู้มีความสามารถพิเศษด้านดนตรี ทัศนศิลป์ กีฬา การสนับสนุนต่าง ๆ ทั้งงบประมาณ ทรัพยากร บุคลากร ขึ้นอยู่กับนโยบาย ความสนใจ และการสนับสนุนของภาคเอกชน ณ ช่วงเวลานั้น ๆ ทำให้การพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษไม่ครอบคลุมทุกด้าน และขาดความต่อเนื่อง

6. การขาดหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบการส่งเสริมและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษในระดับชาติ จากข้อค้นพบของงานวิจัย พบว่า หน่วยงานกลางที่จัดตั้งในอดีตมีการดำเนินการที่ไม่มีประสิทธิภาพมากนักเมื่อเทียบกับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่ได้รับ เช่น ศูนย์ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษแห่งชาติ ซึ่งตามภารกิจหน้าที่แล้วสามารถขับเคลื่อนงานการส่งเสริมและพัฒนา

ผู้มีความสามารถพิเศษให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักการการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษได้ แต่ในความเป็นจริงหน่วยงานที่ตั้งขึ้น ณ ขณะนั้นยังไม่ได้แสดงบทบาทในการกำหนดนโยบาย หลักการ เป้าหมาย กลไกและยุทธศาสตร์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษให้บรรลุวัตถุประสงค์ในภารกิจหน้าที่ได้ จึงถูกลดบทบาทหน้าที่ลง และถูกยุบไปในที่สุดเมื่อ ปี พ.ศ.2552

7. การส่งเสริมและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษนั้น เด็กควรได้รับการคัดกรองตั้งแต่ระดับปฐมวัย ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกตพฤติกรรมของเด็ก การจดบันทึก การสัมภาษณ์ ผู้ปกครอง การจัดมุมเล่นเพื่อสังเกตความสนใจของเด็ก เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันยังไม่ปรากฏว่าเด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาตามหลักการที่ว่า ควรค้นหาเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้พบโดยเร็ว และไม่ควรรอช้ากว่าอายุ 6 ขวบ เพื่อส่งเสริมศักยภาพของเด็กให้ได้รับการพัฒนา ก่อนที่ศักยภาพเหล่านั้น จะถูกกลืนไปกับเด็กอื่น ๆ ทั่วไป ในขณะที่เดียวกันประเทศไทยให้ความสำคัญในการส่งเสริมเด็กที่ถูกค้นพบว่าเป็นผู้มีความสามารถพิเศษในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป ซึ่งอาจทำให้ช้าเกินไปและเด็กอาจตกหล่นไปในชั้นเรียนระดับปฐมวัย และประถมศึกษาได้ รวมถึงยังขาดกระบวนการและมาตรฐานในการเสาะหา คัดกรองผู้มีความสามารถพิเศษที่เป็นระบบ และสร้างขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันในการเสาะหาคัดกรองผู้มีความสามารถพิเศษ เช่น ด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โดยทั่วไปโรงเรียนจะใช้แบบทดสอบของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) แต่ในทางปฏิบัติโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้ผลการเรียนหรือแบบทดสอบที่แต่ละโรงเรียน / โครงการจัดทำขึ้น มาตรฐานการคัดกรองผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษของแต่ละโรงเรียนจึงแตกต่างกัน และส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงในแต่ละระดับชั้น

8. การขาดหลักสูตรที่สร้างผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนผู้มีความสามารถพิเศษ จากการศึกษาพบว่าในอดีตที่ผ่านมามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้เปิดหลักสูตรการสอนในระดับปริญญาโท สาขาการศึกษาสำหรับเด็กปัญญาเลิศ และปิดหลักสูตรไปในเวลาต่อมา เนื่องจากมีจำนวนผู้เรียนน้อย และผู้เชี่ยวชาญสาขานี้มีน้อย จนในปัจจุบันยังไม่มีสถาบันระดับอุดมศึกษาที่เปิดการสอนในหลักสูตรการสอนผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก

9. การขาดการนำองค์ความรู้เกี่ยวกับผู้มีความสามารถพิเศษไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม เช่น องค์ความรู้ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาที่ได้ศึกษาวิจัยพัฒนาไว้หลายด้าน แต่ไม่ได้มีการนำมาใช้ประโยชน์เท่าที่ควร รวมถึง แบบวัดแววความสามารถพิเศษในการเสาะหา / คัดเลือกขั้นพื้นฐานสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ที่นักวิจัยและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกันจัดทำขึ้น รวมถึงเครื่องมือทดสอบวินิจฉัยอัจฉริยภาพด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้รับงบประมาณจากสำนักงาน

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ร่วมกับนักวิจัยจัดทำขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2561 ซึ่งเป็นเครื่องมือคัดกรอง เพื่อค้นหาระดับความสามารถ (Placement Test) ด้านภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เพื่อนำไปสู่การ ค้นหาความเป็นอัจฉริยภาพของนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 - 3 ยังไม่มีการนำออกมาใช้แต่อย่างใด

10. การส่งเสริมและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษของแต่ละหน่วยงานขาดการบูรณาการ (Integration) มีลักษณะต่างคนต่างทำ โดยเฉพาะการใช้ระบบเทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูล รวมถึง การจัดทำฐานข้อมูลกลางของผู้มีความสามารถพิเศษของประเทศไทย

ข้อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษของประเทศไทย จากอดีตถึงปัจจุบัน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนจัดทำและพัฒนาร่างยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษโดยระดมความคิดเห็นจากคณะผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ นักการศึกษา องค์กร และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษที่ได้ดำเนินการหลังประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งในปี พ.ศ. 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำเอกสารรายงานสรุปสภาพปัจจุบันและยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษของประเทศไทย และได้ข้อสรุปที่เป็นยุทธศาสตร์การดำเนินงานที่หน่วยงานต่าง ๆ จะต้องร่วมมือกันดำเนินการ และในปี พ.ศ. 2548 ได้ดำเนินการจัดทำ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549-2559) นำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการสภาการศึกษา (กคศ.) ครั้งที่ 2/2548 โดยคณะกรรมการสภาศึกษามีมติเห็นชอบในหลักการ และให้นำเสนอเข้าคณะรัฐมนตรีพิจารณา แต่เนื่องจากในช่วงดังกล่าวมีการปรับคณะรัฐมนตรีและเปลี่ยนคณะกรรมการกั่นกรองฯ หลายชุด ส่งผลให้ (ร่าง) ยุทธศาสตร์ฯ ยังไม่ผ่านการนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ต่อมาในปี พ.ศ. 2554 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้มีการชำระและปรับปรุง (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559) อีกครั้ง โดยจัดทำเป็น (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561) เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง และนำเสนอต่อคณะอนุกรรมการนโยบายปฏิรูป

การศึกษา (กนป.) ด้านการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ได้ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2554 เพื่อนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีตามลำดับ แต่มีการปรับคณะรัฐมนตรีในช่วงเวลาดังกล่าว ส่งผลให้ (ร่าง) ยุทธศาสตร์ฯ ไม่ได้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีอีกครั้ง ต่อมาในปี พ.ศ. 2558 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดประชุมระดมความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ นักการศึกษา องค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับ

ผู้มีความสามารถพิเศษ เพื่อปรับแก้ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561) ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้ความคิดเห็นว่า (ร่าง) ยุทธศาสตร์ฯ เดิมยังทันสมัยและทันต่อสถานการณ์จึงเห็นสมควรให้ปรับปรุงเป็น (ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563) และได้นำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการสภาการศึกษา ครั้งที่ 3/2558 และในปี พ.ศ. 2562 สำนักงานเลขาธิการร่วมกับสมาคมพัฒนาศักยภาพและอัจฉริยภาพจัดทำรายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย กรณีผู้มีความสามารถพิเศษ เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการจัดการศึกษา และส่งเสริมให้ผู้มีความสามารถพิเศษได้รับการศึกษาอย่างเต็มตามศักยภาพ

สรุปเป็นแผนภาพช่วงเวลาการจัดทำยุทธศาสตร์และข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ
ดังแผนภาพที่ 2

พ.ศ. 2562

สกศ. ร่วมกับ สมาคมพัฒนาศักยภาพและอัจฉริยภาพ จัดทำรายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและรูปแบบ การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ กรณีผู้มีความสามารถพิเศษ

พ.ศ. 2558

สกศ. จัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อระดมความคิดเห็นเพื่อปรับแก้ ร่างยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 – 2561) ให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์ปัจจุบัน เห็นสมควรให้ปรับปรุงเป็น ร่าง ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563) และนำเสนอต่อที่ประชุม กกศ. ครั้งที่ 3/2558

พ.ศ. 2554

สกศ. ปรับปรุงร่างยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559) และจัดทำเป็น ร่างยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 – 2561)

พ.ศ. 2548

สกศ. จัดทำร่างยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)

พ.ศ. 2545

สกศ. จัดทำเอกสารรายงานสรุปสภาพปัจจุบันและ ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ

พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

แผนภาพที่ 2 ช่วงเวลาการจัดทำยุทธศาสตร์และข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ

จากการศึกษาความเป็นมาของความพยายามในการจัดทำยุทธศาสตร์และข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษจากอดีตถึงปัจจุบัน ทั้ง 5 สมัยดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถสรุปเป็นตารางการศึกษาวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษได้ ดังนี้

ตาราง 2 การศึกษาวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษจากอดีต – ปัจจุบัน

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มีความ สามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
1. ระดับนโยบาย 1) จัดทำแผนพัฒนาประเทศที่ เชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายการ พัฒนาประเทศในทุกสาขากับการ ให้การศึกษาสำหรับ ผู้ที่มีความ สามารถพิเศษที่สอดคล้อง กับบริบท สภาพแวดล้อม และ ทรัพยากรของประเทศไทยเช่น การสร้างผู้นำ ด้านการบริหาร จัดการ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างกลไกการ บริหารจัดการ <i>มาตรการ</i> 1) ให้มีคณะกรรมการระดับชาติ ซึ่งประกอบด้วยรองนายก รัฐมนตรีที่กำกับดูแล กระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน คณะกรรมการประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงาน องค์กรที่ เกี่ยวข้องของ	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาโลก และระบบงานการบริหารจัดการ มาตรการ 1) ให้มีหน่วยงานส่วนกลาง ทำ หน้าที่วางนโยบายและแผนปฏิบัติ งานที่ให้เกิดความต่อเนื่อง เชื่อมโยงของการดำเนินงานตั้งแต่ ระดับปฐมวัยจนถึงระดับสูงสุด ของการศึกษาให้แก่ผู้ที่มี ความสามารถพิเศษระดับสูง	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาโลก และระบบงานการบริหารจัดการ มาตรการ 1) ให้มีหน่วยงานส่วนกลาง ทำ หน้าที่วางนโยบายและแผนปฏิบัติ งานในระบบการศึกษาที่มีความ ต่อเนื่องเชื่อมโยงของการ ดำเนินงาน ตั้งแต่ระดับปฐมวัย จนถึงระดับสูงสุดของการศึกษา ให้แก่ผู้มีความสามารถพิเศษ	กลไกการบริหารจัดการ 1) รัฐบาลควรจัดให้มีองค์กรกลาง หรือพัฒนาองค์กรที่มีอยู่เดิมเพื่อ ทำหน้าที่วางระบบ / กลไกในการ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน ดูแล ทั้งในเรื่องของการเสาะหา พัฒนา ระดมทรัพยากร และการใช้ ประโยชน์จากความเชี่ยวชาญ ของบุคคลกลุ่มนี้อย่างมี ประสิทธิภาพ โดยจัดทำแผน

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
การสร้างนักวิทยาศาสตร์ดีเด่น ด้านการใช้พลังงานแสงแดด ด้านวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับ การเกษตรและอื่นๆ ที่เหมาะสม กับทรัพยากรและจุดเด่นอื่นๆ ของประเทศ 2) วางระบบกลไกรวมถึงจัดตั้ง องค์กรระดับชาติที่ถาวรเพื่อ รองรับและวางระบบการ ดำเนินงานในเรื่องนี้อย่างจริงจัง โดยในระยะแรกอาจกำหนดให้ อยู่ในหน่วยงานของรัฐและพัฒนา ให้เป็นองค์กรในกำกับของรัฐ มี ฐานะเป็นนิติบุคคล มีกฎหมาย รองรับ เพื่อให้สามารถบริหาร จัดการได้อย่างคล่องตัว	กระทรวงศึกษาธิการ และ กระทรวงอื่นๆ โดยมี กระทรวงศึกษาธิการเป็นฝ่าย เลขานุการ กรรมการดังกล่าว มี หน้าที่ พัฒนานโยบาย รวมทั้ง ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการ ดำเนินงานพัฒนาเด็กและเยาวชน ที่มีความสามารถพิเศษของ กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ที่ เกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ที่กำหนด 2) ให้จัดทำแผนงบประมาณเชิง บูรณาการที่ประสานการ ดำเนินงาน ร่วมกันระหว่าง หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาเด็กและ	รวมทั้งต้องมีแผนรองรับด้าน อาชีพที่เหมาะสมและใช้ ความสามารถที่มีอยู่เต็มตาม ศักยภาพของคนกลุ่มนี้ให้ชัดเจน โดยคำนึงถึงภาพรวมความ ต้องการกำลังคนของประเทศ 2) เร่งดำเนินการสร้างความ ชัดเจนด้านสิทธิทางกฎหมายโดย จัดทำหรือแก้ไขกฎระเบียบ แนว ปฏิบัติที่เอื้อต่อสถานศึกษาให้ สามารถดำเนินการได้ อาทิ การ จัดหลักสูตรเฉพาะ การจัดการ ศึกษา การวัดและประเมินผลการ เทียบโอน การเรียนข้ามชั้น ฯลฯ และเผยแพร่ให้ความรู้ ความ	ระดับสูง รวมทั้งต้องมีแผนรองรับ ด้านอาชีพที่เหมาะสมและใช้ ความสามารถที่มีอยู่เต็มตาม ศักยภาพของคนกลุ่มนี้ให้ชัดเจน โดยคำนึงถึงภาพรวมความ ต้องการกำลังคนของประเทศ 2) เร่งดำเนินการสร้างความ ชัดเจนด้านสิทธิทางกฎหมายโดย จัดทำหรือแก้ไขกฎระเบียบ แนว ปฏิบัติที่เอื้อต่อสถานศึกษาให้ สามารถดำเนินการได้ อาทิ การ จัดหลักสูตรเฉพาะ การจัดการ ศึกษา การวัดและประเมินผล การเทียบโอน การเรียนข้ามชั้น ฯลฯ และเผยแพร่ให้ความรู้ ความเข้าใจ ไปยัง	ความต้องการกำลังคนของ ประเทศที่เชื่อมโยงการเสาะหา และการพัฒนาผู้มีความสามารถ พิเศษด้านต่าง ๆ จนถึงการ วางแผนด้านอาชีพ (Career Path) ของแต่ละคนไว้อย่าง ชัดเจน 2) กระทรวงศึกษาธิการและ กระทรวงอื่นๆ ที่มีหน้าที่ รับผิดชอบการจัดการศึกษา ควร จัดให้มีหน่วยงานที่ดูแล รับผิดชอบการศึกษาสำหรับผู้มี ความสามารถพิเศษ เป็นการ เฉพาะ โดยมีบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจเป็นที่ปรึกษา ส่งเสริม สนับสนุนและประสานการ

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
3) ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิด องค์กรเครือข่ายต่างๆ ทั้งที่เป็น ผู้เกี่ยวข้องโดยตรง และกลุ่ม ผู้สนใจเพื่อส่งเสริมสนับสนุน ให้ การดำเนินงานในเรื่องนี้เป็นไป อย่างกว้างขวาง ดังที่ประเทศ ต่างๆ ได้ดำเนินการ เช่น การ จัดตั้งกองทุน มูลนิธิสมาคม ฯลฯ 4) จัดทำแผนการผลิตและพัฒนา บุคลากรให้มีความรู้ ความ ชำนาญในเรื่องนี้อย่างเพียงพอ เพื่อรองรับการดำเนินงาน พร้อมๆ กันไปกับการสร้างและ พัฒนาองค์ความรู้ให้กว้างขวาง มากยิ่งขึ้น โดยส่งบุคลากรเข้า ศึกษาต่อทั้งในประเทศ และ	เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ อย่างเป็นระบบและครบวงจร 3) ให้กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้ง ศูนย์ปฏิบัติการพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษที่ ทำหน้าที่ดำเนินงานและประสาน การดำเนินงานของหน่วยปฏิบัติ ต่างๆ ทั้งในกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการ พัฒนาเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ การรวบรวม ข้อมูล สารสนเทศและองค์ความรู้ ระหว่างองค์กรทั้งภายในประเทศ และระหว่างประเทศ 4) สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษา องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ และ	เข้าใจ ไปยังสถาบัน การศึกษา พ่อแม่ และผู้ปกครอง 3) เร่งดำเนินการสร้างความ ชัดเจนด้านการให้สิทธิประโยชน์ แก่หน่วยงาน องค์กร และ บุคคลผู้ให้การส่งเสริมและ สนับสนุนผู้มีความสามารถพิเศษ 4) พัฒนากลไกระบบ และวิธีการ เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานทาง การศึกษาและหน่วยงานอื่นๆ ที่ เกี่ยวข้องกับผู้มีความสามารถ พิเศษ 5) จัดทำแผนงบประมาณเชิง บูรณาการที่ประสานการ ดำเนินงานร่วมกันระหว่าง หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	สถาบันการศึกษา พ่อแม่และ ผู้ปกครอง 3) เร่งดำเนินการสร้างความ ชัดเจนด้านการให้สิทธิประโยชน์ แก่หน่วยงาน องค์กรและบุคคล ผู้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนผู้มี ความสามารถพิเศษ 4) พัฒนากลไกระบบ และวิธีการ เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานทาง การศึกษาและหน่วยงานอื่นๆ ที่ เกี่ยวข้องกับผู้มีความสามารถ พิเศษ 5) จัดทำแผนงบประมาณเชิง บูรณาการที่ประสาน การ ดำเนินงานร่วมกันระหว่าง หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	ดำเนินงานกับหน่วยงาน โดยเฉพาะองค์กรเครือข่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เด็กได้รับการ พัฒนาอย่างเต็มที่ รวมถึงมีการส่ง ต่ออย่างเป็นระบบและครบวงจร 3) การดำเนินงานนโยบายไปสู่ การปฏิบัติควรเป็นไปอย่าง ต่อเนื่อง มีการกำกับติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบ 4) สรรหาผู้บริหารสถานศึกษาที่ จัดการศึกษาสำหรับผู้มี ความสามารถพิเศษด้านต่างๆ ที่มี ความเหมาะสมกับภารกิจ เพื่อให้ การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
ต่างประเทศ เพื่อเอื้อต่อคณะ ศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ให้ สามารถเปิดสอนสาขาวิชา ดังกล่าว รวมถึงการพัฒนา บุคลากรครูในสถานศึกษาต่างๆ ได้กว้างขวางมากขึ้น 5) ส่งเสริม สนับสนุนทั้งในด้าน ทรัพยากรและวิชาการเพื่อให้ สถานศึกษาสามารถจัดการเรียน การสอนให้แก่เด็กที่มี ความสามารถพิเศษได้อย่าง เหมาะสมถูกต้อง โดยเฉพาะอย่าง ยิ่งการจัดการเรียนการสอนใน โรงเรียนทั่วไป เพราะผลการ ดำเนินการดังกล่าวได้ส่งผลให้เด็ก ทั่วไปได้รับการพัฒนาด้วย	เอกชน เป็นศูนย์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษในสาขาต่างๆ ตาม ความเชี่ยวชาญของแต่ละ หน่วยงานพร้อมกับดำเนินการ วิจัยและพัฒนา โดยสนับสนุนให้มี ศูนย์วิจัยและพัฒนาความเป็นเลิศ ด้านต่างๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใน การเสริมสร้างศักยภาพของผู้มี ความสามารถพิเศษอยู่ใน สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ที่ เชื่อมโยงเป็นเครือข่าย 5) ให้มีคณะกรรมการวิจัยและ พัฒนาระดับชาติที่ประกอบด้วย ผู้แทนจากสถาบันอุดมศึกษา และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำ หน้าที่ประสาน และสนับสนุนการ	เพื่อให้เกิดการพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ อย่างเป็นระบบและครบวงจร 6) ให้มีหน่วยงานในลักษณะศูนย์ ปฏิบัติการพัฒนาเด็กและเยาวชน ที่มีความสามารถพิเศษใน กระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่ ดำเนินการพัฒนาเด็กและเยาวชน ที่มีความสามารถพิเศษและ ประสานการดำเนินงานของหน่วย ปฏิบัติต่างๆ ทั้งใน กระทรวงศึกษาธิการและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการ รวบรวมข้อมูลสารสนเทศและ องค์ความรู้ระหว่างองค์กรทั้ง	เพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้มี ความสามารถพิเศษอย่างเป็น ระบบและครบวงจร 6) ให้มีหน่วยงานในลักษณะศูนย์ ปฏิบัติการพัฒนาผู้มี ความสามารถพิเศษในกระทรวง ศึกษาธิการ ทำหน้าที่ดำเนินการ พัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษและ ประสานการดำเนินงานของหน่วย ปฏิบัติต่างๆ ทั้งใน กระทรวงศึกษาธิการและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการ รวบรวมข้อมูลสารสนเทศและ องค์ความรู้ระหว่างองค์กรทั้ง ภายในประเทศและระหว่าง ประเทศ	5) สร้างเส้นทางใหม่ที่เปิดโอกาส ให้หน่วยงานประเภทต่างๆ ทั้ง ภาครัฐ เอกชน ชุมชนสามารถ พัฒนาศักยภาพมนุษย์ได้อย่าง เต็มศักยภาพ โดยไม่ติดกับ กฎระเบียบต่างๆ 6) สนับสนุนสถานศึกษาที่จัด การศึกษาสำหรับผู้มี ความสามารถพิเศษด้วยรูปแบบ และวิธีการต่าง ๆ เช่น การลด ภาษีอุปกรณ์การเรียนการสอน ให้แก่สถานศึกษาเอกชน อาทิเช่น อุปกรณ์ด้านดนตรีที่บางส่วนยัง เห็นว่าเป็นของฟุ่มเฟือย หรือการ ยืดหยุ่นแนวปฏิบัติในการจ้าง ผู้เชี่ยวชาญที่โรงเรียนต้องการให้

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
6) ให้มีการปรับปรุงโรงเรียน เฉพาะทางที่จัดตั้งขึ้น เพื่อความ เป็นเลิศทางสาขาต่างๆ ให้มีการ ดำเนินงานที่ถูกต้องตามหลัก วิชาการในการจัดการเรียนการ สอนสำหรับผู้ที่มีความสามารถ พิเศษ 7) ประชาสัมพันธ์ด้วยรูปแบบ และวิธีการต่างๆ เพื่อ สร้าง ความรู้ความเข้าใจให้ทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้องได้เห็นความสำคัญและ ความจำเป็นของการค้นหาและ พัฒนาผู้ที่มีความสามารถพิเศษ เพื่อ สร้างสรรค์ผู้นำในการพัฒนา ให้กับประเทศ	ดำเนินงานวิจัยให้เป็นไปอย่างมี ทิศทางและเป้าหมายร่วมกัน 6) สร้างระบบ กลไก และวิธีการ เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน ทาง การศึกษาและหน่วยงานอื่นๆ ที่ เกี่ยวข้องกับผู้มีสามารถ พิเศษ 7) ให้หน่วยงานในส่วนกลางที่ เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการสร้าง ความชัดเจนด้านสิทธิทาง กฎหมายโดยจัดทำหรือแก้ไข กฎระเบียบ แนวปฏิบัติ ที่เอื้อต่อ สถานศึกษาให้สามารถดำเนินการ ได้ อาทิ การจัดหลักสูตรเฉพาะ การจัดการศึกษา การวัดและ ประเมินผลการเทียบโอน	ภายใน ประเทศและระหว่าง ประเทศ 7) ให้มีองค์คณะบุคคลด้านการ วิจัยและพัฒนาความรู้ในการ พัฒนาเด็กและเยาวชน ที่มีความสามารถพิเศษ อัน ประกอบด้วยผู้แทนจากสถาบัน อุดมศึกษาและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง เพื่อทำหน้าที่ประสาน และสนับสนุนการดำเนินงานวิจัย ให้เป็นไปอย่างมีทิศทางและ เป้าหมายร่วมกัน 8) สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษา องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและ เอกชน เป็นสถาบัน/ศูนย์ส่งเสริม ผู้มีความสามารถพิเศษในสาขา	7) ให้มีองค์คณะบุคคลด้านการ วิจัยและพัฒนาความรู้ในการ พัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ อัน ประกอบด้วยผู้แทนจาก สถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำหน้าที่ประสาน และสนับสนุนการดำเนินงานวิจัย ให้เป็นไปอย่างมีทิศทางและ เป้าหมายร่วมกัน 8) สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษา องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและ เอกชน เป็นสถาบัน/ศูนย์ส่งเสริม ผู้มีความสามารถพิเศษในสาขา ต่างๆ ตามความเชี่ยวชาญของแต่ละ หน่วยงานพร้อมทั้งดำเนินการ วิจัยและพัฒนา โดยสนับสนุนให้มี	มาเป็นที่ปรึกษา / พี่เลี้ยง (mentor) ให้เด็กกลุ่มนี้ได้อย่าง เหมาะสม การลดความเหลื่อมล้ำ 1) ส่งเสริมสนับสนุนผู้มี ความสามารถพิเศษให้ครอบคลุม ทุกประเภทความสามารถ โดยเฉพาะด้าน ดนตรี ศิลปะ กีฬาและการเคลื่อนไหวร่างกาย ทัศนศิลป์ ศิลปะการแสดงและ อื่นๆ ที่คนไทยมีต้นทุนอยู่สูง 2) หารูปแบบ / วิธีการการจัด การศึกษาที่หลากหลายที่สามารถ ทำให้ผู้เรียนที่อยู่ในสถานศึกษา ทุกขนาด โดยเฉพาะขนาดกลาง และขนาดเล็กได้มีโอกาสพัฒนา

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
8) สร้างกลไกความเชื่อมโยง ระหว่างองค์กรต่างๆ ที่เป็นสห วิทยาการจากหลากหลายสาขา ทั้งด้านจิตวิทยา การแพทย์การ บำบัด เพื่อความร่วมมือในการ พัฒนาเด็กที่มีความสามารถพิเศษ อย่างเป็นระบบ 9) จัดตั้งและเชื่อมโยงกองทุน ต่างๆ ที่มีอยู่ รวมถึงการจัดสรร งบประมาณและระดมทรัพยากร จากทุกส่วนของสังคม เพื่อ ส่งเสริมสนับสนุนให้การ ดำเนินงานในเรื่องนี้เป็นไปอย่าง ถูกต้อง กว้างขวางและรวดเร็ว ทันกับความต้องการในการพัฒนา ประเทศ	การเรียนข้ามชั้น ฯลฯ และ เผยแพร่ให้ความรู้ ความเข้าใจ ไป ยังสถาบันการศึกษา พ่อแม่ และ ผู้ปกครอง 8) ให้สิทธิประโยชน์ด้านต่างๆ สำหรับผู้ให้การส่งเสริมและ สนับสนุนผู้มีความสามารถพิเศษ ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างความ ตระหนักรู้และการมีส่วนร่วม ของผู้ที่เกี่ยวข้อง ก. พ่อ แม่ และผู้อบรมเลี้ยงดู ใกล้ชิด <i>มาตรการ</i> 1) สร้างระบบ กลไก และวิธีการ ต่างๆในการให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง โดยสนับสนุนให้มี	ต่างๆ ตามความเชี่ยวชาญของแต่ละ หน่วยงานพร้อมทั้งดำเนินการ วิจัยและพัฒนา โดยสนับสนุนให้มี สถาบัน / ศูนย์วิจัยและพัฒนา ความเป็นเลิศด้านต่างๆ เพื่อสร้าง องค์ความรู้ในการเสริมสร้าง ศักยภาพของผู้มีความสามารถ พิเศษอยู่ในสถาบันอุดมศึกษา ต่างๆ ที่เชื่อมโยงเป็นเครือข่าย ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนา ระบบการศึกษา <i>มาตรการ</i> 1) สถานศึกษาหรือสถาบันที่จัด การศึกษาสำหรับผู้ที่มีความ สามารถพิเศษ มีการบริหาร	สถาบัน / ศูนย์วิจัยและพัฒนา ความเป็นเลิศด้านต่างๆ เพื่อสร้าง องค์ความรู้ในการเสริมสร้าง ศักยภาพของผู้มีความสามารถ พิเศษอยู่ในสถาบันอุดมศึกษา ต่างๆ ที่เชื่อมโยงเป็นเครือข่าย ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนา ระบบการศึกษา <i>มาตรการ</i> 1) มีสถานศึกษาหรือสถาบันที่จัด การศึกษาสำหรับผู้ที่มีความ สามารถพิเศษ มีการบริหาร จัดการในรูปแบบพิเศษต่างๆ ที่ เอื้อต่อการดำเนินงานจัด การศึกษาสำหรับผู้มีความ	ความสามารถพิเศษให้โดดเด่น เต็มตามศักยภาพเช่นเดียวกับ ผู้เรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ หรือขนาดใหญ่พิเศษ และ สนับสนุนศูนย์การเรียนรู้ที่จัด การศึกษาโดยครอบครัว รวมถึง สถานศึกษาทุกประเภทไม่ใช่ เฉพาะระบบโรงเรียนเท่านั้น 3) เร่งรัดดำเนินการตามที่ระบุไว้ใน มาตรา 60(3) ของ พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ ที่ระบุให้มีการจัดสรร งบประมาณและทรัพยากร ทางการศึกษาเป็นพิเศษให้ เหมาะสมและสอดคล้องกับ

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
2. ระดับปฏิบัติ 2.1 สถานศึกษา (1) ประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริหาร และบุคลากรของ โรงเรียน รวมถึงนักเรียนทุกคนให้มีความรู้ ความเข้าใจถึงลักษณะของเด็กที่มี ความสามารถพิเศษเพื่อให้เกิด ความร่วมมือในการดำเนินงาน (2) ปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารงาน เพื่อรองรับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ซึ่งรวมถึง การปรับเปลี่ยนโครงสร้างเวลา เรียน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้บริหารที่	ชมรม/สมาคมพ่อแม่ผู้ปกครอง เพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ข้อมูล ข่าวสาร แหล่งแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ต่างๆ และส่งเสริม การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา ความสามารถพิเศษของบุตร หลานตนเอง 2) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อ กระตุ้นให้ผู้ปกครอง และผู้ ใกล้ชิด ได้ตระหนักและรับรู้เรื่อง สำคัญต่างๆ โดยเฉพาะการพัฒนา การของมนุษย์ที่ เริ่มตั้งแต่ อยู่ในครรภ์ การเรียนรู้กับ พัฒนาการของสมอง ลักษณะของ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ วิธีการสังเกตความสามารถ	จัดการในรูปแบบพิเศษต่างๆ ที่ เอื้อต่อการดำเนินงานจัดการ การศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษให้เป็นไป อย่างมีมาตรฐานและมี ประสิทธิภาพ 2) มีการสร้างเครื่องมือวัด สมรรถนะทางการเรียนรู้อันเป็นการเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ ตามศักยภาพของผู้เรียนในทุก กลุ่มสาระวิชาตามหลักสูตร แกนกลางอย่างเป็นมาตรฐาน เพื่อให้เกิดระบบการเทียบโอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่าง กว้างขวาง ทัวถึงและเป็นธรรมแก่ ผู้เรียน	ความสามารถพิเศษให้เป็นไป อย่างมีมาตรฐานและมี ประสิทธิภาพ 2) มีการสร้างเครื่องมือวัด สมรรถนะทางการเรียนรู้อันเป็นการเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ ตามศักยภาพของผู้เรียนในทุก กลุ่มสาระวิชาตามหลักสูตร แกนกลางอย่างเป็นมาตรฐาน เพื่อให้เกิดระบบการเทียบโอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่าง กว้างขวาง ทัวถึงและเป็นธรรมแก่ ผู้เรียน 3) มีศูนย์เสาะหาและพัฒนา ความสามารถของเด็กในแต่ละ จังหวัดโดยในระยะแรกให้จัดตั้ง	ความจำเป็นในการจัดการศึกษา สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ การจัดการเรียนการสอน 1) ดำเนินการพัฒนายุทธศาสตร์ การจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษที่ได้ ดำเนินการไว้แล้วเป็นกรอบการ ดำเนินงานในเรื่องนี้ให้เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ 2) กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษามี การผลิตครูและทำหน้าที่พัฒนา ครูผู้สอนเด็กกลุ่มที่มีความสามารถพิเศษให้สามารถจัดการ การศึกษาเป็นรายบุคคลได้ รวมถึงเปิดโอกาสให้เด็กกลุ่มนี้ได้ เรียนรู้ในมหาวิทยาลัยด้วย

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
ต้องช่วยชี้แนะ และลงมือร่วมกับ ครูอย่างใกล้ชิดจนประสบ ความสำเร็จ เพื่อสร้างความมั่นใจ ให้กับผู้ปฏิบัติ (3) ปรับระบบการจัดการเรียน การสอนให้เหมาะสมกับเด็กที่มี ความสามารถพิเศษที่เน้นความ แตกต่างเป็นรายบุคคล และการ เรียนรู้โดยผ่านสื่อประเภทต่างๆ ซึ่งครูจะต้องเป็นผู้ชี้แนะ ฉะนั้น การนิเทศเพื่อให้ครูปรับบทบาท ใหม่ จึงมีความจำเป็นที่ต้องทำ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง รวมถึงการมีสื่ออุปกรณ์การเรียน การสอนที่ทำทนายเด็กกลุ่มนี้อย่าง เพียงพอตลอดเวลา	ความสนใจและความถนัดของ บุตรหลานตั้งแต่วัยเยาว์และ สามารถที่จะส่งเสริมและพัฒนา ความสามารถที่มีอยู่ให้เจริญงอก งามต่อไปได้ ข. สื่อมวลชน / ประชาชน มาตรการ 1) สร้างความรู้ ความเข้าใจและ ตระหนักในความสำคัญของการ ค้นหาและพัฒนาเด็กและเยาวชน ที่มีความสามารถพิเศษ ตลอดจน ส่งเสริมผลงานที่เกิดจากความคิด สร้างสรรค์ โดยให้สื่อมวลชนเป็น พลังสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารให้แก่กลุ่มบุคคลต่างๆ	3) ให้มีศูนย์เสาะหาและพัฒนา ความสามารถของเด็กในแต่ละ จังหวัดโดยในระยะแรกให้จัดตั้ง ในสถานศึกษาหรือ สถาบันการศึกษาสังกัดต่างๆ ที่มี ความพร้อม และเปิดโปรแกรม การเรียนการสอนสำหรับผู้มี ความสามารถพิเศษในสาขาต่างๆ ในลักษณะของการเรียนร่วมใน โรงเรียนปกติหรือจัดตั้งเป็น โรงเรียนเฉพาะทางตามความจำ เป็นอย่างน้อยจังหวัดละ 2 โรงเรียน โดยดำเนินงานขยายเครือข่าย หรือสาขาจากต้นแบบที่มีอยู่ใน ปัจจุบัน เพื่อทำหน้าที่ ได้แก่	ในสถานศึกษาหรือ สถาบันการศึกษาสังกัดต่างๆ ที่มี ความพร้อม และเปิดโปรแกรม การเรียนการสอนสำหรับผู้มี ความสามารถพิเศษในสาขาต่างๆ ในลักษณะของการเรียนร่วมใน โรงเรียนปกติหรือจัดตั้งเป็น โรงเรียนเฉพาะทางตามความจำ เป็นอย่างน้อยจังหวัดละ 2 โรงเรียน โดยดำเนินงานขยายเครือข่าย หรือสาขาจากต้นแบบที่มีอยู่ใน ปัจจุบัน เพื่อทำหน้าที่ ได้แก่ ☐ เสาะหาและพัฒนาเด็กที่มี ความสามารถพิเศษให้เร็วที่สุด ในช่วงอายุ 2 - 6 ขวบ โดยให้ ความรู้แก่พ่อแม่ ครู-อาจารย์ ใน	รูปแบบต่าง ๆ ที่ช่วยพัฒนา ความสามารถของเด็กใน หลากหลายสาขาตามความพร้อม ของมหาวิทยาลัย 3) ให้กระทรวงศึกษาธิการเร่ง ปรับปรุงหลักสูตร ที่รวมถึงการ กำหนดหน่วยการเรียนรู้หรือ โครงสร้างเวลาเรียน การจัดการ เรียนรู้ การวัดและประเมินผลที่ เน้นสมรรถนะของผู้เรียนอย่าง รอบด้านตามพหุปัญญา ไม่ใช่ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการเป็นหลัก อย่างเดียว รวมถึงการปรับกฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติต่างๆ ให้มี ความยืดหยุ่นต่อการจัดการศึกษา สำหรับเด็กกลุ่มนี้

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
(4) ปรับการวัดผลประเมินผลที่ เน้นการประเมินตามสภาพจริง (5) บุคลากรที่จัดการเรียนการ สอนให้กับเด็กที่มีความสามารถ พิเศษ ควรได้รับการคัดเลือกเป็น อย่างดีและควรให้การอบรมและ ฝึกปฏิบัติการวิจัยร่วมสอนใน ลักษณะการศึกษาพิเศษเพราะ การได้รับการอบรมช่วยเหลือ แนะนำจากผู้เชี่ยวชาญอย่าง ใกล้ชิด ต่อเนื่องทำให้ครูมีความ มั่นใจและสามารถดำเนินการให้ ประสบผลสำเร็จได้ (6) ควรมีการระดมทรัพยากรไว้ อย่างเพียงพอ เนื่องจากการจัด การศึกษาให้แก่เด็กกลุ่มดังกล่าว	2) ร่วมกันรณรงค์ เผยแพร่ และ ประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีการ และ รูปแบบต่างๆ เพื่อให้กลุ่มบุคคล องค์กร สถาบันต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน รวมทั้งชุมชนและ สังคมตระหนักในสำคัญ รวมถึงสนับสนุนการจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิ หรือองค์กรต่างๆ เพื่อระดมความร่วมมือ ช่วยเหลือ ในการพัฒนาความสามารถของ เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถ พิเศษ ให้เป็นไปอย่างเต็มตาม ศักยภาพ 3) ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆทั้ง ภาครัฐและเอกชนที่มีความสนใจ ที่จะให้ความรู้และประสบการณ์	☐ เสาะหาและพัฒนาเด็กที่มี ความสามารถพิเศษให้เร็วที่สุด ในช่วงอายุ ๒-๖ ขวบ โดยให้ ความรู้แก่พ่อแม่ ครู-อาจารย์ ใน การสังเกตแวความสามารถ พิเศษของเด็ก และจัดกิจกรรม ต่างๆ กระตุ้นความสามารถของ เด็ก บันทึกไว้อย่างต่อเนื่อง และ ส่งต่อในการเรียนที่สูงขึ้นไป ☐ พัฒนาให้มีระบบการ ตรวจสอบเพื่อป่งชี้ (Identify) เด็กที่มีลักษณะพิเศษโดยมีทีมงาน ที่มาจากผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ ทั้งจากนักวิทยาศาสตร์ แพทย์ นักจิตวิทยา นักการศึกษา นัก แนะแนว ฯลฯ	การสังเกตแวความสามารถ พิเศษของเด็ก และจัดกิจกรรม ต่างๆ กระตุ้นความสามารถของ เด็ก บันทึกไว้อย่างต่อเนื่อง และ ส่งต่อในการเรียนที่สูงขึ้นไป ☐ พัฒนา / สนับสนุนการพัฒนา เครื่องมือและระบบการตรวจสอบ เพื่อการเสาะหา / คัดเลือก (Identify) เด็กที่มีลักษณะพิเศษ โดยมีทีมงานที่มาจากผู้เชี่ยวชาญ สาขาต่างๆ ทั้งจาก นักวิทยาศาสตร์ แพทย์ นักจิตวิทยา นักการศึกษา นักแนะแนว ฯลฯ 4) ให้รัฐสนับสนุนทรัพยากรและ อื่นๆ ให้สถานศึกษาหรือสถาบันที่	4) เร่งสร้างความเข้าใจให้ บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับ รวมทั้งพ่อ-แม่ ผู้ปกครอง ในเรื่อง เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถ พิเศษ ทั้งในเรื่องนิยาม / ความหมาย วิธีการเสาะหา การ พัฒนา ให้ทุกฝ่ายมีส่วนในการ สร้างเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษเพื่อประโยชน์ ของสังคมและประเทศชาติ 5) พัฒนาเครื่องมือ รูปแบบและ กระบวนการเสาะหาคัดเลือกผู้มี ความสามารถพิเศษที่มีความ หลากหลาย เหมาะสมและมี มาตรฐาน สำหรับเด็กแต่ละ ประเภท รวมถึงการนำองค์

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
จำเป็นต้องมีการพัฒนา เปลี่ยนแปลงปัจจัยต่างๆ อย่าง สม่ำเสมอ ฉะนั้นจึงควรประสาน ความช่วยเหลือร่วมมือทั้งในด้าน ความรู้ วิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ สื่อ-อุปกรณ์ต่างๆ ทั้งจากองค์กร ต่างๆ รวมถึงพ่อแม่ ผู้ปกครอง อย่างเพียงพอ 2.2 ครอบครัว (1) ส่งเสริม สนับสนุนให้บิดา มารดา ผู้ปกครองมีความรู้ความ เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ในการ พัฒนาบุตรหลานให้มีการพัฒนาที่ สมบูรณ์รอบด้าน สามารถสังเกต แววศักยภาพ และส่งเสริม สนับสนุนได้อย่างถูกแนวทาง	แก่ผู้ที่มีความสามารถพิเศษ ได้มี โอกาส ได้รับความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องธรรมชาติของเด็กกลุ่มนี้ รวมถึงสภาพปัญหา ความ ต้องการและแนวทางการ ดำเนินการที่หลากหลายรูปแบบ ในการ สนับสนุนหรือร่วมจัด การศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสร้างแรงจูงใจ ให้เข้ามา เป็นพี่เลี้ยงด้วยวิธีการต่างๆ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาระบบการศึกษา ก. ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรการ 1) ปรับระบบการศึกษาให้มี รูปแบบที่หลากหลายยืดหยุ่นที่	4) ให้รัฐสนับสนุนทรัพยากรและ อื่นๆ ให้สถานศึกษาหรือสถาบันที่ จัดการศึกษาสำหรับผู้ ที่มีความสามารถพิเศษให้มีความ พร้อมที่จะจัดการเรียนการสอน สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษได้ อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสนับ สนับสนุนให้ความช่วยเหลือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มาจาก ครอบครัวด้อยฐานะทางเศรษฐกิจ 5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ สถาบันอุดมศึกษา เปิดสถาบัน เฉพาะทางสำหรับเด็กที่มี ความสามารถพิเศษสาขา/ด้าน ต่างๆ ให้คณาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ ของมหาวิทยาลัยเป็นผู้สอนใน	จัดการศึกษาสำหรับผู้ ที่มีความสามารถพิเศษให้มีความ พร้อมที่จะจัดการเรียนการสอน สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษได้ อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสนับ สนับสนุนให้ความช่วยเหลือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มาจาก ครอบครัวด้อยฐานะทางเศรษฐกิจ 5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ สถาบันอุดมศึกษา เปิดสถาบัน เฉพาะทางสำหรับเด็กที่มีความ สามารถพิเศษสาขา / ด้านต่างๆ ให้คณาจารย์ผู้เชี่ยวชาญของ มหาวิทยาลัยเป็นผู้สอนในสถาบัน นั้นๆ ทั้งนี้ให้สถาบันทำหน้าที่ ได้แก่	ความรู้ที่ได้มีการพัฒนาไว้แล้วมา ใช้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
โดยเฉพาะในด้านที่มี ความสามารถพิเศษ โดยจัดให้มี องค์กรที่มีหน้าที่ให้คำปรึกษา หารือ (2) ให้มีการประสานความ ร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับ สถานศึกษา (3) ส่งเสริม สนับสนุน บุตร หลานด้วยกิจกรรมต่างๆ ตามควร แก่ฐานะ	สามารถตอบสนองการเรียนรู้ของ ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษได้ อย่างถูกต้องเหมาะสม 2) ในระดับก่อนประถมศึกษา เน้นให้ พ่อแม่ ครู-อาจารย์สังเกต และรู้จักเด็กเป็นรายบุคคล รวมถึงสามารถสังเกตแนว ความสามารถพิเศษ ของเด็ก และ จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อกระตุ้น เสริมการพัฒนาความสามารถของ เด็กบันทึกไว้อย่างต่อเนื่อง และ ส่งต่อในการเรียนที่สูงขึ้นไป 3) จัดให้มีระบบการตรวจสอบ เพื่อบ่งชี้ (Identify) เด็กที่มี ลักษณะพิเศษโดยมีทีมงานที่มา จากผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ ทั้ง	สถาบันนั้นๆ ทั้งนี้ให้สถาบันทำ หน้าที่ ได้แก่ ☐ เปิดโปรแกรมการเรียน ล่วงหน้า(Advanced Placement Program) หรือส่ง คณาจารย์ / ผู้เชี่ยวชาญจัด หลักสูตรในระดับมหาวิทยาลัย ให้กับผู้เรียนที่มีความสามารถ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มี โปรแกรมสำหรับเด็กที่มี ความสามารถพิเศษ ☐ จัดโปรแกรมเพิ่มพูน ประสบการณ์ (Enrichment Program) โดยให้วิทยากรที่มี ความเชี่ยวชาญระดับสูงช่วยสร้าง	☐ เปิดโปรแกรมการเรียน ล่วงหน้า(Advanced Placement Program) หรือส่ง คณาจารย์ / ผู้เชี่ยวชาญจัด หลักสูตรในระดับมหาวิทยาลัย ให้กับผู้เรียนที่มีความสามารถ พิเศษ โดยร่วมมือกับสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มี โปรแกรมสำหรับเด็กที่มี ความสามารถพิเศษ ☐ จัดโปรแกรมเพิ่มพูน ประสบการณ์ (Enrichment Program) โดยให้วิทยากรที่มี ความเชี่ยวชาญระดับสูงช่วยสร้าง ประสบการณ์พิเศษให้แก่เด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษใน	

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
	จาก นักวิทยาศาสตร์ แพทย์ นักจิตวิทยา นักการศึกษา นัก แนะแนว ฯลฯ 4) ควรเริ่มดำเนินการเสาะหาและ พัฒนาเด็กที่มีความสามารถ พิเศษให้เร็วที่สุด ทั้งนี้ควรอยู่ ในช่วงอายุ 2-6 ขวบ 5) ในระยะแรก ให้สถานศึกษา สังกัดต่างๆ ที่มีความพร้อมและ เหมาะสมจัดตั้งเป็นศูนย์สำรวจ แววความสามารถของเด็กในแต่ละ จังหวัดและเปิดโปรแกรมการ เรียน การสอนสำหรับผู้มี ความสามารถพิเศษในสาขาต่างๆ ในลักษณะของการเรียนร่วมใน โรงเรียนปกติหรือจัดตั้งเป็น	ประสบการณ์พิเศษให้แก่เด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษใน ระดับห้วกะที่ ในช่วงเวลาต่างๆ เช่น การจัดค่าย จัดการแข่งขัน ฯลฯ โดยมีทุนช่วยเหลือเด็กที่ ด้อยโอกาส ☐ เปิดหลักสูตรพิเศษที่ลุ่มลึกทำ ทายมีลักษณะเน้นการวิจัยเฉพาะ ทางซึ่งสามารถเรียนตั้งแต่ระดับ ปริญญาตรี-ปริญญาเอกได้ (Honors Program) ให้เด็กที่มี ความสามารถพิเศษหลายด้าน สามารถเลือกเรียนได้มากกว่า 1 วิชาเอกในระดับปริญญาตรี หรือ ได้ทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญใน	ระดับห้วกะที่ ในช่วงเวลาต่างๆ เช่น การจัดค่าย จัดการแข่งขัน ฯลฯ โดยมีทุนช่วยเหลือเด็กที่ ด้อยโอกาส ☐ เปิดหลักสูตรพิเศษที่ลุ่มลึกทำ ทายมีลักษณะเน้นการวิจัยเฉพาะ ทางซึ่งสามารถเรียนตั้งแต่ระดับ ปริญญาตรี-ปริญญาเอกได้ (Honors Program) ให้เด็กที่มี ความสามารถพิเศษหลายด้าน สามารถเลือกเรียนได้มากกว่า 1 วิชาเอกในระดับปริญญาตรี หรือ ได้ทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญใน สาขาต่างๆ เพื่อให้มีความรู้อย่าง ลึกซึ้ง	

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
	โรงเรียนเฉพาะทางตามความจำเป็น อย่างน้อยจังหวัดละ 2 โรงเรียน โดยดำเนินงานขยายเครือข่ายหรือสาขาจากต้นแบบที่มีอยู่ในปัจจุบัน 6) การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ ควรเชื่อมโยงทุกสาขา / ด้านตามแนวพหุปัญญา โดยบูรณาการด้านศิลปะ ดนตรี หรืออื่นๆ เข้าไปในกระบวนการพัฒนาเพื่อให้เกิดความสมดุลและเป็นไปอย่างเต็มศักยภาพ 7) สถานศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับผู้ที่ความสามารถพิเศษ ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนา	สาขาต่างๆ เพื่อให้มีความรู้อย่างลึกซึ้ง ☐ จัดโครงการฝึกอบรมระยะสั้นและระยะยาวทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษได้มีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ☐ เปิดโปรแกรมการเรียนรายบุคคลเพื่อเพิ่มโอกาสให้เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษที่เชี่ยวชาญในเชิงลึกด้านใดด้านหนึ่งแต่อาจมีข้อด้อยในวิชาอื่น โดยให้ยกเว้นหรือเพิ่มเติมรายวิชาเพื่อความเหมาะสม ทั้ง	☐ จัดโครงการฝึกอบรมระยะสั้นและระยะยาวทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษได้มีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ☐ เปิดโปรแกรมการเรียนรายบุคคลเพื่อเพิ่มโอกาสให้เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษที่เชี่ยวชาญในเชิงลึกด้านใดด้านหนึ่งแต่อาจมีข้อด้อยในวิชาอื่น โดยให้ยกเว้นหรือเพิ่มเติมรายวิชาเพื่อความเหมาะสม ทั้งเปิดโอกาสให้เข้าเรียนได้โดยใช้ระบบการเทียบโอน	

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
	เด็กทุกด้านอย่างชัดเจน ทั้งด้าน อารมณ์ คุณธรรมจริยธรรม สังคม และร่างกาย โดยประสานกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการ จัดทำกิจกรรมพิเศษ มีการดูแล ทางด้านจิตวิทยาและแนะแนว อย่างเป็นระบบชัดเจน 8) สถานศึกษาตามข้อที่ 5 สามารถมีการบริหารจัดการใน รูปแบบ พิเศษต่างๆ ที่เอื้อต่อการ ดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับผู้ มีความสามารถพิเศษ ให้เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ 9) สนับสนุนให้มีบริการเปิด ห้องปฏิบัติการของสถานศึกษาใน โอกาสต่างๆ นอกเหนือเวลาเรียน	เปิดโอกาสให้เข้าเรียนได้โดยใช้ ระบบการเทียบโอน ☐ ประสานและเชื่อมโยงการ ดำเนินงานระหว่างหน่วยงานและ องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อดูแล เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถ พิเศษอย่างเป็นองค์รวมและครบ วงจร ยุทธศาสตร์ที่ 3 การผลิตและ พัฒนาบุคลากร <i>มาตรการ</i> 1) สนับสนุนให้สถาบันการศึกษา หน่วยงานการศึกษาต่างๆ ส่ง ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ คณาจารย์ และข้าราชการ เข้ารับการศึกษ	☐ ประสานและเชื่อมโยงการ ดำเนินงานระหว่างหน่วยงานและ องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การ นำผลการเทียบโอนระดับ ความสามารถทางการเรียนเพื่อ สิทธิที่จะได้เรียนตามศักยภาพใน วิชา หรือสาขาที่ตนถนัด เพื่อดูแล เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถ พิเศษอย่างเป็นองค์รวมและครบ วงจร ยุทธศาสตร์ที่ 3 การผลิตและ พัฒนาบุคลากร <i>มาตรการ</i> 1) สนับสนุนให้สถาบันการศึกษา หน่วยงานการศึกษาต่างๆ ส่ง	

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
	ปกติเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กและ เยาวชน ได้ฝึกฝนความเชี่ยวชาญ และความชำนาญพิเศษอย่าง เต็มที่ 10) ให้รัฐสนับสนุนทรัพยากรและ อื่นๆ ให้สถานศึกษาตามข้อที่ 5 ให้มีความพร้อมที่จะจัดการเรียน การสอนสำหรับผู้มีความสามารถ พิเศษได้ 11) ให้สถานศึกษาตามข้อที่ 5 เปิดรับเด็กและเยาวชน ในจังหวัด นั้นๆ ที่ได้รับการรับรองว่ามีแว ความสามารถพิเศษจากคณะ ผู้เชี่ยวชาญของศูนย์หรือจาก ผู้เชี่ยวชาญของสถาบันต่างๆ เข้า เรียน โดยมีรัฐบาลและองค์กร	อบรม ดูงานเพื่อให้ความรู้ความ เข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษา สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ จากสถาบันหรือองค์กรทั้งใน ประเทศและต่างประเทศ 2) ให้สถาบันอุดมศึกษาที่เปิด สอนคณะครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์ จัดให้นิสิต นักศึกษาทุกคนได้ศึกษาถึง ลักษณะและวิธีการเรียนรู้ของเด็ก ที่มีความต้องการพิเศษซึ่งรวมถึง เด็กที่มีความสามารถพิเศษ โดย จัดเป็นวิชาบังคับที่นักศึกษาทุก คนต้องเรียน รวมถึงจัดเป็นสาขา เฉพาะการเรียนการสอนสำหรับผู้ มีความสามารถพิเศษ	ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ คณาจารย์ และข้าราชการ เข้ารับการศึกษ อบรม ดูงานเพื่อให้ความรู้ความ เข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษา สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ จากสถาบันหรือองค์กรทั้งใน ประเทศและต่างประเทศ 2) ให้สถาบันอุดมศึกษาที่เปิด สอนคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ จัดให้นิสิต นักศึกษาทุกคนได้ ศึกษาถึงลักษณะและวิธีการ เรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการ พิเศษซึ่งรวมถึงเด็กที่มี ความสามารถพิเศษ โดยจัดเป็น วิชาบังคับที่นักศึกษาทุกคนต้อง เรียน รวมถึงจัดเป็นสาขาเฉพาะ	

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
	ต่างๆ สนับสนุนให้ความช่วยเหลือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีมาจาก ครอบครัวด้อยฐานะทางเศรษฐกิจ ข. ระดับอุดมศึกษา <i>มาตรการ</i> 1) เปิดโปรแกรมการเรียน ล่วงหน้า (Advanced Placement) ใน สถาบันอุดมศึกษา หรือส่ง คณาจารย์/ผู้เชี่ยวชาญจัด หลักสูตรในระดับ มหาวิทยาลัย ให้กับผู้เรียนที่มีความสามารถ พิเศษระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาที่มีโปรแกรม สำหรับเด็กที่มีความสามารถ พิเศษ	3) สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษา ที่มีความเหมาะสมเปิดสอนสาขา การจัดการศึกษาสำหรับผู้มี ความสามารถพิเศษ ในระดับ ปริญญาโทและปริญญาเอก 4) สนับสนุนให้ครู-อาจารย์ ใน โรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับผู้มี ความสามารถพิเศษได้มีโอกาส ศึกษาระดับปริญญาโทและ ปริญญาเอกโดยสามารถใช้ ประสบการณ์การจัดการเรียนการ สอนสำหรับผู้มีความสามารถ พิเศษเทียบโอนเป็นหน่วยกิตของ การเรียนได้ ซึ่งเป็นการเรียน ควบคู่กับการปฏิบัติจริง	การเรียนการสอนสำหรับผู้มี ความสามารถพิเศษ 3) สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษา ที่มีความเหมาะสมเปิดสอนสาขา การจัดการศึกษาสำหรับผู้มี ความสามารถพิเศษ ในระดับ ปริญญาโทและปริญญาเอก 4) สนับสนุนให้ครู-อาจารย์ ใน โรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับผู้มี ความสามารถพิเศษได้มีโอกาส ศึกษาระดับปริญญาโทและ ปริญญาเอกโดยสามารถใช้ ประสบการณ์การจัดการเรียนการ สอนสำหรับผู้มีความสามารถ พิเศษเทียบโอนเป็นหน่วยกิตของ	

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
	2) ให้สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนคณะครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์ จัดให้นิสิตนักศึกษาทุกคนได้ศึกษาถึงลักษณะและวิธีการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษซึ่งรวมถึงเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โดยจัดเป็น วิชาบังคับที่ทุกคนต้องเรียน รวมถึงจัดเป็นสาขาเฉพาะการเรียนการสอนสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ 3) เปิดหลักสูตรพิเศษที่มุ่งฝึกทำหัตถมีลักษณะเน้นการวิจัยเฉพาะทาง ซึ่งสามารถเรียนตั้งแต่ระดับปริญญาตรี-ปริญญาเอกได้ (Honors Program) ให้เด็กที่มี	5) สนับสนุนการเชื่อมโยงเครือข่ายด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายระหว่างสถานศึกษา ครู-อาจารย์ ระดับต่างๆ เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกันให้เป็นไปอย่างกว้างขวาง 6) สนับสนุนการใช้ระบบเทคโนโลยีในการผลิตและพัฒนาบุคลากร เพื่อให้สามารถ ขยายผลได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว 7) ให้มีระบบการพัฒนาและการสนับสนุนบุคลากรที่ทำหน้าที่การจัดการศึกษาสำหรับ ผู้มีความสามารถพิเศษอย่างครบวงจร ทั้งการสร้างแรงจูงใจ	การเรียนรู้ได้ ซึ่งเป็นการเรียนควบคู่กับการปฏิบัติจริง 5) สนับสนุนการเชื่อมโยงเครือข่ายด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายระหว่างสถานศึกษา ครู-อาจารย์ ระดับต่างๆ เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกันให้เป็นไปอย่างกว้างขวาง 6) สนับสนุนการใช้ระบบเทคโนโลยีในการผลิตและพัฒนาบุคลากร เพื่อให้สามารถขยายผลได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว 7) ให้มีระบบการพัฒนาและการสนับสนุนบุคลากรที่ทำหน้าที่การจัดการศึกษาสำหรับผู้	

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
	ความสามารถพิเศษหลายด้าน สามารถเลือกเรียนได้ มากกว่า 1 วิชาเอกในระดับปริญญาตรีหรือได้ทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ให้มีความรู้อย่างลึกซึ้ง 4) เปิดโรงเรียนเฉพาะทางสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ด้านต่างๆ และให้คณาจารย์ผู้เชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยเป็นผู้สอนใน โรงเรียนนั้นๆ 5) จัดโปรแกรมเพิ่มพูนประสบการณ์ (Enrichment Program) โดยให้วิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญระดับสูงช่วยสร้างประสบการณ์พิเศษให้แก่เด็ก และเยาวชนที่มีความสามารถ	เงินเดือน ค่าตอบแทน ตลอดจนภาระงานที่ต้องดำเนินการ และการประเมินคุณภาพการทำงานของบุคลากร 8) มีระบบการจูงใจเพื่อให้คณาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านต่างๆ แต่ละสถาบัน ร่วมเป็นที่เลี้ยง (Mentor) และให้บริการในการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ และให้โรงเรียนจัดส่งนักเรียนมาในช่วงปิดภาคฤดูร้อนหรือเวลาที่กำหนดตามความเหมาะสม ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างและการถ่ายทอดองค์ความรู้ <i>มาตรการ</i>	ความสามารถพิเศษอย่างครบวงจร ทั้งการสร้างแรงจูงใจเงินเดือน ค่าตอบแทน ตลอดจนภาระงานที่ต้องดำเนินการ และการประเมินคุณภาพการทำงานของบุคลากร 8) มีระบบการจูงใจเพื่อให้คณาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านต่างๆ แต่ละสถาบัน ร่วมเป็นที่เลี้ยง (Mentor) และให้บริการในการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ และให้โรงเรียนจัดส่งนักเรียนมาในช่วงปิดภาคฤดูร้อนหรือเวลาที่กำหนดตามความเหมาะสม	

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
	พิเศษในระดับหัวกะทิ ในช่วง เวลาต่างๆ เช่น การจัดค่าย จัดการแข่งขัน ฯลฯ โดยมีทุน ช่วยเหลือเด็กที่ด้อยโอกาส 6) สนับสนุนให้เด็กและเยาวชนที่ มีความสามารถพิเศษได้รับ ประสบการณ์จากศูนย์ความเป็น เลิศด้านต่างๆ ที่มีอยู่ใน สถาบันอุดมศึกษา ทั้งใน ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และมี ระบบการจูงใจเพื่อให้คณาจารย์ที่ มีความเชี่ยวชาญด้านต่างๆ แต่ละ สถาบันร่วมเป็นพี่เลี้ยง (Mentor) และให้บริการในการพัฒนาเด็ก และเยาวชน และให้โรงเรียน จัดส่งนักเรียนมาในช่วงปิดภาคฤดู	1) จัดให้มีกระบวนการเสาะหา และพัฒนาผู้ที่มีความสามารถ พิเศษที่มีมาตรฐาน ทั้งการ เสาะหา การคัดกรอง การจัดการ เรียนรู้ การวัดประเมินผล และ การพัฒนาส่งต่อในแต่ละระดับ การศึกษา และการทำงานที่ต้อง ใช้ความสามารถระดับสูง 2) สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษา สถานศึกษา และหน่วยงาน ทางการศึกษาดำเนินการวิจัยและ พัฒนาเพื่อสร้างความรู้ใหม่ที่จะ นำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับ ประเทศไทย 3) ให้มีหน่วยงานที่เก็บสะสมคลัง เครื่องมือที่มีมาตรฐาน ทั้งแบบ	ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างและ การถ่ายทอดองค์ความรู้ มาตรการ 1) จัดให้มีกระบวนการเสาะหา และพัฒนาผู้ที่มีความสามารถพิเศษ ที่มีมาตรฐาน ทั้งการเสาะหา การ คัดกรอง การจัดการเรียนรู้ การ วัดประเมินผล และการพัฒนาส่ง ต่อในแต่ละระดับการศึกษา และ การทำงานที่ต้องใช้ความสามารถ ระดับสูง 2) สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษา สถานศึกษา และหน่วยงาน ทางการศึกษาดำเนินการวิจัยและ พัฒนาเพื่อสร้างความรู้ใหม่ที่จะ	

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
	ร้อนหรือเวลาที่กำหนดตามความ เหมาะสม 7) ให้สถาบันอุดมศึกษาเปิด โอกาสให้เด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ ที่เชี่ยวชาญ ในเชิงลึกด้านใดด้านหนึ่งแต่อาจมี ข้อด้อย ในวิชาอื่น ได้มีโอกาสเข้า เรียนโดยใช้ระบบการเทียบโอน เข้าช่วยเหลือ 8) สถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินการ ในเรื่องนี้ต้องมีการเชื่อมโยง ระหว่างหน่วยงานและองค์กร ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อดูแลเด็ก และเยาวชนที่มีความสามารถ พิเศษอย่างเป็นองค์รวมและครบ วงจร	สำรวจ แบบทดสอบที่มีมาตรฐาน และแบบทดสอบทั่วไป ที่สามารถ ใช้เป็นเครื่องมือในการเสาะหา คัดกรองและตรวจสอบ ความสามารถพิเศษ เช่น เครื่องมือทดสอบสติปัญญา เครื่องมือตรวจสอบแต่ละ สาขาวิชา แบบทดสอบวินิจฉัยแต่ ละวิชา ฯลฯ และควรมีการ เผยแพร่อย่างกว้างขวาง 4) ส่งเสริมสถาบัน บุคคล องค์กร หน่วยงาน ชุมชนต่างๆ ร่วมสร้าง สะสม สืบสาน ส่งเสริม ดำเนินการผลิต เผยแพร่ความรู้ ด้วยรูปแบบและวิธีการที่ หลากหลาย ให้สามารถเข้าถึง	นำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับ ประเทศไทย 3) ให้มีหน่วยงานที่เก็บสะสมคลัง เครื่องมือที่มีมาตรฐาน ทั้งแบบ สำรวจ แบบทดสอบที่มีมาตรฐาน และแบบทดสอบทั่วไป ที่สามารถ ใช้เป็นเครื่องมือในการเสาะหา คัดกรองและตรวจสอบ ความสามารถพิเศษ เช่น เครื่องมือทดสอบสติปัญญา เครื่องมือตรวจสอบแต่ละ สาขาวิชา แบบทดสอบวินิจฉัยแต่ ละวิชา ฯลฯ และควรมีการ เผยแพร่อย่างกว้างขวาง 4) ส่งเสริมสถาบัน บุคคล องค์กร หน่วยงาน ชุมชนต่างๆ ร่วมสร้าง	

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
	9) จัดโครงการฝึกอบรมระยะสั้น และระยะยาวทั้งในประเทศ และ ต่างประเทศ เพื่อให้เด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษได้ มี ประสบการณ์ในการทำงาน ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การผลิตและ พัฒนาบุคลากร มาตรการ 1) สนับสนุนให้สถาบันการศึกษา หน่วยงานการศึกษาต่างๆ ส่ง ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ คณาจารย์ และข้าราชการเข้ารับการศึกษา อบรม ดูงานเพื่อให้มีความรู้ความ เข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษา สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ	กลุ่มเป้าหมายต่างๆ ได้อย่าง ทั่วถึง รวดเร็วโดยใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ 5) ให้มีหน่วยงานจัดทำระบบ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับบุคคลผู้ มีความสามารถพิเศษของประเทศ ในภาพรวมแต่ละระดับ และ เชื่อมโยงกับข้อมูลหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้การประสานการ ดำเนินงาน รวดเร็ว เป็นระบบ สามารถวางแผนพัฒนาได้อย่างมี ประสิทธิภาพและนำไปสู่การ สร้างความเป็นเลิศในด้านต่างๆ ให้กับประเทศ 6) ให้มีการจัดทุนในการสร้าง และถ่ายทอดองค์ความรู้ ที่	สะสม สืบสาน ส่งเสริม ดำเนินการผลิต เผยแพร่ความรู้ ด้วยรูปแบบและวิธีการที่ หลากหลาย ให้สามารถเข้าถึง กลุ่มเป้าหมายต่างๆ ได้อย่าง ทั่วถึง รวดเร็วโดยใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ 5) ให้มีหน่วยงานจัดทำระบบ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับบุคคลผู้ มีความสามารถพิเศษของประเทศ ในภาพรวมแต่ละระดับ และ เชื่อมโยงกับข้อมูลหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้การประสานการ ดำเนินงาน รวดเร็ว เป็นระบบ สามารถวางแผนพัฒนาได้อย่างมี ประสิทธิภาพและนำไปสู่การ	

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
	จากสถาบันหรือองค์กรทั้งใน ประเทศและต่างประเทศ 2) สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษา ที่มีความเหมาะสมเปิดสอน สาขา การจัดการศึกษาสำหรับผู้มี ความสามารถพิเศษในระดับ ปริญญาโทและปริญญาเอก 3) สนับสนุนให้ครู-อาจารย์ ใน โรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับผู้มี ความสามารถพิเศษได้มีโอกาส ศึกษา ระดับปริญญาโทและ ปริญญาเอก โดยสามารถใช้ ประสบการณ์จัดการเรียนการ สอนสำหรับผู้มีความสามารถ พิเศษ เทียบโอนเป็นหน่วยกิตของ	เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาผู้มี ความสามารถพิเศษ ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาเด็ก และเยาวชนที่มีความสามารถ พิเศษระดับสูง <i>มาตรการ</i> 1) จัดให้มีการสืบค้น เสาะหาเด็ก ที่มีแวความสามารถพิเศษ ระดับสูงได้รับการตรวจสอบหรือ บ่งชี้โดยสถาบันต่างๆ ที่มี ผู้เชี่ยวชาญ โดยมีกลไกการส่งต่อ เพื่อให้การดูแลและพัฒนาตาม ศักยภาพ 2) ให้สถานศึกษาหรือ สถาบันอุดมศึกษาที่ดูแลเด็กที่มี	สร้างความเป็นเลิศในด้านต่างๆ ให้กับประเทศ 6) ให้มีการจัดทุนในการสร้าง และถ่ายทอดองค์ความรู้ ที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาผู้มี ความสามารถพิเศษ ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาผู้มี ความสามารถพิเศษระดับสูง <i>มาตรการ</i> 1) จัดให้มีการสืบค้น เสาะหาเด็ก ที่มีแวความสามารถพิเศษ ระดับสูงได้รับการตรวจสอบหรือ บ่งชี้โดยสถาบันต่างๆ ที่มี ผู้เชี่ยวชาญ โดยมีกลไกการส่งต่อ	

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
	การเรียนรู้ได้ ซึ่งเป็นการเรียน ควบคู่กับการปฏิบัติจริง 4) สนับสนุนการเชื่อมโยง เครือข่ายด้วยรูปแบบและวิธีการ ที่หลากหลายระหว่าง สถานศึกษา ครู-อาจารย์ ระดับ ต่างๆ เพื่อการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกันให้ เป็นไปอย่างกว้างขวาง 5) สนับสนุนการใช้ระบบ เทคโนโลยีในการผลิตและพัฒนา บุคลากร เพื่อให้สามารถขยาย ผลได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างและ การถ่ายทอดองค์ความรู้	ความสามารถพิเศษระดับสูงจัด แผนการเรียนรายบุคคลที่มีความ เหมาะสมกับศักยภาพ และ ให้บริการปรึกษาดูแลเด็กและ เยาวชนที่พบว่ามีความสามารถ พิเศษระดับสูง ทั้งในเชิงจิตวิทยา การแนะแนว ทักษะคิดต่ออาชีพ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี ความสุข โดยร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ สาขาต่างๆ อย่างครบวงจร 3) สนับสนุนผู้เรียนที่มี ความสามารถพิเศษระดับสูง ไม่ ว่าจะเรียนรู้อยู่ในสถานศึกษา ประเภทใด รวมถึงเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ ระดับสูงที่พ่อแม่จัดการศึกษาให้	เพื่อให้การดูแลและพัฒนาตาม ศักยภาพ 2) ให้สถานศึกษาหรือ สถาบันอุดมศึกษาที่ดูแลผู้มี ความสามารถพิเศษระดับสูงจัด แผนการเรียนรายบุคคลที่มีความ เหมาะสมกับศักยภาพ และ ให้บริการปรึกษาดูแลเด็กและ เยาวชนที่พบว่ามีความสามารถ พิเศษระดับสูง ทั้งในเชิงจิตวิทยา การแนะแนว ทักษะคิดต่ออาชีพ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี ความสุข โดยร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ สาขาต่างๆ อย่างครบวงจร 3) สนับสนุนผู้เรียนที่มี ความสามารถพิเศษระดับสูง ไม่	

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
	<i>มาตรการ</i> 1) สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานการศึกษารวบรวม องค์ ความรู้ในการจัดการศึกษาสำหรับ ผู้มีความสามารถพิเศษ และ ดำเนินการวิจัยและพัฒนาเพื่อ สร้างความรู้ใหม่ที่จะนำไป ประยุกต์ใช้ให้ เหมาะสมกับพื้นที่ ต่างๆ ของประเทศ 2) ให้มีหน่วยงานที่เก็บสะสมคลัง เครื่องมือที่มีมาตรฐาน ทั้งแบบ สำรวจ แบบทดสอบที่มีมาตรฐาน และแบบทดสอบทั่วไปที่สามารถ ใช้เป็น เครื่องมือในการเสาะหา คัดกรองและตรวจสอบ ความสามารถพิเศษ เช่น	ได้รับสิทธิเช่นเดียวกับผู้ที่อยู่ใน ระบบโรงเรียน 4) สนับสนุนการจัดส่งเด็กและ เยาวชนไทยที่มีความสามารถ พิเศษระดับสูง โดยให้ทุน การศึกษา ศึกษาดูงาน เข้าค่าย หรืออื่นๆ ทั้งในประเทศและ ต่างประเทศอย่างทั่วถึง เป็นธรรมเนียม และเสมอภาค เพื่อเป็นการ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ และได้มีโอกาสพัฒนาอย่างเต็ม ตามศักยภาพ 5) ประสานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษระดับสูงได้รับ การดูแลให้ได้รับการศึกษาสูงสุด	ว่าจะเรียนรู้อยู่ในสถานศึกษา ประเภทใด รวมถึงเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ ระดับสูงที่พ่อแม่จัดการศึกษาให้ ได้รับสิทธิเช่นเดียวกับผู้ที่อยู่ใน ระบบโรงเรียน 4) สนับสนุนการจัดส่งผู้มี ความสามารถพิเศษระดับสูง โดย ให้ทุนการศึกษา ศึกษาดูงาน เข้า ค่ายหรืออื่นๆ ทั้งในประเทศและ ต่างประเทศอย่างทั่วถึง เป็นธรรมเนียม และเสมอภาค เพื่อเป็นการ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ และได้มีโอกาสพัฒนาอย่างเต็ม ตามศักยภาพ	

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
	เครื่องมือทดสอบสติปัญญา เครื่องมือตรวจสอบแต่ละ สาขาวิชา แบบทดสอบวินิจฉัยแต่ละ วิชา ฯลฯ และควรมีการ เผยแพร่อย่างกว้างขวาง 3) ส่งเสริมสถาบัน บุคคล องค์กร หน่วยงาน ชุมชนต่างๆ ร่วมสร้าง สะสม สืบสาน ส่งเสริม ดำเนินการผลิตและเผยแพร่ ความรู้ด้วย รูปแบบและวิธีการที่ หลากหลาย ที่สามารถเข้าถึง กลุ่มเป้าหมายต่างๆ ได้อย่าง ทั่วถึงและรวดเร็วโดยใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ	และเตรียมการรองรับเรื่องการ ประกอบอาชีพให้เป็นไปตาม ศักยภาพของเยาวชนและความ ต้องการของประเทศ อีกทั้ง สนับสนุนให้หน่วยงาน องค์กร ทั้ง รัฐและเอกชน รับเด็กและเยาวชน ที่มีความสามารถพิเศษได้ร่วม เรียนรู้และแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ในการทำงานที่ หลากหลายเพื่อให้เรียนรู้การ พัฒนาที่เชื่อมโยงกันระหว่างสาขา ต่างๆ 6) ให้มีฐานข้อมูลของเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ ระดับสูง ทั้งในระบบโรงเรียนและ นอกระบบโรงเรียน เพื่อเป็น	5) ประสานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้ผู้มีความสามารถพิเศษ ระดับสูงได้รับการดูแลให้ได้รับ การศึกษาสูงสุด และเตรียมการ รองรับเรื่องการประกอบอาชีพให้ เป็นไปตามศักยภาพของเยาวชน และความต้องการของประเทศ อีกทั้งสนับสนุนให้หน่วยงาน องค์กรทั้งรัฐและเอกชน รับผู้มี ความสามารถพิเศษได้ร่วมเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ใน การทำงานที่หลากหลายเพื่อให้ เรียนรู้การพัฒนาที่เชื่อมโยงกัน ระหว่างสาขาต่างๆ 6) ให้มีฐานข้อมูลของผู้มี ความสามารถพิเศษระดับสูง ทั้ง	

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
	ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาเด็ก และเยาวชนที่มีความสามารถ พิเศษระดับสูง <i>มาตรการ</i> 1) สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษา มีความพร้อมให้บริการปรึกษา ดูแลเด็กและเยาวชนที่พบว่ามี ความสามารถพิเศษระดับสูงโดย ร่วมกับ ผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ อย่างครบวงจร 2) ให้เด็กที่มีแววความสามารถ พิเศษระดับสูง ได้รับการ ตรวจสอบ หรือบ่งชี้โดยสถาบัน ต่างๆ ที่มีผู้เชี่ยวชาญ โดยมีกลไก การส่งต่อเพื่อให้การดูแล และ พัฒนา	ฐานข้อมูลในการพัฒนาศักยภาพ และการ ส่งต่อตามศักยภาพของ คนกลุ่มนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 6 การสร้างความ เป็นเลิศในด้านต่าง ๆ ให้กับ ประเทศ <i>มาตรการ</i> 1) ให้มีการเร่งแก้ไขหรือพัฒนา กฎระเบียบต่างๆ โดยเฉพาะการ วัดผล การเรียนข้ามชั้นเรียนเป็น รายวิชา หรือทั้งระดับ เพื่อให้ ระบบการศึกษามีความยืดหยุ่น หลากหลาย และผู้เรียนที่ใช้ รูปแบบการเรียนรู้ที่ผสมผสานได้ ทั้งในระบบ นอกกระบบ และตาม	ในระบบโรงเรียนและนอกระบบ โรงเรียน เพื่อเป็นฐานข้อมูลใน การพัฒนาศักยภาพและการส่งต่อ ตามศักยภาพของคนกลุ่มนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 6 การสร้างความ เป็นเลิศในด้านต่าง ๆ ให้แก่ ประเทศ <i>มาตรการ</i> 1) สนับสนุนผู้มีความสามารถ พิเศษในด้านต่างๆ โดยให้ ทุนการศึกษา ศึกษาดูงาน เข้า ค่ายหรืออื่นๆ ทั้งในประเทศและ ต่างประเทศอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และ เสมอภาค เพื่อเป็นการ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์	

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
	3) ให้สถานศึกษาหรือสถาบันอุดมศึกษาที่ดูแลเด็กที่มีความสามารถพิเศษระดับสูง จัดแผนการเรียนรายบุคคลที่มีความเหมาะสมกับศักยภาพของเด็กและเยาวชนแต่ละบุคคล 4) ให้หน่วยงานส่วนกลางเร่งแก้ไขหรือพัฒนาถูกระเบียบต่างๆ โดยเฉพาะการวัดผล การเรียนข้ามชั้นเรียนเป็นรายวิชาหรือทั้งระดับ เพื่อให้ระบบการศึกษามีความยืดหยุ่นหลากหลาย และผู้เรียนที่ใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่ผสมผสานได้ทั้งในระบบ นอก ระบบ และตามอัธยาศัย การเทียบโอน ผลการเรียนรู้ การวัด	อัธยาศัย การเทียบโอนผลการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลตามศักยภาพของผู้เรียน 2) สนับสนุนเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษในด้านต่าง ๆ โดยให้ทุนการศึกษา ศึกษาดูงาน เข้าค่ายหรืออื่นๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างทั่วถึง เป็นธรรมและเสมอภาค เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ และได้มีโอกาสพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ 3) สนับสนุนการจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิที่ส่งเสริมเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	และได้มีโอกาสพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ 2) สนับสนุนการจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิที่ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรวมพลังในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างต่อเนื่อง 3) สนับสนุนให้ผู้มีความสามารถพิเศษ ได้เข้าร่วมเป็นกรรมการ คณะทำงานของหน่วยงานต่างๆ เพื่อร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาประเทศ	

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาคเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
	และประเมินผลตามศักยภาพของ ผู้เรียน 5) สนับสนุนผู้เรียนที่มี ความสามารถพิเศษระดับสูง ไม่ ว่าจะเรียนรู้อยู่ในสถานศึกษา ประเภทใด รวมถึงเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ ระดับสูงที่พ่อแม่จัดการศึกษาให้ ได้รับสิทธิเช่นเดียวกับ ผู้ที่อยู่ใน ระบบโรงเรียน 6) ประสานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษระดับสูงได้รับ การดูแลให้ได้รับการศึกษาสูงสุด และ เตรียมการรองรับเรื่องการ ประกอบอาชีพให้เป็นไปตาม	และรวมพลังในการทำกิจกรรม ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม อย่างต่อเนื่อง 4) สนับสนุนให้เด็กและเยาวชนที่ มีความสามารถพิเศษ ได้เข้าร่วม เป็นกรรมการ คณะทำงานของ หน่วยงานต่างๆ เพื่อร่วมให้ ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการ พัฒนาประเทศ		

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
	ศักยภาพของเยาวชน และความ ต้องการของประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 7 การสร้าง เป็นเลิศในด้านต่างๆ ให้กับ ประเทศ มาตรการ 1) วางนโยบายและแผนปฏิบัติ งานที่ให้เกิดความต่อเนื่อง เชื่อมโยง ของการดำเนินงาน ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับ สูงสุดของการศึกษาให้กับผู้ที่มี ความสามารถพิเศษ รวมทั้งต้องมี แผนรองรับด้านอาชีพที่เหมาะสม และใช้ความสามารถที่มีอยู่เต็ม ตามศักยภาพของคนกลุ่มนี้ให้ ชัดเจนด้วย			

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
	2) สนับสนุนการจัดส่งเด็กและ เยาวชนไทยที่มีความสามารถ พิเศษ โดยให้ทุนการศึกษา ศึกษา ดูงาน เข้าค่ายหรืออื่นๆ ทั้งใน ประเทศและต่างประเทศอย่าง ทั่วถึง เป็นธรรมและเสมอภาค เพื่อเป็นการเพิ่มพูน ความรู้และ ประสบการณ์ และได้มีโอกาส พัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ 3) สนับสนุนให้หน่วยงาน องค์กร ทั้งรัฐและเอกชน รับผิดชอบ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษได้ ร่วมเรียนรู้และแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ในการทำงานที่ หลากหลายเพื่อให้เรียนรู้การ			

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนที่มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มี ความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจาก งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับ บริบทของประเทศไทย กรณีผู้มี ความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562
	พัฒนาที่เชื่อมโยงกันระหว่างสาขา ต่างๆ 4) สนับสนุนการจัดตั้งชมรม สมาคม ของเด็กและเยาวชน ที่มี ความสามารถพิเศษเพื่อให้เกิด การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรวม พลังใน การทำกิจกรรมต่างๆ ที่ เป็นประโยชน์ต่อสังคม 5) สนับสนุนให้เด็กและเยาวชนที่ มีความสามารถพิเศษได้เข้า ร่วม เป็นกรรมการ คณะทำงานของ หน่วยงานต่างๆ เพื่อร่วมให้ ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการ พัฒนาประเทศ			

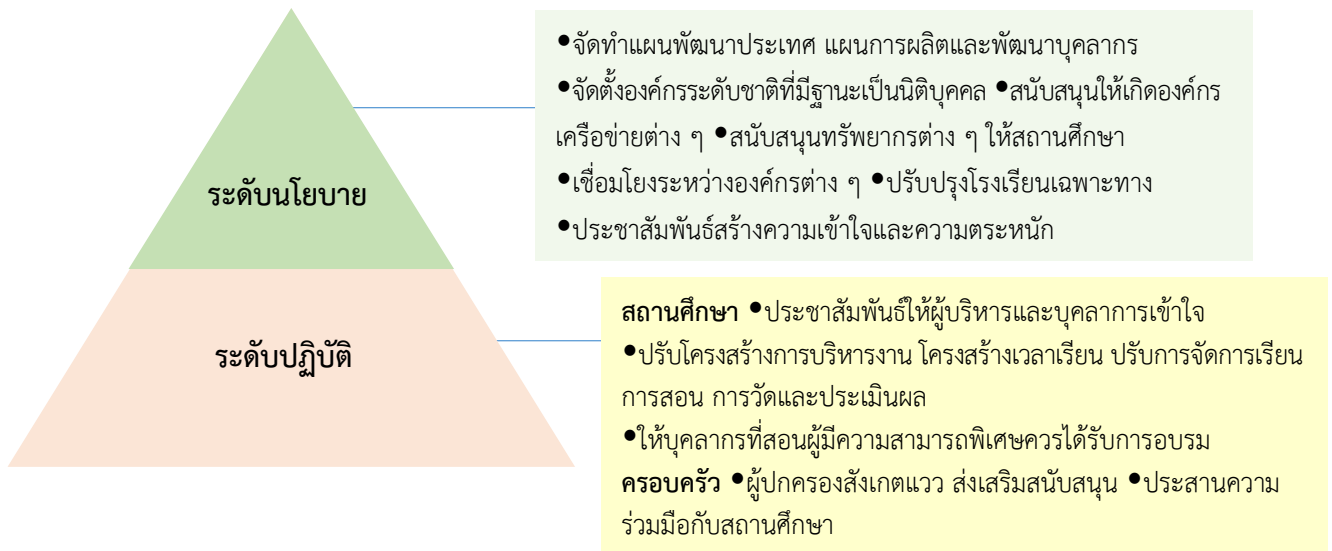
สรุปสาระสำคัญจากข้อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ ของประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545

แบ่งการดำเนินงานออกเป็นระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ การดำเนินงานในระดับนโยบายประกอบด้วยกำหนดให้มีการจัดทำแผนพัฒนาประเทศที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศ รวมถึงแผนการผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ อาทิ การพัฒนาครูผู้สอน กำหนดให้มีการจัดตั้งองค์กรระดับชาติที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีกฎหมายรองรับ เพื่อดำเนินการในเรื่องนี้อย่างจริงจัง สนับสนุนให้เกิดองค์กรเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานในเรื่องนี้เป็นไปอย่างกว้างขวาง อาทิ การจัดตั้งกองทุน มูลนิธิ สมาคม รวมถึงการจัดตั้งและเชื่อมโยงกองทุนต่าง ๆ ที่มีอยู่เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้ทันกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ อีกทั้ง สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้มีความสามารถพิเศษได้ถูกต้องและเหมาะสม สร้างความเชื่อมโยงระหว่างองค์กรต่าง ๆ ที่เป็นสหวิทยาการจากหลากหลายสาขาเพื่อความร่วมมือในการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังกำหนดให้มีการปรับปรุงโรงเรียนเฉพาะทางที่มีอยู่ให้มีการดำเนินงานที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และประชาสัมพันธ์ด้วยรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้คนทั่วไปได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องค้นหาและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ

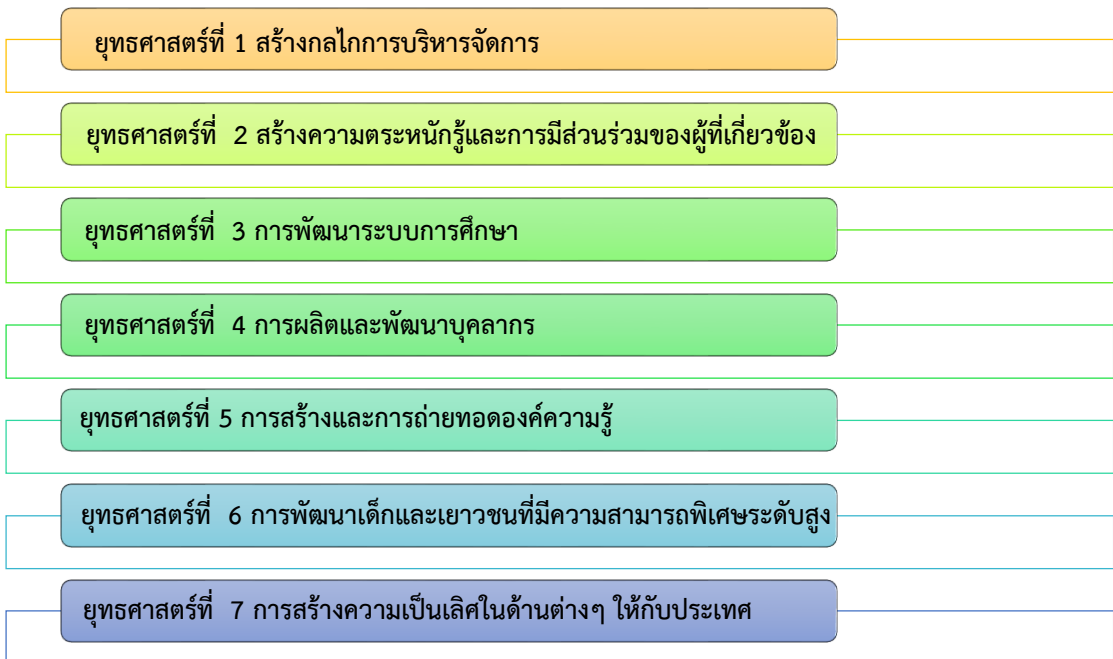
การดำเนินงานในระดับปฏิบัติแบ่งเป็นความรับผิดชอบของสถานศึกษากับครอบครัว ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินงาน ในส่วนของสถานศึกษา จะต้องประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริหารและบุคลากรเข้าใจถึงลักษณะผู้มีความสามารถพิเศษเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินงาน ปรับโครงสร้างการบริหารงาน โครงสร้างเวลาเรียน ปรับการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ให้เหมาะสมบนพื้นฐานของพหุปัญญา โดยเน้นที่ความแตกต่างเป็นรายบุคคล บุคลากรที่สอนผู้มีความสามารถพิเศษควรได้รับการอบรมการสอนในลักษณะการศึกษาพิเศษและได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญอย่างใกล้ชิด อีกทั้งสถานศึกษาควรระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาอย่างเพียงพอ และส่วนของครอบครัว สนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาบุตรหลาน สังเกตแวว ส่งเสริมสนับสนุนได้อย่างถูกแนวทาง สนับสนุนให้บุตรหลานทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามสมควรแก่ฐานะ และให้มีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับสถานศึกษาด้วย

แผนภาพที่ 3 ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2545

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 – 2559)

แผนภาพที่ 4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559)

จากการศึกษา วิเคราะห์ ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 – 2559) พบว่า มีการกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงาน ซึ่งแต่ละยุทธศาสตร์สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างกลไกการบริหารจัดการ

กำหนดให้มีคณะกรรมการระดับชาติ เพื่อพัฒนานโยบาย สนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด และคณะกรรมการวิจัยและพัฒนาระดับชาติ เพื่อทำหน้าที่ประสานและสนับสนุนการวิจัยให้เป็นไปอย่างมีทิศทาง กำหนดให้จัดทำแผนงบประมาณเชิงบูรณาการที่ประสานการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ให้กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวบรวมข้อมูลสารสนเทศและองค์ความรู้จากทั้งในและต่างประเทศ สนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งรัฐและเอกชนเป็นศูนย์ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษในสาขาต่าง ๆ ตามความเชี่ยวชาญของแต่ละองค์กร รวมถึงเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานให้เกิดการทำงานแบบบูรณาการ และให้หน่วยงานส่วนกลางเร่งสร้างความชัดเจนด้านสิทธิทางกฎหมาย เร่งแก้ไขกฎระเบียบที่เอื้อต่อการทำงานของสถานศึกษา และให้สิทธิประโยชน์ด้านต่าง ๆ สำหรับผู้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนผู้มีความสามารถพิเศษ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง

มีการวางมาตรการสำหรับพ่อ แม่ ผู้อบรมเลี้ยงดูใกล้ชิด และสื่อมวลชน / ประชาชน ในส่วนของ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง อาทิตี สนับสนุนให้มีชมรม / สมาคมพ่อแม่ผู้ปกครอง และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นให้ผู้ปกครองและผู้ใกล้ชิดได้ตระหนักถึงพัฒนาการของมนุษย์ตั้งแต่อยู่ในครรภ์ สังเกตแวว ความสนใจของบุตรหลานตั้งแต่วัยเยาว์ และส่งเสริมพัฒนาอย่างเต็มความสามารถ สำหรับสื่อมวลชน / ประชาชน กำหนดให้มีมาตรการสร้างความรู้ความตระหนักในการให้ความสำคัญของการค้นหาและพัฒนาศักยภาพผู้ที่มีความสามารถพิเศษ โดยให้สื่อมวลชนเป็นพลังสำคัญในการเผยแพร่สร้างการรับรู้ ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ทุกภาคส่วนในสังคมมีความเข้าใจ รวมถึงสนับสนุนการจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิ เพื่อระดมความร่วมมือ และให้ผู้เชี่ยวชาญจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่มีความสนใจให้ความรู้และประสบการณ์แก่ผู้ที่มีความสามารถพิเศษ และสร้างแรงจูงใจให้ผู้เชี่ยวชาญเข้ามาเป็นพี่เลี้ยงด้วยวิธีการต่าง ๆ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาระบบการศึกษา

แบ่งเป็นระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรการปรับระบบการศึกษาให้มีความยืดหยุ่น และจัดในรูปแบบพิเศษ ที่ตอบสนองผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ผู้ปกครองและครูจะต้องสังเกตแวว สังเกตเด็กเป็นรายบุคคลตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา เสาะหาและพัฒนาเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้เร็วที่สุด โดยจัดให้มีระบบการตรวจสอบเพื่อบ่งชี้ (Identify) โดยผู้เชี่ยวชาญจากสาขาต่าง ๆ การพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษควรเชื่อมโยงทุกสาขา / ด้านตามแนวพหุปัญญา ภาครัฐต้องสนับสนุนทรัพยากรในการจัดการศึกษาอย่างเพียงพอ ในระยะแรกควรให้สถานศึกษาที่มีความพร้อมจัดตั้งศูนย์สำรวจแววความสามารถของเด็กในแต่ละจังหวัด

และเปิดโปรแกรมการเรียนการสอนสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในรูปแบบการเรียนร่วมหรือรูปแบบโรงเรียนเฉพาะทางอย่างน้อยจังหวัดละ 2 แห่ง ที่เปิดรับเด็กที่ได้รับการรับรองว่ามีความสามารถพิเศษจากคณะผู้เชี่ยวชาญของศูนย์ / สถาบันต่าง ๆ เข้าเรียน โดยรัฐต้องให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา นอกจากนี้ สถานศึกษาต้องมีบริการเปิดห้องปฏิบัติการนอกเหนือเวลาเรียนปกติเพื่อให้เด็กได้ฝึกฝนตามความสนใจและความถนัด และสถานศึกษาควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ คุณธรรม ฯลฯ

ระดับอุดมศึกษา กำหนดมาตรการให้มีการเปิดโปรแกรมเรียนล่วงหน้า (Advanced Placement) ให้ผู้มีความสามารถพิเศษได้เรียน ให้สถาบันอุดมศึกษาเปิดสอนหลักสูตรสำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์ ได้เรียนรู้ถึงลักษณะและวิธีการเรียนรู้ของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โดยจัดให้เป็นวิชาบังคับ รวมถึงเปิดหลักสูตรที่มีความลุ่มลึกท้าทาย เน้นการวิจัยเฉพาะทาง ที่สามารถเรียนได้ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีถึงระดับปริญญาเอก (Honors Program) ให้เด็กสามารถเลือกเรียนได้มากกว่า 1 วิชาเอก หรือให้เด็กได้ร่วมงานกับผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ เปิดโรงเรียนเฉพาะทางที่สอนโดยผู้เชี่ยวชาญและคณาจารย์ของมหาวิทยาลัย จัดโปรแกรมเพิ่มพูนประสบการณ์ (Enrichment Program) โดยให้วิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญระดับสูงช่วยสร้างประสบการณ์ให้เด็ก เช่น การจัดค่าย จัดการแข่งขัน ฯลฯ สนับสนุนให้เด็กได้รับประสบการณ์จากศูนย์ความเป็นเลิศต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสถาบันอุดมศึกษา และมีระบบการจูงใจเพื่อให้คณาจารย์ที่มีความสามารถไปเป็นพี่เลี้ยง (Mentor) นอกจากนี้ ควรให้สถาบันอุดมศึกษาเปิดให้มีการเทียบโอนในสาขาวิชาที่เด็กมีความสามารถพิเศษโดยไม่ต้องเรียนซ้ำ และต้องมีการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อดูแลผู้มีความสามารถพิเศษอย่างครบวงจร จัดให้มีโครงการฝึกอบรมระยะสั้นทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้ผู้มีความสามารถพิเศษได้มีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การผลิตและพัฒนาบุคลากร

ให้ภาครัฐสนับสนุนการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ โดยกำหนดมาตรการ ดังนี้ (1) ให้องค์กรการศึกษาต่าง ๆ ส่งผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรเข้ารับการศึกษอบรมดูงานเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ (2) ให้สถาบันอุดมศึกษาเปิดสอนสาขาการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษทั้งในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก (3) ให้ครูผู้สอนในโรงเรียนได้มีโอกาสศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก โดยสามารถเทียบโอนประสบการณ์การสอนผู้มีความสามารถพิเศษเป็นหน่วยกิตได้ (4) เชื่อมโยงเครือข่ายในรูปแบบที่หลากหลายระหว่างหน่วยงาน และ (5) ใช้ระบบเทคโนโลยีในการผลิตและพัฒนาบุคลากร

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างและการถ่ายทอดองค์ความรู้

กำหนดให้มีมาตรการสนับสนุนให้หน่วยงานการศึกษารวบรวมองค์ความรู้ในการจัดการศึกษา สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ดำเนินการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ กำหนดให้มีหน่วยงานที่เก็บสะสมคลังเครื่องมือที่มีมาตรฐาน ทั้งแบบสำรวจ แบบทดสอบ และควรเผยแพร่ให้มีการใช้กันในวงกว้าง ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนในสังคมร่วมกันผลิต และเผยแพร่ความรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างรวดเร็วโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วย

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษระดับสูง

สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาให้บริการ ดูแลผู้มีความสามารถพิเศษระดับสูงโดยร่วมกับผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ ให้ผู้มีความสามารถพิเศษระดับสูงได้รับการตรวจหรือบ่งชี้โดยผู้เชี่ยวชาญ (Identify) และมีกลไกส่งต่อเพื่อให้ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ ให้สถานศึกษาทุกระดับมีการจัดแผนการเรียนรายบุคคลตามศักยภาพของผู้เรียน และสนับสนุนผู้มีความสามารถพิเศษระดับสูงในสถานศึกษาทุกประเภท / รูปแบบ และให้หน่วยงานกลางปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบต่าง ๆ ให้มีความยืดหยุ่น หลากหลาย ทั้งรูปแบบการจัดการเรียนรู้และการประเมินผล นอกจากนี้ ต้องประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เด็กได้รับการดูแล ส่งต่อ เตรียมการรองรับเรื่องการประกอบอาชีพตามศักยภาพและความต้องการของประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การสร้างความเป็นเลิศในด้านต่าง ๆ ให้กับประเทศ

กำหนดมาตรการให้มีการวางนโยบายและแผนปฏิบัติงานให้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงทุกระดับ การศึกษา รวมทั้งต้องมีแผนรองรับด้านอาชีพที่เหมาะสม สนับสนุนโดยให้ทุนการศึกษา ศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ สนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้รับเด็กที่มีความสามารถพิเศษไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานที่หลากหลาย สนับสนุนการจัดตั้งชมรม สมาคม ของผู้มีความสามารถพิเศษเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ และสนับสนุนให้ผู้มีความสามารถพิเศษได้ร่วมเป็นกรรมการ คณะทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อร่วมให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาประเทศ

3. (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 – 2561)

หลังจากในปี พ.ศ. 2548 ได้จัดทำ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559) และนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการสภาการศึกษา (กทศ.) ครั้งที่ 2/2548 โดยคณะกรรมการสภาการศึกษาเห็นชอบในหลักการแล้ว และให้นำเสนอเข้า

คณะรัฐมนตรีพิจารณา แต่เนื่องจากในช่วงดังกล่าวมีการปรับคณะรัฐมนตรีและเปลี่ยนคณะกรรมการ
กถันกรองฯ หลายชุด ส่งผลให้ (ร่าง) ยุทธศาสตร์ฯ ยังไม่ผ่านการนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ต่อมาในปี
พ.ศ.2554 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้มีการปรับปรุง (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็ก
และเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549 - 2559) อีกครั้ง โดยจัดทำเป็น (ร่าง) **ยุทธศาสตร์
การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)** เพื่อให้สอดคล้องกับการ
ปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง และนำเสนอต่อคณะอนุกรรมการนโยบายปฏิรูปการศึกษา (กนป.)
ด้านการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ได้ให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 11
กุมภาพันธ์ 2554 เพื่อนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีตามลำดับ แต่มีการปรับคณะรัฐมนตรีในช่วงเวลา
ดังกล่าว ส่งผลให้ (ร่าง) ยุทธศาสตร์ฯ ไม่ได้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีอีกครั้ง (ร่าง) ยุทธศาสตร์
การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561) สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

แผนภาพที่ 5 (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 - 2561)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาโลกและระบบงานการบริหารจัดการ

กำหนดมาตรการให้หน่วยงานส่วนกลางทำหน้าที่วางนโยบายและแผนปฏิบัติงานให้เชื่อมโยง
กับการดำเนินงานตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับสูงสุดของการศึกษา วางแผนรองรับด้านอาชีพโดย
คำนึงถึงความต้องการกำลังคนให้แก่ผู้มีความสามารถพิเศษระดับสูง เร่งสร้างความชัดเจนด้านสิทธิ
ทางกฎหมายโดยแก้ไขกฎระเบียบและแนวปฏิบัติที่เอื้อให้สถานศึกษาปฏิบัติงานได้ และเร่งสร้างความ
ชัดเจนด้านสิทธิประโยชน์แก่ผู้ที่สนับสนุนผู้มีความสามารถพิเศษ รวมถึงเร่งสร้างความเชื่อมโยง
ระหว่างหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนงบประมาณเชิงบูรณาการ และให้มีหน่วยงาน

ในลักษณะศูนย์ปฏิบัติการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษในกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้ ต้องมีคณะบุคคลด้านการวิจัยและพัฒนาความรู้ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษเพื่อดำเนินงานวิจัยอย่างมีทิศทางและมีเป้าหมายร่วมกัน สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษา และองค์กรต่าง ๆ เป็นสถาบัน / ศูนย์ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษในสาขาต่าง ๆ ตามความเชี่ยวชาญของแต่ละหน่วยงาน พร้อมทั้งดำเนินการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาระบบการศึกษา

กำหนดมาตรการให้สถานศึกษามีการบริหารจัดการในรูปแบบพิเศษที่เอื้อต่อการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ มีการสร้างเครื่องมือวัดสมรรถนะทางการเรียนในทุกกลุ่มสาระตามหลักสูตรแกนกลางอย่างมีมาตรฐาน เพื่อให้เกิดระบบการเทียบโอน และให้มี**ศูนย์เสาะหาและพัฒนาความสามารถของเด็กอย่างน้อยจังหวัดละ 2 แห่ง** เพื่อทำหน้าที่เสาะหาและพัฒนาเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้เร็วที่สุดโดยให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการสังเกตแว่เพื่อส่งต่อและพัฒนาอย่างเหมาะสมตามศักยภาพ และพัฒนาระบบตรวจสอบเพื่อบ่งชี้ (Identify) โดยผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังกำหนดให้รัฐสนับสนุนทรัพยากรให้กับสถานศึกษาเพื่อจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาเปิดสถาบันเฉพาะทางสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษสาขาต่าง ๆ โดยให้คณาจารย์ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้สอน ทั้งนี้ให้สถาบันทำหน้าที่เปิดโปรแกรมการเรียนล่วงหน้า (Advanced Placement Program) โปรแกรมเพิ่มพูนประสบการณ์ (Enrichment Program) และเปิดหลักสูตรที่มุ่งลึกทำหายที่มีลักษณะเน้นการวิจัยเฉพาะทางตั้งแต่ระดับปริญญาตรีถึงปริญญาเอก (Honor Program) ให้ผู้ที่มีความสามารถพิเศษเลือกเรียนได้มากกว่า 1 วิชาเอก จัดโครงการฝึกอบรมระยะสั้นและระยะยาวทั้งในและต่างประเทศ เปิดโปรแกรมการเรียนรายบุคคล และสามารถเรียนโดยใช้ระบบเทียบโอนได้ รวมทั้งประสานการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดูแลผู้มีความสามารถพิเศษอย่างครบวงจร

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การผลิตและพัฒนาบุคลากร

กำหนดให้มีมาตรการสนับสนุนสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากร เข้ารับการศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ และให้สถาบันอุดมศึกษาเปิดสอนคณะครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์จัดให้นักศึกษาทุกคนได้เรียนรู้ลักษณะ วิธีการเรียนรู้ของผู้มีความสามารถพิเศษ โดยจัดให้เป็นวิชาบังคับ รวมถึงเปิดสาขาด้านนี้โดยเฉพาะ รวมทั้งสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาที่เหมาะสมเปิดสอนในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกในสาขาการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ให้ครูผู้สอนในโรงเรียนได้มีโอกาสศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก โดยสามารถเทียบโอนประสบการณ์การสอนผู้มีความสามารถพิเศษเป็นหน่วยกิตได้ การเชื่อมโยงเครือข่ายในรูปแบบที่หลากหลายระหว่างหน่วยงาน ให้มีการใช้ระบบเทคโนโลยีในการผลิต พัฒนาบุคลากร และการ

พัฒนาระบบการพัฒนาสนับสนุนบุคลากรที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ อาทิ เงินเดือน ค่าตอบแทน ฯลฯ อีกทั้ง ให้มีระบบการจูงใจเพื่อให้คณาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญมาร่วมเป็นพี่เลี้ยง (Mentor)

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างและการถ่ายทอดองค์ความรู้

กำหนดให้มีมาตรการเสาะหาและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษที่มีมาตรฐาน ทั้งการเสาะหา การคัดกรอง การจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผล และการส่งต่อในแต่ละระดับการศึกษา และให้สถาบันอุดมศึกษา สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาสร้างองค์ความรู้ใหม่ รวมทั้งให้มีหน่วยงานที่เก็บสะสมคลังเครื่องมือที่มีมาตรฐาน และมีการเผยแพร่ให้มีการใช้อย่างกว้างขวาง ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนในสังคมร่วมกันผลิตและเผยแพร่ความรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างรวดเร็วโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ให้มีหน่วยงานจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษของประเทศในภาพรวม และเชื่อมโยงฐานข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อที่จะสามารถวางแผนพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้มีการจัดทุนในการสร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษระดับสูง

สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาให้บริการและดูแลผู้มีความสามารถพิเศษระดับสูงโดยร่วมกับผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ ให้ผู้มีความสามารถพิเศษระดับสูงได้รับการตรวจหรือบ่งชี้โดยผู้เชี่ยวชาญและมีการส่งต่อเพื่อให้ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ ให้สถานศึกษาทุกระดับมีการจัดการเรียนรายบุคคลตามศักยภาพของผู้เรียน และสนับสนุนผู้มีความสามารถพิเศษระดับสูงในสถานศึกษาทุกประเภท / รูปแบบ และให้หน่วยงานกลางปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบต่าง ๆ ให้มีความยืดหยุ่นหลากหลาย ทั้งรูปแบบการจัดการเรียนรู้และการประเมินผล นอกจากนี้ ต้องประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เด็กได้รับการดูแล ส่งต่อ และเตรียมการรองรับเรื่องการประกอบอาชีพตามศักยภาพและความต้องการของประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การสร้างความเป็นเลิศในด้านต่าง ๆ ให้กับประเทศ

กำหนดมาตรการวางนโยบายและแผนปฏิบัติการให้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงทุกระดับการศึกษา รวมทั้งต้องมีแผนรองรับด้านอาชีพที่เหมาะสม สนับสนุนโดยให้ทุนการศึกษา ศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ สนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้รับเด็กที่มีความสามารถพิเศษไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานที่หลากหลาย สนับสนุนการจัดการจัดตั้งชมรมสมาคม ของผู้มีความสามารถพิเศษเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ และ

สนับสนุนให้ผู้มีความสามารถพิเศษได้ร่วมเป็นกรรมการ คณะทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อร่วมให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาประเทศ

4. (ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 – 2563)

กำหนดให้มี 6 ยุทธศาสตร์สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนากลไกและระบบงาน การบริหารจัดการ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาระบบการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 3 การผลิตและพัฒนาบุคลากร ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างและการถ่ายทอดองค์ความรู้ ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษระดับสูง และยุทธศาสตร์ที่ 6 การสร้างความเป็นเลิศในด้านต่าง ๆ ให้กับประเทศ โดยมีสาระสำคัญเหมือนกับ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2554 – 2561) ดังที่กล่าวไว้แล้วในข้างต้น โดยมีความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ให้ปรับแก้ไขเฉพาะคำว่า “เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ” ปรับเป็น “ผู้มีความสามารถพิเศษ” ส่วนสาระอื่น ๆ ยังคงไว้เช่นเดิม

5. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากงานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพและรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย กรณีผู้มีความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากงานวิจัยนี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านกลไกการบริหารจัดการ (2) ด้านการลดความเหลื่อมล้ำ และ (3) ด้านการเรียนการสอน ซึ่งแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

กลไกการบริหารจัดการ รัฐควรจัดให้มีองค์กรกลางหรือพัฒนาองค์กรที่มีอยู่เดิม เพื่อดูแลส่งเสริม สนับสนุนผู้มีความสามารถพิเศษอย่างครบวงจร อาทิ การเสาะหา พัฒนา รวมถึงการจัดทำแผนความต้องการกำลังคนของประเทศ จนถึงการวางแผนด้านอาชีพ (Career Path) ของผู้มีความสามารถพิเศษแต่ละคนไว้อย่างชัดเจน กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ควรจัดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลผู้มีความสามารถพิเศษโดยเฉพาะ ทำงานสนับสนุน ประสานงานกับองค์กรที่เกี่ยวข้องให้เด็กได้รับการพัฒนาและส่งต่ออย่างเป็นระบบครบวงจร อีกทั้ง การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติควรเป็นไปอย่างต่อเนื่อง กำหนดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบ การสรรหาผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความเหมาะสมกับภารกิจ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ควรเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนในสังคม ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน ฯลฯ สามารถพัฒนาศักยภาพมนุษย์โดยไม่ติดกับกฎระเบียบต่าง ๆ รัฐควรสนับสนุนสถานศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้วยรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ อาทิ ลดภาษีอุปกรณ์การเรียน ยืดหยุ่นแนวปฏิบัติในการจ้างผู้เชี่ยวชาญ (Mentor) ที่สถานศึกษาต้องการ

การลดความเหลื่อมล้ำ รัฐควรส่งเสริมสนับสนุนผู้มีความสามารถพิเศษให้ครอบคลุมทุกประเภทความสามารถ และหารูปแบบ / วิธีการการจัดการศึกษาที่หลากหลายที่สามารถทำให้ผู้เรียนที่อยู่ในสถานศึกษาทุกขนาด ทุกประเภทที่ไม่ใช่เฉพาะระบบโรงเรียนเท่านั้น อีกทั้ง ควรเร่งรัดดำเนินการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 60 (3) ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ระบุให้มีการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาเป็นพิเศษให้เหมาะสมและสอดคล้องกับ ความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ

การจัดการเรียนการสอน รัฐต้องดำเนินการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษที่ได้ดำเนินการไว้แล้วเป็นกรอบการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษามีการผลิตครูและพัฒนาครูผู้สอนผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถจัดการศึกษาเป็นรายบุคคลได้ เปิดโอกาสให้เด็กกลุ่มนี้ได้เรียนรู้ในมหาวิทยาลัยด้วยรูปแบบต่าง ๆ ที่ช่วยพัฒนาความสามารถของเด็กในหลากหลายสาขาตามความพร้อมของมหาวิทยาลัย กระทรวงศึกษาธิการต้องเร่งปรับปรุงหลักสูตร โครงสร้างเวลาเรียน การวัดและประเมินผลที่เน้นสมรรถนะของผู้เรียนอย่างรอบด้านตามพหุปัญญา รวมถึงการปรับกฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติต่าง ๆ ให้มีความยืดหยุ่นต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มนี้ เร่งสร้างความเข้าใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ทั้งในเรื่องนิยาม / ความหมาย วิธีการเสาะหา การพัฒนา ให้ทุกฝ่ายมีส่วนในการสร้างเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษเพื่อประโยชน์ของสังคมและประเทศชาติ นอกจากนี้ ควรพัฒนาเครื่องมือ รูปแบบและกระบวนการเสาะหาคัดเลือกผู้มีความสามารถพิเศษให้มีความหลากหลาย เหมาะสม มีมาตรฐาน และนำองค์ความรู้ที่ได้มีการพัฒนาแล้วมาใช้อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

แผนภาพที่ 6 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากงานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพและรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย กรณีผู้มีความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2562

จากการศึกษาข้อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษของประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว สามารถสังเคราะห์ประเด็นสำคัญ การส่งเสริมและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษได้ ดังนี้

1. ด้านกลไกการบริหารจัดการ

1.1 ควรมีการบริหารจัดการในรูปแบบของการจัดตั้งองค์กร หน่วยงาน คณะบุคคล ดังนี้

1) การจัดตั้งองค์กรกลางระดับชาติ เพื่อรองรับและวางระบบการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับผู้มีความสามารถพิเศษอย่างจริงจัง ทำหน้าที่ วางนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน วางระบบ / กลไกในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน ดูแลผู้มีความสามารถพิเศษให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในเรื่องการเสาะหา คัดกรอง การพัฒนา การสนับสนุนทรัพยากร การใช้ประโยชน์จากความเชี่ยวชาญของบุคคลกลุ่มนี้ อย่างมีประสิทธิภาพ ประสานการดำเนินงานการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษทั้งในระดับชาติและระดับปฏิบัติ รวมถึงการกำกับติดตามประเมินผลการดำเนินงานไปการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

2) ให้มีคณะกรรมการระดับชาติ ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรีที่กำกับดูแลกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน กรรมการประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงาน / องค์กรที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ นักจิตวิทยา ฯลฯ มีหน้าที่พัฒนานโยบาย รวมทั้งประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาเด็ก และเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษของหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

3) จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษในกระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบ นำนโยบายมาสู่การปฏิบัติ ทำหน้าที่ดำเนินการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษและประสานการดำเนินงานของหน่วยปฏิบัติต่าง ๆ ทั้งในกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรวบรวมข้อมูลสารสนเทศและองค์ความรู้ทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ

4) กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่น ๆ ที่รับผิดชอบจัดการศึกษา ควรจัดให้มีหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษเป็นการเฉพาะ โดยจัดให้มีบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเป็นที่ปรึกษา ส่งเสริมสนับสนุน และประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ รวมถึงมีการส่งต่ออย่างเป็นระบบ และครบวงจร

5) จัดให้มีคณะกรรมการวิจัยและพัฒนาระดับชาติที่ประกอบด้วย ผู้แทนจากสถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำหน้าที่ประสาน และสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยให้เป็นไปอย่างมีทิศทาง และเป้าหมายร่วมกัน

6) ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดองค์กรเครือข่ายต่าง ๆ ทั้งที่เป็นผู้เกี่ยวข้องโดยตรง และกลุ่มผู้สนใจเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้การดำเนินงานในเรื่องนี้เป็นไปอย่างกว้างขวาง ดังที่ประเทศต่าง ๆ ได้ดำเนินการ เช่น การจัดตั้งกองทุน มูลนิธิสมาคม ฯลฯ

แผนภาพที่ 7 การบริหารจัดการในรูปแบบของการจัดตั้งองค์กร หน่วยงาน คณะบุคคล

1.2 ควรมีการจัดทำแผนบริหารจัดการต่าง ๆ ดังนี้

- 1) แผนพัฒนาประเทศโดยการเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายการพัฒนาประเทศในทุกสาขากับการให้การศึกษาสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษที่สอดคล้องกับบริบทสภาพแวดล้อม ทรัพยากร และจุดเด่นอื่น ๆ ของประเทศไทย
- 2) แผนความต้องการกำลังคนของประเทศที่เชื่อมโยงการเสาะหาและการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษด้านต่าง ๆ โดยคำนึงถึงภาพรวมความต้องการกำลังคนของประเทศ
- 3) แผนงบประมาณเชิงบูรณาการที่ประสานการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษอย่างเป็นระบบและครบวงจร
- 4) แผนการปฏิบัติงานในระบบการศึกษาที่มีความเชื่อมโยงการดำเนินงานตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับสูงสุดของการศึกษาให้แก่ผู้มีความสามารถพิเศษ รวมทั้งการวางแผนรองรับด้านอาชีพ (Career Path) ของแต่ละคนไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้มีความสามารถพิเศษได้ใช้ความสามารถที่มีอยู่ได้อย่างเต็มตามศักยภาพ
- 5) แผนการผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความชำนาญในการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษอย่างเพียงพอ เพื่อรองรับการดำเนินงาน พร้อม ๆ กันไปกับการสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

1.3 สร้างระบบ กลไก และวิธีการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้มีความสามารถพิเศษ

1.4 จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับบุคคลผู้มีความสามารถพิเศษของประเทศในภาพรวมแต่ละระดับและเชื่อมโยงกับข้อมูลหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้การประสานการดำเนินงานรวดเร็ว

เป็นระบบ สามารถวางแผนพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและนำไปสู่การสร้างความเป็นเลิศในด้านต่าง ๆ ให้กับประเทศ

1.5 ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษทั้งในด้านทรัพยากร วิชาการและอื่น ๆ เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีประสิทธิภาพ ด้วยรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ เช่น การลดภาชีอุปกรณ์การเรียนการสอน หรือการยืดหยุ่นแนวปฏิบัติในการจ้างผู้เชี่ยวชาญที่มาเป็นที่ปรึกษา / พี่เลี้ยง (Mentor) ให้เด็กกลุ่มนี้ได้อย่างเหมาะสม

1.6 การจัดวางโครงสร้างพื้นฐานการจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และเชื่อมโยงต่อเนื่องกันตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จนถึงระดับอุดมศึกษา โดยให้มีการเสาะหาด้วยวิธีการที่หลากหลาย การพัฒนาหลักสูตร สื่อ การวัดประเมินผล การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

1.7 สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษา องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน เป็นสถาบัน / ศูนย์ ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษในสาขาต่าง ๆ ตามความเชี่ยวชาญของแต่ละหน่วยงาน พร้อมกับดำเนินการวิจัยและพัฒนา โดยสนับสนุนให้มีสถาบัน / ศูนย์วิจัยและพัฒนาความเป็นเลิศด้านต่าง ๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้ในการเสริมสร้างศักยภาพของผู้มีความสามารถพิเศษอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงเป็นเครือข่าย

1.8 จัดทำ ปรับปรุง แก้ไขหรือพัฒนากฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด แนวปฏิบัติต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ โดย

1) จัดทำหรือแก้ไขกฎระเบียบ แนวปฏิบัติต่าง ๆ ให้มีความยืดหยุ่นต่อการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ รวมถึงที่เอื้อต่อสถานศึกษาให้สามารถดำเนินการได้ อาทิ การจัดการหลักสูตรเฉพาะ การจัดการศึกษา การวัดและประเมินผล การเทียบโอน การเรียนข้ามชั้น ฯลฯ

2) จัดทำกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 60 (3) โดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรม

3) ให้สิทธิประโยชน์ด้านต่าง ๆ สำหรับหน่วยงาน องค์กรและบุคคลที่ให้การส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้วยรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ อาทิ ลดภาชีอุปกรณ์การเรียน

4) สร้างเส้นทางใหม่ที่เปิดโอกาสให้หน่วยงานประเภทต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน สามารถพัฒนาศักยภาพมนุษย์ได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยไม่ติดกับกฎระเบียบต่าง ๆ

แผนภาพที่ 8 แนวทางการปรับปรุง พัฒนากฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติ สิทธิประโยชน์

2. ด้านการเสาะหา คัดกรอง

2.1 เสาะหาและพัฒนาเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้เร็วที่สุด ในช่วงอายุ 2 - 6 ขวบ โดยให้ความรู้แก่ พ่อแม่ ครู - อาจารย์ ในการสังเกตแวວความสามารถพิเศษของเด็ก และจัดกิจกรรมต่าง ๆ กระตุ้น ความสามารถของเด็ก บันทึกรวบรวมไว้อย่างต่อเนื่อง และส่งต่อการเรียนที่สูงขึ้นไป

2.2 พัฒนา / สนับสนุนการพัฒนาเครื่องมือ รูปแบบ และกระบวนการตรวจสอบเพื่อการเสาะหา คัดเลือก (Identify) เด็กที่มีลักษณะพิเศษ ที่มีความหลากหลายและมีมาตรฐานสำหรับเด็กแต่ละ ประเภทโดยผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ

2.3 จัดให้มีศูนย์เสาะหาและพัฒนาเด็กที่มีความสามารถพิเศษในแต่ละจังหวัด เพื่อทำหน้าที่ เสาะหาและพัฒนาเด็กที่มีความสามารถพิเศษในจังหวัดนั้น ๆ โดยในระยะแรกให้จัดตั้งในสถานศึกษา หรือสถาบันการศึกษาสังกัดต่าง ๆ ที่มีความพร้อม และเปิดโปรแกรมการเรียนการสอนสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในสาขาต่าง ๆ

2.4 จัดให้มีหน่วยงานเก็บสะสมคลังเครื่องมือที่มีมาตรฐาน ทั้งแบบสำรวจ แบบทดสอบที่มี มาตรฐาน และแบบทดสอบทั่วไปที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการเสาะหา คัดกรองและตรวจสอบ ความสามารถพิเศษ เช่น เครื่องมือทดสอบสติปัญญา เครื่องมือตรวจสอบแต่ละสาขาวิชา แบบทดสอบ วินิจฉัยแต่ละวิชา ฯลฯ และควรมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง

2.5 นำองค์ความรู้ในการเสาะหา คัดกรองผู้มีความสามารถพิเศษที่ได้มีการพัฒนาไว้แล้วมาใช้ อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน

3.1 จัดตั้งหรือปรับปรุงโรงเรียนเฉพาะทางที่มีอยู่แล้วให้ครอบคลุมทุกประเภทความสามารถเพื่อสร้างความเป็นเลิศทางสาขาต่างๆ ให้มีการดำเนินงานที่ถูกต้องตามหลักวิชาการในการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษ

3.2 เร่งปรับปรุงหลักสูตร (หลักสูตรปกติ หลักสูตรเฉพาะสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ และผู้มีความสามารถพิเศษขั้นสูง) รวมถึงการกำหนดหน่วยการเรียนรู้หรือโครงสร้างเวลาเรียน การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลที่เน้นสมรรถนะของผู้เรียนอย่างรอบด้านตามพหุปัญญา ไม่ใช่ผลสัมฤทธิ์ ทางวิชาการเป็นหลักอย่างเดียว และสามารถนำไปสู่การประกอบอาชีพได้ตามศักยภาพ

3.3 ปรับระบบการจัดการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่น สามารถตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมถึงการมีสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทำหายเด็กกลุ่มนี้อย่างเพียงพอตลอดเวลา

3.4 เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ในมหาวิทยาลัยด้วยรูปแบบต่าง ๆ ที่ช่วยพัฒนาความสามารถของเด็กในหลากหลายสาขา (ระดับโรงเรียน และมหาวิทยาลัย) เช่น Advance Placement Program, Enrichment Program, Honors Program เป็นต้น รวมถึง ให้เด็กได้รับประสบการณ์จากศูนย์ความเป็นเลิศด้านต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีระบบการจูงใจเพื่อให้คณาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยร่วมเป็นพี่เลี้ยง (Mentor) และให้บริการในการพัฒนาเด็กและเยาวชน และให้โรงเรียนจัดส่งนักเรียนมาร่วมทำกิจกรรมในช่วงปิดภาคฤดูร้อนหรือตามเวลาที่ความเหมาะสม

3.5 ให้สถานศึกษาหรือสถาบันอุดมศึกษาจัดแผนการเรียนรายบุคคลที่มีความเหมาะสมกับศักยภาพ และให้บริการปรึกษาดูแลผู้มีความสามารถพิเศษ ทั้งในเชิงจิตวิทยา การแนะแนว ทัศนคติ ต่ออาชีพ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยร่วมกับผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ อย่างครบวงจร

3.6 สร้างเครื่องมือวัดสมรรถนะทางการเรียนสำหรับการเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียนในทุกกลุ่มสาระวิชาตามหลักสูตรแกนกลางอย่างเป็นมาตรฐาน เพื่อให้เกิดระบบการเทียบโอนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.7 สถานศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กทุกด้านอย่างชัดเจน ทั้งด้านอารมณ์ คุณธรรมจริยธรรม สังคมและร่างกาย โดยประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการจัดทำกิจกรรมพิเศษ มีการดูแลทางด้านจิตวิทยาและแนะแนวอย่าง เป็นระบบชัดเจน

3.8 การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษควรเชื่อมโยงทุกสาขา / ด้าน ตามแนวพหุปัญญาโดยบูรณาการด้านศิลปะ ดนตรี หรืออื่น ๆ เข้าไปในกระบวนการพัฒนาเพื่อให้เกิดความสมดุลและเป็นไปอย่างเต็มศักยภาพ

3.9 สนับสนุนผู้มีความสามารถพิเศษโดยให้ทุนการศึกษา ศึกษาดูงาน เข้าค่ายหรืออื่น ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างทั่วถึง เป็นธรรมและเสมอภาค เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ได้มีโอกาสพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ

4. ด้านการผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านผู้มีความสามารถพิเศษ

4.1 สร้างกลไกการผลิต พัฒนา และจูงใจบุคลากรด้านผู้มีความสามารถพิเศษและด้านที่เกี่ยวข้อง อาทิ นักจิตวิทยา ผู้เชี่ยวชาญที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน (การจัดหลักสูตรอบรมระยะสั้น หรือส่งเข้าศึกษาต่อทั้งในประเทศและต่างประเทศ การให้ค่าตอบแทนพิเศษสำหรับผู้ทำงานกับผู้มีความสามารถพิเศษ เป็นต้น)

4.2 เชื่อมโยงมหาวิทยาลัยที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง / โดดเด่นในแต่ละด้านที่สอดคล้องกับความสามารถของผู้มีความสามารถพิเศษ เพื่อให้จัดหลักสูตรระยะสั้น / ยาว โดยให้ความรู้ ประสบการณ์การฝึกงาน และเป็นพี่เลี้ยงให้แก่ผู้มีความสามารถพิเศษพร้อมทั้งดำเนินการวิจัยและพัฒนา

4.3 สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนคณะครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์ จัดให้นิสิตนักศึกษาทุกคนได้ศึกษาถึงลักษณะและวิธีการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งรวมถึงเด็กที่มีความสามารถพิเศษโดยจัดเป็นวิชาบังคับที่นักศึกษาทุกคนต้องเรียน รวมถึงจัดเป็นสาขาเฉพาะการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก และให้ทำหน้าที่พัฒนาครูผู้สอนเด็กกลุ่มที่มีความสามารถพิเศษให้สามารถจัดการศึกษาเป็นรายบุคคลได้

4.4 ให้สถาบันอุดมศึกษารวบรวมองค์ความรู้ในการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ และดำเนินการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างความรู้ใหม่ที่จะนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับประเทศไทย

5. ด้านการวิจัยและพัฒนา

5.1 ส่งเสริมให้เกิดการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ

5.2 ส่งเสริมการวิจัยและการพัฒนาเครื่องมือในการเสาะหาคัดเลือกผู้มีความสามารถพิเศษ ให้ครอบคลุมทุกด้านความสามารถพิเศษและมีมาตรฐาน รวมถึงพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษให้หลากหลาย มีความทันสมัย และเหมาะสมเป็นรายบุคคล

5.3 การค้นหาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการพัฒนากลไกการบริหารจัดการและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ ตลอดจนการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา

5.4 การพัฒนาระบบการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถให้บริการแก่นักวิจัย ครู พ่อแม่ ผู้บริหาร ผู้สนใจ และผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ เพื่อใช้ข้อมูลในการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นเจ้าภาพหลัก

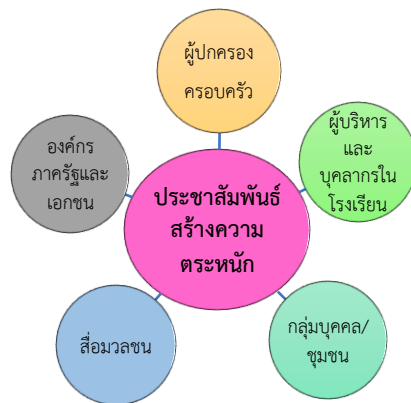

6. ด้านการประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้เข้าใจ ความตระหนักและการมีส่วนร่วม

6.1 ประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครู บุคลากร ในสถานศึกษา นักเรียน พ่อ - แม่ ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชน ทั้งในเรื่องนิยาม / ความหมาย วิธีการ เสาะหา พัฒนา รวมถึงสร้างความตระหนักในความสำคัญของการค้นหาและพัฒนาผู้มีความสามารถ พิเศษ เพื่อให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการสร้างเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ เพื่อประโยชน์ โดยรวมของสังคมและประเทศชาติ

6.2 ส่งเสริม สนับสนุนให้บิดามารดา ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ในการพัฒนา บุตรหลานให้มีการพัฒนาที่สมบูรณ์รอบด้าน สามารถสังเกตแววศักยภาพ และส่งเสริม สนับสนุนได้ อย่างถูกแนวทาง โดยเฉพาะในด้านที่มีความสามารถพิเศษ ประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับสถานศึกษา และส่งเสริมสนับสนุนด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นเสริมการพัฒนาความสามารถของเด็ก บันทึกไว้ อย่างต่อเนื่อง และส่งต่อในระดับที่สูงขึ้นไป

6.3 ส่งเสริมผลงานของผู้มีความสามารถพิเศษ โดยให้สื่อมวลชนเป็นพลังสำคัญในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ด้วยรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ ที่สามารถเข้าถึงคนทุกกลุ่มได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็ว

แผนภาพที่ 9 กลุ่มเป้าหมายในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสร้างความตระหนัก

แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ในประเทศไทย

จากการศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ พบว่า ประเทศไทยมีความพยายามในการดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษมาเป็นเวลากว่า 40 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 โดยเริ่มจากการวิจัยและพัฒนาที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ฝ่ายประถม) และระบุในแผนพัฒนาประเทศเป็นครั้งแรกในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 – 2534) ในแผนพัฒนาคุณภาพคนและแรงงาน ที่ให้มีการส่งเสริมเด็กที่มีสติปัญญาและความสามารถเป็นพิเศษให้ได้รับการศึกษาและฝึกอบรมที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาศักยภาพให้เต็มที่ โดยเฉพาะการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงก่อให้เกิดการจัดตั้งโรงเรียนเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีขึ้นในเวลาต่อมา เมื่อปี พ.ศ. 2534 คือ โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ ส่วนในด้านนโยบายทางการศึกษาปรากฏในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เป็นฉบับแรก ได้ระบุถึงการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเด็กที่มีความสามารถพิเศษในหมวดระบบการศึกษา โดยกำหนดเป็นนโยบายว่า “จะสนับสนุนให้มีการจัดการศึกษาทั้งในรูปแบบและวิธีการที่จะเอื้อให้เด็กและเยาวชนผู้มีปัญญาเลิศหรือมีความสามารถพิเศษเหล่านี้ได้พัฒนาอัจฉริยภาพของตน” รวมทั้งกำหนดนโยบายในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 – 2539) ให้มีมาตรการ “ขยายและพัฒนา รูปแบบ” และวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถในด้านร่างกาย สมองและจิตใจผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่มีความสามารถพิเศษ เช่น ด้านวิทยาศาสตร์ ดนตรี และการกีฬา เป็นต้น (เจลิยวศรี พิบูลชล และคณะ, 2551) และมีการกำหนดนโยบายและทิศทางการดำเนินงานไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ซึ่งคณะรัฐมนตรีในคราวประชุม เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2541 ได้อนุมัติในหลักการของแผนพัฒนาดังกล่าวตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเสนอและชัดเจนขึ้นเมื่อมีการประกาศใช้กฎหมายการศึกษาแห่งชาติฉบับแรกในปี พ.ศ. 2542 คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กฎหมายดังกล่าวได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้ที่มีความสามารถพิเศษโดยได้บัญญัติสิทธิทางการศึกษาไว้ในมาตรา 10 วรรคสี่ การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น และบัญญัติสาระสำคัญอื่น ๆ ไว้ในมาตราต่าง ๆ โดยเฉพาะในหมวดแนวทางการจัดการศึกษา ต่อมาในปี พ.ศ. 2547 มีการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษแห่งชาติ (สมพช.) (National Center for the Gifted and Talented: NGT) เพื่อทำหน้าที่เสาะหาและพัฒนาผู้ที่มีความสามารถพิเศษทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ในขณะเดียวกัน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานด้านนโยบาย

การศึกษาแห่งชาติ ได้มีการดำเนินการศึกษาเพื่อสร้างองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับผู้มีความสามารถพิเศษไว้มากมาย และมีความพยายามจัดทำ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษมาอย่างต่อเนื่อง โดยครั้งล่าสุดเมื่อปี พ.ศ. 2559 ได้ปรับปรุง (ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2559 - 2563) ให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์ในขณะนั้น แต่ร่างยุทธศาสตร์ดังกล่าวยังไม่ได้มีการดำเนินการต่อแต่อย่างใด

ช่วงเวลากว่าสี่ทศวรรษที่ประเทศไทยได้มีความพยายามดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ แต่จากการศึกษาพบว่า การดำเนินการยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เมื่อเปรียบเทียบกับระยะเวลา ตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนถึงปัจจุบัน โดยพบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวนมาก ที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้มีความสามารถพิเศษ และมักมองว่าผู้ที่มีความสามารถพิเศษเป็นผู้ที่เรียนรู้ได้เก่งแล้ว ไม่ควรเข้าไปช่วยเหลือแทรกแซง ควรปล่อยให้พัฒนาไปตามศักยภาพของตนเอง อีกทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติยังขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการ ขาดการประสานงานร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดการบริหารจัดการข้อมูลที่เป็นระบบ หน่วยงานที่จัดตั้งไม่สามารถปฏิบัติภารกิจให้บรรลุหน้าที่ได้ ไม่มีระบบสนับสนุนเพื่อพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องเหมาะสม ไม่มีการนำองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่ได้พัฒนาไว้มาใช้และพัฒนาให้ต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ที่พบว่า ปัจจุบันประชาชนรวมถึงสถานศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของผู้มีความสามารถพิเศษอย่างแท้จริง รวมถึงแนวทางจัดการศึกษาที่เหมาะสม กระทรวงศึกษาธิการมีการประกาศแนวทางการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะรวมถึงกลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษ แต่แนวปฏิบัติและระเบียบต่าง ๆ ไม่ได้มีการปรับให้เอื้ออำนวยต่อการนำไปใช้จริง จึงยังคงเป็นข้อจำกัดของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ ในขณะเดียวกันปัจจุบันก็ยังไม่มียุทธศาสตร์ศึกษาใด เปิดสอนสาขาการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในระดับปริญญา อีกทั้งประเทศไทยยังขาดองค์กรดูแลทั้งในภาพรวมและส่วนของการศึกษา หรือทำหน้าที่ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานทั้งในความรับผิดชอบด้านการเสาะหา พัฒนา และการใช้ประโยชน์จากความเชี่ยวชาญของผู้มีความสามารถพิเศษ รวมถึงองค์กรที่มีอยู่ไม่ได้ถูกกำหนดให้มีการดำเนินการอย่างจริงจัง ขาดหน่วยงานประสาน ส่งต่อ ดูแลเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านต่าง ๆ เพื่อให้ได้รับการพัฒนาจนสู่ความเป็นเลิศที่เชื่อมโยงถึงการพัฒนาประเทศ เป็นต้น

การประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) เป็นยุทธศาสตร์หลักการพัฒนาประเทศที่ทุกหน่วยงานต้องนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” ส่งผลให้หน่วยงานต่าง ๆ และทุกภาคส่วนของสังคมรวมทั้งประชาชน มีภารกิจร่วมกันเป็นพลังผลักดันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ได้กำหนดแนวทางหลักในการส่งเสริมและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ

ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยการตระหนักถึงความสำคัญของพัฒนา มนุษย์ตามพหุปัญญาที่หลากหลาย ด้วยการพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญา แต่ละประเภท ผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย สร้างกลไก คัดกรองและส่งเสริมเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ จัดโรงเรียน ระบบเสริมประสบการณ์ การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ตลอดจนสร้างมาตรการจูงใจเพื่อพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ ผลักดัน ให้ประเทศไทยมีบทบาทเด่นในประชาคมโลก ทั้งด้านกีฬา ภาษาและวรรณกรรม สุนทรียศิลป์ ตลอดจนการวิจัย รวมถึงสร้างระบบการส่งต่อ สร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และ ระบบสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษผ่านกลไกต่าง ๆ รวมทั้งการดึงดูดกลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถในต่างประเทศ ให้มาสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีและ นวัตกรรมให้กับประเทศไทย เพิ่มศักยภาพคนเพื่อตอบสนองความต้องการในอนาคตและบริการ อนาคต เพื่อยกระดับศักยภาพของประเทศไทยในหลากหลายมิติ ตลอดจนเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันบนเวทีโลก โดยเด็กทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายมีโอกาสเข้าถึงระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน อย่างทั่วถึง เป็นธรรม และเท่าเทียม โดยเฉพาะกลุ่มบุคคลที่มีความสามารถพิเศษที่มาจาก ครอบครัวยากจน หรือด้อยโอกาส

นอกจากนั้น จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสารการดำเนินการที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันยังพบ ประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ปัญหาการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษยังไม่ได้รับ การแก้ไขให้เป็นไปตามหลักการ ปรัชญา และสิทธิทางการศึกษาที่เด็กควรได้รับเท่าที่ควร ในทางกลับกัน ความก้าวหน้าในการดำเนินการบางส่วนกลับเป็นไปอย่างล่าช้า หรือต้องยุติการดำเนินการ ตัวอย่างเช่น ในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยมีศูนย์ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษแห่งชาติ (สมพช.) (National Center for The Gifted and Talented: NGT) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดกลไก ในการเสาะหา การพัฒนา และการใช้ความเชี่ยวชาญของผู้มีความสามารถพิเศษสาขาต่าง ๆ แต่ปัจจุบัน ศูนย์ดังกล่าวได้ถูกยุบเลิกไป ทำให้ศูนย์เสาะหาและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษในท้องถิ่น (GTX - Gifted and Talented Exploring Center) ถูกยกเลิกตามไปด้วย หากหน่วยงานดังกล่าวดำเนินการ อย่างมีประสิทธิภาพและมีการบริหารจัดการที่ดีจะเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญที่จะช่วยส่งเสริม ผลักดันการดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึง ระดับประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความคล่องตัว และประสบความสำเร็จได้รวดเร็วขึ้น อันจะเป็น ประโยชน์ทั้งกับตัวเด็ก สังคม และประเทศชาติ

2. ประเทศไทยมีกฎหมายหลายฉบับที่ได้กล่าวถึงการส่งเสริมการศึกษาสำหรับผู้มี ความสามารถพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งนอกจาก บัญญัติสิทธิทางการศึกษาสำหรับผู้เรียนทุกคนแล้ว ยังได้บัญญัติสิทธิของผู้เรียนที่มีความสามารถ พิเศษเป็นการเฉพาะไว้ในมาตรา 10 วรรคสี่ การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษา สำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความเหมาะสม

ของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมกับวัยและศักยภาพ และมาตรา 60 (3) ให้รัฐจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็น ในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ โดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง จากการศึกษายังไม่ปรากฏว่ามีการออกกฎกระทรวงตามมาตรา 60 (3) แต่อย่างใด การจัดสรรงบประมาณรายหัวสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังเป็นไปตามอัตราการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวเท่ากับนักเรียนปกติทั่วไป ซึ่งงบประมาณที่โรงเรียนใช้เพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษาหรือจัดกิจกรรมพิเศษ สำหรับนักเรียนห้องเรียนพิเศษ หรือห้อง Gifted ในโรงเรียนส่วนใหญ่มาจากพ่อแม่ ผู้ปกครองที่เต็มใจจ่ายค่าใช้จ่ายแรกเข้าเพิ่มเติม นอกจากนี้โรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนมากได้รับการสนับสนุนจากสถาบันส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ตามวัตถุประสงค์ข้อ 5 ในพระราชบัญญัติสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แห่งชาติ 2541 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548 คือ พัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี ตลอดจนส่งเสริมการผลิตครู อาจารย์ที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี ในส่วนของภาครัฐ (สพฐ.) สนับสนุนในลักษณะของการจัดสรรงบประมาณเป็นรายกิจกรรม / โครงการ และยังมีกฎหมายบางฉบับที่ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ให้กับหน่วยงานของรัฐบางหน่วยงาน เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีหน้าที่ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560⁸ ซึ่งได้กำหนดแนวทางการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มาตรา 4 (4) ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กพิการ เด็กที่มีข้อจำกัดทางการเรียนรู้ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้สามารถพึ่งตนเองได้ให้มีคุณธรรม และมีคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้อย่างเป็นอิสระ

3. การดำเนินการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษในด้านต่าง ๆ นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ได้รับการสนับสนุนจากหลากหลายภาคส่วนในสังคม ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาสังคม รวมถึงประชาชน ด้วยการมีส่วนร่วมส่งเสริมและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษในรูปแบบที่หลากหลายแตกต่างกัน เช่น การร่วมจัดการศึกษา การมอบทุนการศึกษา การสร้างห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทดลอง การสนับสนุนวัสดุ ครุภัณฑ์ สร้างเวทีการประกวด / แสดงความสามารถ / ผลงาน เป็นต้น หากแต่การดำเนินงานเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำ ขาดการบูรณาซึ่งกันและกัน ทั้งในด้านข้อมูล องค์ความรู้ การส่งต่อ ทรัพยากร และด้านอื่น ๆ อีกทั้งยังขาดการประสานการดำเนินงานและเชื่อมโยงกันในระบบการศึกษา การดำเนินงานยังมีการแยกกันเป็นส่วน ๆ ไม่เป็นระบบ จึงทำให้ผู้มีความสามารถพิเศษไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเต็มตามศักยภาพเท่าที่ควร

⁸ พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560, มาตรา 4, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 134 ตอนที่ 63 ก (13 มิถุนายน 2560) : 2.

4. การส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในประเทศไทยที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ภาครัฐให้ความสำคัญกับการส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีเพื่อการแข่งขันและสร้างชื่อเสียงทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ ในขณะที่ผู้มีความสามารถพิเศษด้านอื่น ๆ เช่น ทักษะศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์ ที่ประเทศไทยมีอัตลักษณ์ที่โดดเด่น แตกต่างจากชาติอื่น ๆ กลับได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐน้อยกว่า ซึ่งเห็นได้จากการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน ทำให้ส่วนใหญ่ต้องแสวงหาการส่งเสริมจากภาคเอกชน นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยังได้กำหนดให้การพัฒนามนุษย์ต้องตระหนักถึงพหุปัญญาที่หลากหลาย อาทิ ภาษา ตรรกะ และคณิตศาสตร์ด้านทักษะ และมิติ ดนตรี กีฬาและการเคลื่อนไหวของร่างกาย การจัดการตนเอง มนุษย์สัมพันธ์ รวมถึงผู้มีความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน โดยการพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท ดังนั้นภาครัฐจึงควรต้องตระหนักถึงการพัฒนามตามพหุปัญญาของเด็กแต่ละบุคคลมากยิ่งขึ้น

5. การจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในช่วงชั้นต่าง ๆ ขาดการวางระบบการส่งต่อผู้เรียนเป็นรายบุคคล รวมถึงการวางแผนเส้นทางอาชีพ (Career Path) ที่ชัดเจน ทำให้เมื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษไปในระดับหนึ่งแล้ว ไม่สามารถดำเนินการให้ต่อเนื่องได้เนื่องจากช่องว่างในการส่งต่อผู้เรียนดังกล่าว รวมทั้งเมื่อผู้มีความสามารถพิเศษจบการศึกษาและเข้าสู่ช่วงวัยทำงานส่วนใหญ่กลับไม่ได้ประกอบอาชีพตามความสามารถพิเศษ หรือได้ทำงานที่ไม่ท้าทายหรือเหมาะสมตามความสามารถ ทำให้ผู้มีความสามารถพิเศษเหล่านั้นมองหางานที่ท้าทายและมีรายได้ที่สูงกว่าในต่างประเทศ ประเทศไทยจึงอาจต้องสูญเสียงบประมาณในการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษเหล่านั้น โดยไม่สามารถนำความสามารถพิเศษของเด็กกลุ่มนั้นมาใช้ประโยชน์ให้เกิดกับสังคม และประเทศชาติได้

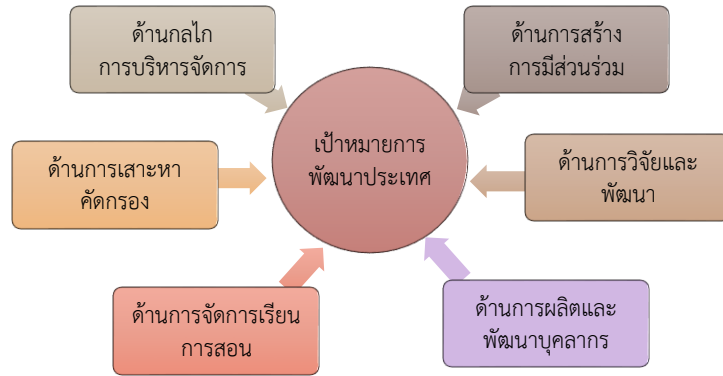
6. บุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงโดยเฉพาะพ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งรวมไปถึงครูผู้สอนและบุคลากรในสถานศึกษา ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้มีความสามารถพิเศษอย่างแท้จริง รวมถึงแนวทางการจัดการศึกษาที่ถูกต้องเหมาะสม จึงทำให้เด็กกลุ่มนี้ถูกปล่อยปละละเลย ขาดการพัฒนาและช่วยเหลือจนกลืนกลายเป็นกลุ่มเด็กปกติไปในที่สุด ทำให้หลายครั้งพบว่า ในปัจจุบันสถานศึกษาทั่วไปจัดการศึกษาให้กับเด็กที่เรียนเก่ง มีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการสูงในลักษณะของห้องเรียนพิเศษ และต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเรียนมากกว่าปกติ

ข้อเสนอแนะแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ

1. แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามแนวทางของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น กลไกสำคัญในการดำเนินการ คือ การพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษอย่างต่อเนื่อง และให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างครบวงจร ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือกันอย่างต่อเนื่องของทุกภาคส่วนในสังคม ทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ประชาชน ครอบครัว พ่อแม่

และผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยตระหนักถึงเป้าหมายการพัฒนาประเทศ เกิดเป็นพลังผลักดันให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีพันธกิจร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนไปในทิศทางที่ชัดเจนและบรรลุผลสำเร็จ

แผนภาพที่ 10 แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในประเทศไทย

จากการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อเสนอยุทธศาสตร์และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษของประเทศไทย จากอดีตถึงปัจจุบัน คณะผู้จัดทำได้สังเคราะห์ “แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ” เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศ ตามแนวทางของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้จัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ และผู้รับผิดชอบหลัก ดังนี้

แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ	ผู้รับผิดชอบหลัก
1. ด้านกลไกการบริหารจัดการ	
1.1 วางนโยบาย ระบบกลไกแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่ชัดเจนสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องทุกสมัย วางแผนอย่างเป็นระบบ สร้างกลไกพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษอย่างเป็นระบบ	คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา
1.2 จัดให้มีองค์กรกลางระดับประเทศ บริหารงานโดยคณะกรรมการระดับชาติ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้	คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ	ผู้รับผิดชอบหลัก
1) จัดทำแผนพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษให้ครอบคลุมทุกประเภทความสามารถ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยไปจนถึงระดับการศึกษาสูงสุดเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ โดยตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย ต่อเนื่องไปจนถึงการวางแผนเส้นทางอาชีพ (Career Path) 2) วิเคราะห์และจัดทำแผนความต้องการกำลังคนที่มีความสามารถพิเศษให้ครอบคลุมทุกด้าน / สาขา โดยเฉพาะสาขาที่สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาของประเทศ และประสานเชื่อมโยงการผลิตผู้มีความสามารถพิเศษกับสถาบันการศึกษา / หน่วยงาน / องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง 3) สร้างระบบ / กลไกความร่วมมือ และประสานการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเป็นเอกภาพ 4) จัดทำแผนการจัดสรรงบประมาณ ทรัพยากรการศึกษาให้ครอบคลุมทุกด้าน / ความสามารถพิเศษ และแผนงบประมาณเชิงบูรณาการที่ประสานการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 5) สร้างงานวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับผู้มีความสามารถพิเศษ 6) พัฒนาและสนับสนุนการพัฒนาเครื่องมือและระบบการตรวจสอบเพื่อการเสาะหา / คัดเลือก (Identify) ผู้มีความสามารถพิเศษให้ครอบคลุมทุกด้าน บนฐานความหลากหลายของพหุปัญญาแต่ละประเภท เพื่อใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานกลาง รวมทั้งทำหน้าที่เป็นหน่วยงานเก็บสะสมคลังเครื่องมือที่มีมาตรฐาน	

แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ	ผู้รับผิดชอบหลัก
7) จัดทำฐานข้อมูลกลางผู้มีความสามารถพิเศษ ที่ประสานเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงส่งเสริมการใช้ระบบสารสนเทศในการสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายของผู้มีความสามารถพิเศษด้านต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงทั้งในประเทศและต่างประเทศ หรือใช้ระบบสารสนเทศเพื่อรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยแยกเป็นข้อมูลสำหรับนักการศึกษา ครู ผู้ปกครอง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ	
1.3 ให้มีหน่วยงานหลักในองค์กรต่าง ๆ ที่รับผิดชอบจัดการศึกษา เพื่อมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบผู้มีความสามารถพิเศษโดยเฉพาะ ทำหน้าที่นำนโยบายจากองค์กรกลางมาสู่การปฏิบัติ ประสานและร่วมมือกับหน่วยปฏิบัติต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ครบวงจร โดยมีบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจปฏิบัติหน้าที่	กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และกระทรวง / องค์กรอื่น ๆ ที่จัดการศึกษา
1.4 จัดทำ ปรับปรุง แก้ไขหรือพัฒนา กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อกำหนด แนวปฏิบัติ ต่าง ๆ ดังนี้ 1) จัดทำกฎกระทรวงตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๖๐ (๓) ที่ระบุให้มีการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาเป็นพิเศษให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษโดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรม 2) จัดทำหรือปรับปรุง กฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติต่าง ๆ ให้มีความยืดหยุ่นและเอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถดำเนินการได้ อาทิ หลักสูตรการเรียนการสอน การจัดการศึกษา การวัดและประเมินผล การเทียบโอน แนวปฏิบัติในการจ้างผู้เชี่ยวชาญ (Mentor) ฯลฯ 3) สร้างความชัดเจนด้านสิทธิทางกฎหมาย สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ สำหรับผู้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนผู้มีความสามารถพิเศษอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมในการจัดการศึกษาทุกระบบ	กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับ กระทรวง / องค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ	ผู้รับผิดชอบหลัก
4) จัดทำระเบียบหรือข้อบังคับให้มีกลไกการคัดกรองเด็กที่มีความสามารถพิเศษในสถานศึกษาทุกสังกัด ทั้งของรัฐและภาคเอกชน	
1.5 จัดสรรงบประมาณ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สื่อการสอน ห้องปฏิบัติการ และทรัพยากรการศึกษาอื่นๆ ให้ครอบคลุมทุกด้านความสามารถ เพื่อสนับสนุนผู้จัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย อย่างทั่วถึง เพียงพอ เสมอภาคและเป็นธรรม เพื่อให้จัดการเรียนการสอน ได้อย่างมีคุณภาพ สามารถพัฒนาศักยภาพของผู้มีความสามารถพิเศษได้อย่างเต็มที่ รวมถึงผู้มีความสามารถพิเศษที่ด้อยโอกาส ครอบครัวยากจน และสรรหารวบรวมแหล่งทรัพยากรเงินทุน กำกับ ติดตาม การใช้ทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง	กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับ กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา และกระทรวง / องค์กรอื่น ๆ ที่จัดการศึกษา
2. ด้านการเสาะหาคัดกรอง	
2.1 สร้างกระบวนการเสาะหา คัดกรองผู้มีความสามารถพิเศษตั้งแต่ระดับปฐมวัย โดยความร่วมมือระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครอบครัว ในการสังเกตแวความสามารถเบื้องต้น และส่งต่อในระบบ การศึกษาโดยมีครู นักจิตวิทยา ผู้บริหารโรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาและดูแลอย่างใกล้ชิด	กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับมหาวิทยาลัย และ กระทรวง / องค์กรอื่น ๆ ที่จัดการศึกษา
2.2 สํารวจ/คัดเลือกเด็กที่มีความสามารถพิเศษในแต่ละด้าน โดยใช้กระบวนการและเครื่องมือที่มีความหลากหลาย และมีมาตรฐาน เฉพาะเจาะจงตามความสามารถ	กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวง / องค์กรอื่น ๆ ที่จัดการศึกษา
2.3 สร้างนักจิตวิทยาในโรงเรียน หรืออบรมครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ หรือจัดให้มีหน่วยคัดสรร หน่วยจิตวิทยาในโรงเรียน เป็นต้น	มหาวิทยาลัย / สถาบันอุดมศึกษา

แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ	ผู้รับผิดชอบหลัก
2.4 สร้างและพัฒนาเครื่องมือคัดกรอง รูปแบบและกระบวนการเสาะหาคัดเลือกผู้มีความสามารถพิเศษที่มีความหลากหลาย มีมาตรฐานให้ครอบคลุมทุกด้านความสามารถโดยตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม และกระทรวง / องค์กรอื่น ๆ ที่จัดการศึกษา
2.5 จัดตั้งศูนย์เสาะหาและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษทั้งในส่วนกลาง และภูมิภาค โดยมีหน้าที่ดังนี้ 1) สร้างกลไกการดำเนินงานที่เชื่อมโยงประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ 2) สืบเสาะ ค้นหา คัดเลือกผู้มีความสามารถพิเศษในทุกระดับอายุ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยใช้เครื่องมือที่ยืดหยุ่น หลากหลาย มีมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานกลางระดับชาติ และครอบคลุมพหุปัญญาแต่ละประเภท 3) มีขั้นตอนกระบวนการคัดเลือกในรูปแบบคณะกรรมการที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้าน/สาขานักจิตวิทยา เพื่อความเป็นธรรม เสมอภาค และเท่าเทียมของเด็กทุกคน 4) พัฒนา/สนับสนุนการพัฒนาองค์ความรู้ โดยประสานความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในพื้นที่ เพื่อสร้างงานวิจัยเกี่ยวกับผู้มีความสามารถพิเศษ 5) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดแสดงผลงาน เวที นิทรรศการของผู้มีความสามารถพิเศษในสาขาต่าง ๆ 6) ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในพื้นที่ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ เช่น โครงการค่ายฤดูร้อนกิจกรรมช่วงปิดเทอม เป็นต้น	คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ	ผู้รับผิดชอบหลัก
7) สร้างกลไกความร่วมมือในระดับพื้นที่ ประสานการทำงานระหว่างโรงเรียน มหาวิทยาลัย พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครอบครัวยุวมถึงสนับสนุนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในพื้นที่	
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	
3.1 พัฒนาหลักสูตรเฉพาะสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ มุ่งเน้นพัฒนาตามธรรมชาติ ความสามารถของผู้เรียน โดยตระหนักถึงพหุปัญญาของเด็กเป็นรายบุคคล รวมถึงการจัดหลักสูตรและระบบการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง ยืดหยุ่น หลากหลาย ทำทหายความสามารถ	กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับมหาวิทยาลัย และหน่วยงาน / องค์กรอื่น ๆ ที่จัดการศึกษา
3.2 ปรับปรุงการกำหนดหน่วยการเรียนรู้ โครงสร้างเวลาเรียน การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ข้อจำกัด แนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เน้นพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา	กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับมหาวิทยาลัย และหน่วยงาน / องค์กรอื่น ๆ ที่จัดการศึกษา
3.3 วัดและประเมินผลด้วยเครื่องมือที่หลากหลายและเที่ยงตรง สอดคล้องและเป็นธรรมต่อธรรมชาติการเรียนรู้ ศักยภาพและลักษณะเฉพาะของผู้เรียนที่มีความสามารถเป็นพิเศษ	กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับมหาวิทยาลัย และหน่วยงาน / องค์กรอื่น ๆ ที่จัดการศึกษา
3.4 สร้างระบบและเครื่องมือการเทียบโอนความรู้ความสามารถของผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษในทุกกลุ่มอย่างเป็นมาตรฐาน เพื่อใช้สำหรับการศึกษาในทุกรูปแบบ	กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับมหาวิทยาลัย และหน่วยงาน / องค์กรอื่น ๆ ที่จัดการศึกษา
3.5 จัดตั้งหรือปรับปรุงโรงเรียนเฉพาะทางที่มีอยู่แล้วให้ครอบคลุมทุกประเภทความสามารถเพื่อสร้างความเป็นเลิศทางสาขาต่างๆ ให้มีการดำเนินงานที่ถูกต้องตามหลักวิชาการในการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษ	กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงอื่น ๆ ที่จัดการศึกษา

แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ	ผู้รับผิดชอบหลัก
3.6 สร้างระบบการส่งต่อผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษในทุกช่วงชั้นการศึกษา ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ตลอดจนโอกาสการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษาทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ พัฒนา และบ่มเพาะผู้เรียนในศาสตร์/สาขาต่างๆ เช่น 1) โปรแกรมการเรียนล่วงหน้า (Advanced Placement Program) 2) โปรแกรมเพิ่มพูนประสบการณ์ (Enrichment Program) 3) เปิดหลักสูตรพิเศษที่ลุ่มลึกท้าทาย (Honors Program) 4) จัดโครงการฝึกอบรมระยะสั้นและระยะยาว 5) เปิดโปรแกรมการเรียนรายบุคคล 6) การร่วมใช้ห้องปฏิบัติการทดลอง และทรัพยากรการศึกษาอื่น ๆ เป็นต้น	กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับมหาวิทยาลัย และหน่วยงาน/องค์กรอื่น ๆ ที่จัดการศึกษา
4. ด้านการผลิตและพัฒนาบุคลากร	
4.1 กำหนดให้โรงเรียน/สถาบันการศึกษามีนักจิตวิทยา เพื่อทำหน้าที่ ให้คำปรึกษาแนะนำ สังเกต พฤติกรรม แวความสามารถ ช่วยเหลือ คัดกรองเด็กที่มีความสามารถพิเศษในโรงเรียน รวมถึงร่วม วินิจฉัยเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับมหาวิทยาลัย
4.2 สนับสนุนการพัฒนาอบรมครู คณาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในเรื่องการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ	กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับมหาวิทยาลัย
4.3 ส่งเสริมมหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ โดยกำหนดเป็นวิชา บัณฑิตที่นักศึกษาทุกคนต้องศึกษาเกี่ยวกับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ รวมถึงเปิดสอนสาขาการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก และทำ หน้าที่พัฒนาครูผู้สอนเด็กกลุ่มที่มีความสามารถพิเศษให้สามารถจัดการศึกษาเป็นรายบุคคลได้ และ ดำเนินการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างความรู้ใหม่ที่จะนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับประเทศไทย	กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับมหาวิทยาลัย

แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ	ผู้รับผิดชอบหลัก
4.4 สร้างแรงจูงใจให้คนสนใจทำงานในด้านการศึกษาพิเศษ เช่น ลดภาษีให้ครู กำหนดค่าตอบแทนพิเศษ รวมถึงมีระบบการจูงใจเพื่อให้คณาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ร่วมเป็นพี่เลี้ยง (Mentor) และให้บริการในการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ	กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับกระทรวงอื่น ๆ ที่จัดการศึกษา
5. ด้านการวิจัยและพัฒนา	
5.1 สร้างกลไกการทำงานในลักษณะการรวมตัวของผู้เชี่ยวชาญในหลายสาขาวิชา พัฒนาให้เกิดระบบนิเวศในการสร้างงานวิจัยและนวัตกรรม เพื่อต่อยอดงานวิจัยที่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ รวมถึงสร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อกับสถาบันวิจัยอื่น ๆ ทั่วโลก	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ร่วมกับ มหาวิทยาลัย
5.2 ดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถในต่างประเทศมาร่วมทำงานทั้งในรูปแบบการทำงานชั่วคราวและถาวร เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ในศาสตร์ความเชี่ยวชาญ หรือประจำการสอนในมหาวิทยาลัย / สถาบันการศึกษา	กระทรวงแรงงาน ร่วมกับ มหาวิทยาลัย / สถาบันการศึกษา
5.3 ส่งเสริมระบบการเรียนรู้ของผู้มีความสามารถพิเศษโดยใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการถ่ายทอดองค์ความรู้ของผู้เชี่ยวชาญระดับประเทศและระดับโลก เพื่อให้เด็กกลุ่มนี้ได้เข้าถึงระบบการเรียนการสอนจากผู้ทรงคุณวุฒิโดยตรง	กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม และกระทรวง / องค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
5.4 สนับสนุนผู้มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การศึกษาดูงาน เข้าค่าย เข้าร่วมการแสดงผลงาน / แข่งขัน ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ ตลอดจนผลักดันให้ผู้มีความสามารถพิเศษด้านต่าง ๆ มีบทบาทเด่นในระดับนานาชาติ	กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับมหาวิทยาลัย และ กระทรวง / องค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ	ผู้รับผิดชอบหลัก
6. ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน	
6.1 สร้างความรู้เข้าใจเกี่ยวกับผู้มีความสามารถพิเศษ ทั้งในเรื่องความหมาย ลักษณะ วิธีการแสวงหา การสังเกตแวความสามารถ การกระตุ้นให้เด็กฉายแวความสามารถพิเศษ การพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ ให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้บริหาร ครู อาจารย์ นักเรียน รวมทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ	กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับ และกระทรวง / องค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
6.2 สร้างความตระหนักให้ทุกภาคส่วนในสังคมเห็นถึงความสำคัญของการส่งเสริมและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษเพื่อประโยชน์ของสังคมและประเทศชาติโดยรวม	กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับ และกระทรวง / องค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
6.3 สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม ผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ โดยให้สื่อมวลชนเป็นพลังสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสู่สาธารณชน	กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับ และกระทรวง / องค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. การขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษได้เป็นรูปธรรม ทั้งในระดับนโยบาย การจัดการ และการพัฒนางาน / โครงการต่างๆ ควรใช้ผู้ที่มีความสามารถพิเศษ ในแต่ละด้านเป็นแกนนำและเป็นผู้ขับเคลื่อนงานโครงการ และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วม รับผิดชอบประสานงานโครงการ ตามภาระความรับผิดชอบของหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง อย่างเป็นระบบ ตามแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในข้อที่ 1

บรรณานุกรม

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2563). *โครงการสนับสนุนการจัดตั้งห้องเรียนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียน โดยการกำกับดูแลของมหาวิทยาลัย*. สืบค้นจาก <https://www.ops.go.th/main/index.php/aboutus/history/93-key-projects/146-scius>.
- เฉลียวศรี พิบุลชล และคณะ. (2551). *แนวทางการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ: บทเรียนต่างประเทศ*. สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร.
- ทวิตต์ดี ลีริร์ตันเรซา. (2561). *ทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences)*. สืบค้นจาก https://www.babybestbuy.in.th/shop/theory_of_multiple_intelligences.
- บริษัทคาโอ. (2563). *โครงการประกวดภาพวาดด้านสิ่งแวดล้อมนานาชาติ ระดับเยาวชน โดยคาโอ ครั้งที่ 11*. สืบค้นจาก <https://www.kao.com/th/>.
- ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561 – 2580). (2561, 13 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก.
- ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561–2580). (2562, 18 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 136 ตอนที่ 51 ก.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560. (2560, 13 มิถุนายน). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่มที่ 134 ตอนที่ 63 ก.
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546. (2546, 6 กรกฎาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่มที่ 120 ตอนที่ 62 ก.
- มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ. (2563). *ประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ*. สืบค้นจาก http://www.ipe.ac.th/web/web3/images/M_pdf/62/TNSUhistory.pdf.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. (2563). *About GEO*. สืบค้นจาก <https://geo.li.kmutt.ac.th/about.php>
- มูลนิธิส่งเสริมโอลิมปิกวิชาการ และพัฒนามาตรฐานวิทยาศาสตร์ศึกษา. (2563). *ค่าย สอวน*. สืบค้นจาก <https://www.posn.or.th/projects/posn-camp>.
- มูลนิธิอายิโนะโมะโต๊ะ. (2563). *โครงการด้านการศึกษา*. สืบค้นจาก <https://ajinomotofoundation.or.th/all-project/education-supports/help-student-to-graduate/7>.
- มูลนิธิออลประเทศไทย. (2563). *ส่งเสริมการศึกษา*. สืบค้นจาก <https://www.aeon.co.th/foundation/education>.
- มูลนิธิเอสซีจี. (2563). *รู้จักมูลนิธิเอสซีจี*. สืบค้นจาก <https://www.scgfoundation.org/aboutus/>.

- รุ่งนภา จิตรโรจนรักษ์. (2561). *ร่างข้อเสนอการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษ*. เอกสารประกอบการประชุม แนวทางการส่งเสริมกลุ่มบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2540, 11 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่มที่ 114 ตอนที่ 55 ก.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560, 6 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก.
- โรงเรียนกำเนิดวิทย์. (2563). *มูลนิธิพลังแห่งการเรียนรู้*. สืบค้นจาก https://www.kvis.ac.th/Foundation_TH.aspx.
- อุษณีย์ โพธิสุข. (2541). *การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ: การวิจัยเพื่อประกอบร่างพระราชบัญญัติ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักนายกรัฐมนตรี.
- อุษณีย์ อนุรุทธ์วงศ์. (2555). *การเสาะหา/คัดเลือกผู้มีความสามารถพิเศษ*. กรุงเทพมหานคร: อินทร์ณน. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2560). *ประวัติโครงการ พสวท*. สืบค้นจาก <http://dpst.ipst.ac.th/index.php/features>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *โครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม*. สืบค้นจาก http://cmc4edu.blogspot.com/2018/09/blog-post_23.html.
- _____. (2563) *ศูนย์พัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ คืออะไร* สืบค้นจาก <https://sites.google.com/a/talentobecnet/web/suny-phathna-phu-mi-khwam-samarth-phises-khux-xari>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). *แผนพัฒนาการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษของประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- _____. (2545). *รายงานสรุปสภาพปัจจุบันและยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564* สืบค้นจาก https://www.nesdc.go.th/ewt_w3c/ewt_dl_link.php?nid=6422.
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (2563). *โครงการทุนอานันทมหิดล*. สืบค้นจาก <http://km.rdpb.go.th/Project/View/8602>.
- สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน). (2547) *รู้จักเรา OKMD* สืบค้นจาก <http://www.okmd.or.th/about/index.php>.
- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. (2544). *แนะนำโครงการ JSTP*. สืบค้นจาก <https://www.nstda.or.th/jstp/aboutus/index.html>.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาคเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ* (พ.ศ.2549-2559). กรุงเทพฯ: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.
- _____. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553*. กรุงเทพมหานคร.
- _____. (2558). (ร่าง) *ยุทธศาสตร์ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ.2559 – 2563)*. ในรายงานการประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ 3/2558. กรุงเทพมหานคร.
- _____. (2558). (ร่าง) *ยุทธศาสตร์การพัฒนาคผู้มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ.2560–2564)*. กรุงเทพมหานคร.
- _____. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560–2579*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวาน กราฟฟิค.
- _____. (2562). *การศึกษาคสภาพและรูปแบบการจัดการศึกษาคสำหรับกลุ่มผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย กรณีผู้มีความสามารถพิเศษ*. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- _____. (2562). *คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาค. แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาค*. กรุงเทพมหานคร.
- The College of Music, Mahidol University. (2563). *History*. Retrieved from <https://www.music.mahidol.ac.th/history/>.

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

ดร.สุภัทธร จำปาทอง	เลขาธิการสภาการศึกษา
ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
ดร.อุษณีย์ ธีโนศวรรย์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
นายสำเนา เนื้อทอง	ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้

คณะผู้จัดทำ

นางสาวศศิรัศม์ วีระไวทยะ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นางสาววรากร สายแก้ว	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นางสาวนริศรา ใจคง	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

บรรณาธิการ

ดร.วัลภา เล็กวัฒนานนท์ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนานโยบายด้านการมีส่วนร่วมและสมัชชาการศึกษา

หน่วยงานรับผิดชอบ

กลุ่มพัฒนานโยบายด้านการมีส่วนร่วมและสมัชชาการศึกษา
สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
99/20 ถนนสุขุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 02-668-7123 ต่อ 2542 โทรสาร 02-243-1128
เว็บไซต์ <http://www.onec.go.th>

สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
99/20 ถนนสุขุมวิท เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 02-668-7123 ต่อ 2542 โทรสาร 02-243-1128
เว็บไซต์ <http://www.onec.go.th>

สิ่งพิมพ์ สกศ.อันดับที่ 42/2563
ISBN 978-616-270-268-6